Unul dintre ce mai iubiţi scriitori francezi ai ultimului **deceniu, Daniel Pennac** s-a născut în 1944 în Maroc, **într-o familie de militari.** Şi-a petrecut copilăria în Africa şi în Asia de Sud-Est, în preajma garnizoanelor in care **era** mutat tatăl său. îşi ia licenţa in Litere la Nisa şi.

aşa cum el însuşi declară, „de vreme ce nu voiam să mă **fac** ziarist, am devenit profesor de franceză". Debutează **în 1973** cu **un... pamflet,** intitulat *Cui serveşte sen icutl militar?* In 1979 scrie împreună cu românul Tudor Eliad **două romane politice burleşti în** maniera lui Ilf şi Petrov : *Copiii Yaltei* şi *Moş Crăciun.* Se remarcă prin cărţile **pentru copii: *Marele*** *Rex* (1980), *Ochi de lup* (1984), ***Kamo şi eu*** **(1992) etc. în 1985, după o** călătorie în Brazilia **şi în urma unui pariu, publică** la prestigioasa Editură **Gallimard romanul *La*** *căpcăunii veseli,* actul de naştere **al lui Benjamin Malaussenne,** nefericitul „frate de familie" **care le poartă de grijă** nenumăraţilor săi fraţi şi surori **făcuţi de mama sa cu mai mulţi** taţi succesivi şi **abandonaţi tot succesiv în seama** sa, împreună cu epilepticul **căţel Julius. îi vor urma** *Zlna carabină* (1987J, *Micuţa vinzătoare de proză* (1989), *Domnul Malaussene* (1995), **ale căror tiraje** depăşesc **un** milion de exemplare. *Domnilor* ***copii,*** **apărut în 1997,** este ecranizat în acelaşi an. *Fructele* ***pasiunii,*** **ultimul său roman,** a ocupat săptămîni întregi **locul întîi în topul vînzărilor de** carte. Este, de asemenea, **autorul unui eseu extrem de** hazliu intitulat *Ca un roman* **(1992), în care le aminteşte** celor care poate au uitat faptul **că lectura, asemenea** iubirii, lungeşte viaţa. Vînzările au **explodat încă o dată, două** sute de mii de exemplare epui**zîndu-se într-un singur an. Din 1969** trăieşte în Belleville, **un cartier al Parisului,** adevărat Turn Babei al limbilor şi **al raselor, devenit decorul** cărţilor sale, populate, la rîndu-le, **de personaje avînd meserii mai** mult decit pitoreşti. în **1990 a primit premiul Livre** Inter pentru *Micuţa vinzătoare* ***de proză,*** **iar în iunie 2002** i-a fost decernat Premiul **Internaţional Grinzane Cavour** ca o recompensă pentru **cele mai bine de două decenii** petrecute în slujba **literaturii. Saga familiei** Malaussenne a fost tradusă cu mare **succes atît în Europa,** cît şi în America.

Ca să-1 atragă pe micul Dionysos în cercul lor, Titanii agită zornăitoare.

Fermecat de aceste jucării scînteietoare, copilul înaintează către ei şi monstruosul cerc se închide în urmă-i. împreună, Titanii îl omoară pe Dionysos, apoi îl frig şi îl devorează."

RENE GIRARD *Ţapul ispăşitor*

„... credincioşii speră că-i de-ajuns ca sfintul să fie acolo (...) ca să fie lovit în locul lor."

RENE GIRARD *Ţapul ispăşitor*

„Fără îndoială, cei răi au înţeles ceva ce scapă celor buni."

WOODY ALLEN

Ieşind din megafon, vocea feminină se

Ii[1].'[1]

— Bine că nu ai-o împrăştie la poarta vreunei şcoli.

Unu la unu. Făcîndu-mi cu ochiul, Theo îmi arată cuşca de sticla a biroului de Reclamaţii.

— S-ar zice că cei de acolo se ocupă de tine.

într-adevăr, dintr-o privire îmi dau seama

că Lehmann a intrat iu pime de cităva vreme.

Ii explică de zor unei cliente că totul s-a întîinplat numai din vina mea. Lacrimi ţîşnesc în jeturi scurte din ochii doamnei. Şi-a lăsat într-un colţ căruciorul hărtănit. înăuntrul lui, parcă vîrît cu forţa, se află un sugar obez.

Deschid uşa. Il aud pe Lehmaim spunînd cu un ton de adîncă înţelegere :

— Sunt în întregime de acord cu dumneavoastră, doamnă, este absolut inadmisibil, de altfel..

M-a văzut.

— De altfel, iată-1, u sa-1 întrebăm ce gindeşte despre asta.

Glasul îi trecu în alt registru. Din compătimitor în veninos. Problema e cit se poate de simplă. Lehmann mi-o expune liniştit ca un hipnotizator. Sugarul obez mă fixează cu o privire veselă ca lumea. Iată, acum trei zile, asistenţii mei i-au vîndut doamnei aici de faţă un frigider de dimensiunea unui cuptor în care s-ar putea prepara deodată mîncărurile pentru un revelion de douăzeci şi cinci de persoane, cu antreuri şi desert cu tot. De

io

altfel, cuvuUul ..cuptor" e cum nu se poate mai potrivit ci' i, azi-noapte, dintr-un motiv pe care Lehmann ar ţine mult să i-1 explic, frigiderul respectiv s-a transformat în incinerator. K un adevărat miracol că doamna n-a ars de vie azi-dimineaţă, atunci cînd a deschis uşa. imi arunc o clipă ochii asupra clientei, intr-adovăr, are sprîncenele pîrlite.

Dincolo de furia ei se întrevede însă o durere care mă ajută să iau o mină vrednică de milă.

Sugarul mă priveşte de parcă eu aş fi vinovat de toate relele lumii. Dar ochii mei se-ndreaptă temători înspre Lehmann care, cu braţele încrucişate, s-a sprijinit de marginea biroului şi spune :

— Aştept, Tăcere.

— Dumneavoastră reprezentaţi Controlul Tehnic, nu-i aşa ?

Scutur din cap în semn de aprobare şi bîigui că, într-adevăr, nu mai înţeleg nimic, testele de control au fost efectuate... — Ca şi pentru aragazul de săptămîna trecută sau pentru aspiratorul cabinetului Boery!

în privirile zgîmboiului citesc limpede că inclusiv vina pentru masacrul

puilor de focă îmi revine în întregime. Lehmann se adresează din nou clientei. Vorbeşte de parcă nici n-aş fi acolo. Mulţumeşte doamnei că n-a ezitat nici o clipă să depună plîngerea. (Afară, Theo dă mereu tîrcoale pe la uşa automatului foto. N-ar trebui să uit să-i cer o dubletă a pozei, pentru albumul Piciului.) Lehmann consideră că e de datoria clientelei să participe la asanarea Comerţului. E de la sine înţeles că garanţia va intra în vigoare şi că Magazinul îi va livra pe loc un alt frigider.

— Cît despre prejudiciile materiale colaterale pe care atît dumneavoastră însevă, cît şi cei apropiaţi le-aţi avut de suportat (în stilul ăsta vorbeşte ex-subofiţerul Lehmann, păstrînd în străfundul glasului amintirea bunei, bătrînei Alsacii unde 1-a lăsat barza cea care „funcţionează" cu Riesling), domnul Malaussene va fi îneîntat să le plătească. Din banii lui, se înţelege.

Şi adaugă:

— Crăciun fericit, Malaussene !

Acum cînd Lehmann îi evocă tot ce mă aşteaptă, acum cînd Lehmann spune atît de clar că, datorită ei, cariera mea în acest magazin va lua sfîrşit, în ochii obosiţi ai clientei nu mai citesc mînie, ci stînjeneală, apoi compasiune, şi-n curînd un val de lacrimi îi tremură în vîrful genelor.

Asta-i, a venit momentul să pun în funcţiune propria mea pompă lacrimală. Ceea ce şi fac, întoreînd capul. Prin peretele de sticlă îmi arunc privirile în vîrtejul Magazinului.

O inimă nemiloasă pulsează globule suplimentare în arterele înfundate. întreaga umanitate îmi pare că se tîrâşte cu greu sub un

gigantic pachet de cadouri. Nostime baloane străvezii se-nalţă fără încetare şi se strîng acolo sus, în luminatorul cu vopseaua roasă.

Lumina zilei se filtrează prin aceşti ciorchini multicolori. E frumos. Clienta încearcă zadarnic să-1 întrerupă pe Lehmann care, neîndurător, îmi trasează un *curriculum vitae* de mîine încolo. Deloc strălucitor. Două sau trei slujbe lamentabile, noi concedieri, şomajul definitiv, spitalul de nebuni şi perspectiva gropii comune. Cînd clienta priveşte spre mine, eu am ochii plini de lacrimi. Lehmann nu ridică nici un pic vocea. El răsuceşte metodic cuţitul în rană.

Ceea ce văd acum în ochii clientei nu mă surprinde cîtuşi de puţin. *Acolo o văd pe ea.*

A fost de-ajuns să mă pun pe plîns ca ea se se pună în locul meu. Compasiune. Reuşeşte să-1 întrerupă pe Lehmann pe cînd acesta trăgea aer în piept. In marşarier cu toată viteza. îşi retrage reclamaţia. Se mulţumeşte să se folosească de garanţia frigiderului, nu mai cere nimic în plus. Nu-i cazul să mă facă să plătesc un revelion de douăzeci şi cinci de persoane.

(într-un moment sau altul, Lehmann a amintit despre salariul meu.) N-ar dori să mă facă să-mi pierd slujba în ajun de Crăciun.

(Lehmann a pronunţat cuvîntul „Crăciun" cel puţin de zece ori.) Oricine poate greşi, ea însăşi, nu demult, la serviciu...

13

Cinci minute mai tîrziu părăseşte biroul de Reclamaţii ducînd cu ea un bon de comandă pentru un frigider nou. Sugarul şi căruciorul său rămîn prinşi o clipă in uşa batantă. Ea ii împinge, cu un icnet nervos,.

Rămîn singur cu Lehmann. îl privesc o clipă cum rîde din toată inima şi apoi bruscă oboseală sau ce altceva? - şoptesc:

— Frumoasă echipă de nemernici, bravo !

Gura, care-i merge de obicei ca meliţa, se deschide larg ca să-mi răspundă. însă ceva i-o închide pe loc.

Acest ceva urcă direct din pîntecul Magazinului.

E o explozie surdă. Urmată de urlete.

14

Ne strivim amîndoi nasul de peretele de sticlă. Mai întîi, nu vedem nimic. Luate de suflul exploziei, două sau trei mii de baloane ascund privirii întreg Magazinul. De-abia apoi, pe cînd urcă lent înspre lumină, ne dezvăluie ceea ce aş fi preferat să nu văd niciodată.

— La dracu', şopteşte Lehmann.

Panica ce î-a cuprins pe clienţi este de ncdescris. Caută cu toţii o ieşire. Cei mai vînjoşi se năpustesc peste cei slabi. Unii aleargă de-a dreptul pe tejghele, stîrnind valuri de şosete şi chiloţei. Pe ici, pe colo vreun vînzător ori supraveghetor de etaj încearcă să stăvilească panica. Un tip solid cu haină violetă e azvirlit printr-o vitrină cu cosmetice. Deschid uşa de sticlă a biroului de Reclamaţii.

Este ca şi cum aş fi deschis o fereastră în toiul unui taifun. întreg Magazinul e un urlet prelung. Lingă mine, un megafon încearcă să readucă liniştea. Dacă n-ai şti că poţi muri din alte cauze, vocea domnişoarei Hamilton te-ar face să mori de rîs: un pulverizator în plin uragan. Jos e război. Sus în cupolă, baloanele şi-au regăsit transparenţa. Toată

15

această scenă de groază este scăldată într-o lumină rozalie de-o rară blîndeţe. Lehmann a venit lingă mine şi-mi zbiară în ureche :

— De unde vine? Unde a explodat?

Se ghiceşte reminiscenţa unei emoţii indochineze în glasul său de soldat îmbătrînit.

Nu ştiu unde a explodat. O învălmăşeală de trupuri blochează scara rulantă. Clienţii urcă patru cîte patru treptele scării care coboară, dar dau înapoi sub presiunea valului de oameni care vine de sus. Pînă să-şi dea seama

ce se-ntîmplă, sosesc cu toţii la parter şi se prăbuşesc peste grămada umană colcăitoare : toţi se înghesuie şi ţipă.

— La dracu'! urlă Lehmann, la dracu', la dracu', la dracu'...

O ia la fugă spre scara rulantă şi, împingînd cu coatele, se aruncă peste maneta de comandă şi opreşte mecanismul.

La uşa automatului foto, Theo admiră în lumină cele patru exemplare ale propriei căpăţîni. Pare mulţumit. îmi întinde una dintre fotografii:

— Ţine, spune, pentru albumul Piciului.

Apoi totul se linişteşte. Se linişteşte

pentru că, de fapt, nu s-a petrecut nimic.

Undeva a explodat nu se ştie ce, şi nimic n-a urmat. Aşa că totul se linişteşte. Şi o putem auzi deîndată pe suava domnişoară Hamilton recomandînd onoratei clientele să părăsească în linişte Magazinul şi rugîndu-i pe salariaţii noştri să-şi reia locurile de muncă. Ceea ce

16

se şi întîmplă. Mulţimea se îndreaptă încet înspre ieşiri, îâsînd în urma ei terenuri virane cu genţi, pantofi, pachete multicolore şi copii abandonaţi. Mă aştept să văd zeci de cadavre. Nici gînd. In cîteva locuri vînzătorii sunt aplecaţi deasupra unor clienţi buimăciţi, care se ridică în cele din urmă şi ies şchiopătînd.

O uşiţă laterală a fost rezervată poliţiei.

Aşadar pe acolo îşi fac intrarea poliţaii.

Se îndreaptă fără ezitare spre raionul de jucării. Raionul de jucării! Mă gîndesc numaidecît la micuţa vînzătoare veveriţă şi la bătrînelul lui Theo. Cobor din cîteva sărituri scara rulantă oprită, cu un presentiment care, ca toate presentimentele, se dovedeşte a fi un fals presentiment. Cadavrul e cel al unui om de vreo şaizeci de ani care trebuie că a fost înjunghiat din moment ce pîntecele i s-a răspîndit peste tot împrejur. Bomba aproape că 1-a sfîşiat în două. In timp ce vomam cit mai discret posibil, veţi afla de ce, îmi vine-n minte Louna. Louna, Laurent şi copilul. De trei ori mi-a cerut ajutorul: „Un sfat, Ben, părerea ta". Ce sfat aş putea să-ţi dau, sărmana mea fetiţă, nu te uiţi la mine?

Gînduri nelalocul lor în timp ce un cearşaf acoperă clientul împrăştiat.

— Nu-i o privelişte prea grozavă, ce zici?

Micuţul poliţai îmi acordă un zîmbet amabil, în starea în care mă aflu, e mai bine decît

17

nimic. îi răspund oarecum recunoscător, dar fără fără tragere de inimă :

— Nu prea.

Scutură din cap şi spune :

— Ei bine, sinucigaşii de la metrou arată şi mai groaznic.

(E într-adevăr reconfortant...)

— Peste tot cărnuri, degetele prinse de osii... Vorbesc în cunoştinţă de cauză căci, fiind cel mai mic din brigadă, toate astea cad pe capul meu.

Nu-i poliţai. E pompier. Un pompier în costum albastru închis tivit cu roşu, foarte mic de statură. O cască mult prea mare îi străluceşte la centură.

— Dar absolut insuportabili, să ştii, sunt cei carbonizaţi pe autostradă. Aici e o putoare care nu te mai părăseşte mult timp. Părul îţi miroase preţ de două săptămîni!

Nu mai e nici un balon pe bolta raionului de jucării. Toate au fost sparte de explozie şi zac acolo sus, agăţate de luminator. Cineva o conduce pe micuţa veveriţă care plînge. Pompierul îmi arată trupul acoperit cu cearşaf:

— Ai observat? Era deschis la şliţ.

(Nu. Nu remarcasem.)

Din fericire, difuzoarele pun capăt discuţiei (salvat de clopoţel, ca să spun aşa). La rîndul lor, funcţionarii sunt invitaţi să părăsească Magazinul. Dar nu Parisul. Din cauza anchetei. Crăciun fericit!

18

La una dintre extremităţile raionului de jucării găsesc o minge multicoloră şi o bag în buzunar. Una dintre acele mingi străvezii care sar la nesfirşit. Am şi eu cadouri de făcut.

La raionul următor, o împachetez într-o hîrtie cu steluţe. îmi las uniforma la vestiar şi ies.

Afară, mulţimea îngrămădită aşteaptă să vadă cum sare în aer tot Magazinul. Frigul de gheaţă mă face să-mi dau seama că muream de cald. Cum mulţimea e pe străzi, îmi închipui că-mi va lăsa metroul mie.

Mă înşel. Este şi în metrou.

19

Am o locuinţă de trei pe şase pe nouă pe lîngă Pere-Lachaise, la numărul 78, pe strada Folie-Regnault. în momentul cînd sosesc acasă telefonul sună de zor. întotdeauna mă grăbesc să ridic receptorul de teamă să nu închidă.

— Ben, n-ai păţit nimic? E Louna, sora mea.

— Cum adică nimic?

— Bomba... la Magazin...

— Toată lumea a sărit în aer, doar eu am scăpat.

Pufneşte în rîs. Apoi tace. în cele din urmă spune:

— Că veni vorba, am luat o hotărîre.

— Cefei de...?

— Gen bombiţă. Vreau să-1 fac să sară-n aer pe micuţul meu chiriaş. Avortez, Ben.

Vreau să-1 păstrez doar pe Laurent.

O nouă tăcere. O aud cum plînge. Parcă undeva foarte departe. Face tot posibilul să mi-o ascundă.

— Ascultă, Louna...

20

Ascultă ce? Povestea clasică, ea, drăguţa infirmieră, el, frumosul doctor, dragoste la prima vedere, hotărîrea de-a se privi în ochi unul pe altul o viaţă întreagă, doar el şi ea, nimeni altcineva. Dar anii trec, şi iată că se simte nevoia unui al treilea. Feminina foame de duplicare : Viaţa.

— Ascultă, Louna...

Ea ascultă, dar eu nu mai spun nimic.

Atunci îi aud glasul:

— Ascult.

Şi iată că în sfîrşit vorbesc. îi spun că trebuie să-1 păstreze pe micuţul chiriaş. I-a eliminat pe cei de dinainte pentru că nu-i iubea pe tăticii lor, doar nu-1 va termina şi pe acesta pentru că îl iubeşte prea mult pe tătic! Hei, Louna, nu-i de glumă, termină cu tîmpeniile. („Tu însuţi termină cu tîmpeniile", şopteşte înlăuntru-mi o firavă voce familiară, credeam c-o să aud *Lasă-i să trăiască !)* Şi, o dată ce mi-am luat avînt, continuu:

— Oricum ai da-o, n-o să mai fie niciodată ca înainte, îl vei urî de moarte pe Laurent al tău, te cunosc bine! O! nu va mai fi perechea de ovare fluturată nonşalant pe sub nasul doctorului, ci o lehamite infinită, înţelegi ce vreau să spun.

începe să plîngă, apoi pufneşte în rîs, apoi se pune iar pe bocit. O jumătate de oră, nici mai mult, nici mai puţin.

21

Complet epuizat, de-abia închid telefonul, că sună iar.

— Alo, micuţul meu, ce mai faci? E mama.

— Bine, mamă, bine.

— O bombă la Magazin, îţi dai seama, în prăvălia noastră nu s-a pomenit aşa ceva!

Face aluzie la micuţul nostru magazin de mărunţişuri de la parter unde mi-am petrecut copilăria fără să fi învăţat vreun meşteşug, şi care a fost mai apoi transformată în apartament pentru copii. Uită de obloanele de fier ale lui Morel, băcanul de vizavi, spulberate de-o bombă cu plastic într-o dimineaţă din iunie '62. Uită de vizita pe care i-au făcut-o cei doi în costume în carouri care i-au cerut să-şi aleagă cu grijă clienţii. Micuţa mea mamă, uită toate situaţiile tensionate.

— Copiii sunt bine ?

— Copiii sunt bine, sunt jos, în apartamentul lor.

— Ce v-aţi gîndit să faceţi de Crăciun?

— Rămînem acasă toţi cinci.

— Pe mine Robert mă duce la Châlons.

(Châlons-sur-Marne, sărmana mama.) Spun:

— Trăiască Robert! Chicoteşte.

— Eşti un fiu bun, micuţule.

(Iată unde se-ascundea fiul cel bun...)

— Nici ceilalţi copii nu sunt mai prejos, mămico.

22

— Mulţumită ţie, Benjamin, tu ai fost întotdeauna un copil bun.

(După chicoteală, smiorcăială.)

— Şi eu care v-am abandonat...

(Ei, acum iat-o şi pe mama cea haină...)

— Nu-i abandon, mămico, este odihnă, te odihneşti şi tu un pic !

— Ce mamă mai sunt şi eu, Ben, poţi să-mi spui? Ce soi de mamă...?

Cum am cronometrat deja timpul ce-i e necesar să-şi răspundă propriilor întrebări, pun uşurel receptorul pe măsuţă şi mă duc în bucătărie unde-mi fac o cafea turcească cu caimac. Cînd mă întorc în odaie, la telefon mama îşi mai caută încă identitatea...

—... era prima mea fugă de acasă, Ben, aveam trei ani...

Cafeaua o dată băută, întorc ceaşca cu fundul în sus pe farfurioară. Therese ar putea citi viitorul întregului cartier în zaţul gros care se scurge.

— ... asta era mult mai tîrziu, mergeam pe opt sau nouă ani, mi se pare... Ben, mă asculţi?

In chiar clipa asta interfonul ţîrîie.

— Te ascult, mămico, dar trebuie să te las, că mă cheamă puştii . Hai, du-te să te odihneşti, şi nu uita nici o clipă, trăiască Robert!

Pun receptorul în furcă, apoi răspund. Vocea acră a lui Therese îmi zgîrie timpanele.

23

— Ben, Jeremy mă fute la cap şi nu vrea să-şi facă lecţiile!

— Ai grijă cum vorbeşti, Therese, nu-1 imita pe frate-tău.

Dar chiar în clipa asta explodează glasul frăţiorului.

— Căcăcioasa asta îi dă cu gura, dar habar n-are să explice!

— Ai grijă cum vorbeşti, Jeremy, n-o imita pe soră-ta. Şi dă-mi-o pe Clara, dacă vrei.

— Benjamin?

Vocea caldă a Clarei. Catifea verde şi netedă pe care fiecare cuvint se rostogoleşte cu eleganţa unei bile de fildeş.

— Clara? Ce mai face Piciul?

— Nu mai are temperatură. Totuşi l-am chemat pe Laurent şi spune că

trebuie să-1 mai ţinem două zile în casă.

— A mai desenat alţi Moşi Crăciuni Căpcăuni?

— O duzină, dar nu mai sunt atît de roşii.

I-am fotografiat. Ben, pregătesc pentru diseară nişte cartofi pe cinste. Vor fi gata într-o oră.

— Vin negreşit, Dă-mi-1 pe Pici.

Şi iată vocea ca un firicel de aţă a Piciului.

— Da, Ben.

— Nimic. Vreau doar să-ţi spun că am o fotografie de la Theo pentru albumul tău şi că-n seara asta vă voi povesti o nouă istorioară.

24

— O poveste cu căpcăuni?

— O poveste cu bombe.

— Da V E super, oricum...

— Acum trebuie să mă culc un pic. Pe primul care se apropie de interfon, ucide-1.

— Aşa o să fac. Ben.

Pun jos receptorul şi mă las să cad pe pat, adormind înainte de a pune capul pe pernă.

O oră mai tîrziu, un cîine enorm mă trezeşte. Mă atacă dintr-o parte. Sub violenţa şocului mă rostogolesc din pat şi încremenesc lîngă perete. Profită de poziţia mea ca să mă imobilizeze complet şi se pune să-mi facă toaleta pe care n-am avut timp să mi-o fac azi dimineaţă. Pute ca o groapă de gunoi. Limba lui cu iz de peşte rînced şi spermă de tigru este un adevărat *Tout-Paris* canin.

îl întreb :

— Vrei ca ti oul?

Face o săritură bruscă înapoi, se aşază pe fundul lui dolofan şi, cu limba atîrnîndă, mă priveşte lung şi scutură din cap. Cotrobăi prin buzunarul hainei şi scot mingiuţa frumos împachetată pe care i-o întind spunîndu-i:

— Pentru Julius, de la Moş Crăciun!

Jos, în fosta prăvălie, mirosul de nucşoară al cartofilor gratinati pluteşte încă mult timp după ce i-am călăuzit pe copii spre miezul povestirii. Ochii mă urmăresc de deasupra

25

pijamalelor în timp ce picioarele se leagănă în golul paturilor suprapuse. Am ajuns la momentul cînd Lehmann îşi croieşte drum către toboganul cuprins de nebunie. îndepărtează mulţimea cu lovituri puternice date cu braţul mecanic pe care 1 l-am inventat în acest scop.

— Cum şi-a pierdut braţul adevărat? întreabă Jeremy brusc.

— în Indochina, pe drumul spre Dalat, la kilometrul 317, într-o

ambuscadă. Era atît de îndrăgit de oamenii lui, încît au luat-o la sănătoasa părăsindu-1 acolo, pe el şi braţul lui care i se desprinsese de trup.

— Şi cum a şters-o de-acolo?

— Peste trei zile, căpitanul companiei a venit de unul singur să-1 caute.

— Peste trei zile ! Şi ce-a mîncat în aceste trei zile? întreabă Piciul.

— Propriul braţ!

Răspuns abil, care satisface pe toată lumea : Piciul îşi primeşte povestea cu căpcăuni, Jeremy relatarea din război, Clara doza de umor; cît despre Therese, ţeapănă ca un grefier în spatele mesei de lucru, ea stenografiază ca de obicei integrala poveştilor mele, inclusiv digresiunile. E un antrenament excelent pentru şcoala de secretare. în doi ani de exerciţii nocturne, a copiat deja *Fraţii Karamazov, Moby Dick, Fantasia chez Ies*

26

Ploucs, (tasta Boerling, Jungla de asfalt, plus două sau trei din produsele propriei mele cutii craniene.

Continuu aşadar să povestesc pînă ce clipirile ochilor îmi anunţă stingerea. în timp ce închid uşa în urma mea, pomul de Crăciun scînteiează prin întuneric. Nu m-am descurcat prea rău ; nici măcar o secundă nu s-au gîndit să se repeadă la cadouri. Cu excepţia lui Julius, care de două ore se chinuie să-şi desfacă pacheţelul fără să rupă hîrtia.

27

Ceea ce urmează e anunţat de soneria care sună a doua zi, douăzeci şi cinci decembrie, la ora opt dimineaţa. Dau să strig: „Intră, e deschis", dar o amintire neplăcută mă reţine.

în felul acesta eu şi Julius ne-am trezit săptămîna trecută cu un sicriu de lemn alb în mijlocul holului, flancat de trei lucrători cu figură constipată. Cel mai livid dintre ei a spus pur şi simplu :

— Pentru cadavru.

Julius s-a năpustit sub pat, iar eu, cu părul zburlit, cu ochelarii aburiţi, îmi arăt pijamaua cu un aer dezolat:

— Reveniţi peste vreo cincizeci de ani, nu sunt gata încă.

Aşadar, sună. îmi tîrîi paşii pînă la uşă, urmat de Julius, întotdeauna mare amator de noi cunoştinţe. Un zdrahon îmbrăcat cu o geacă de aviator cu guler din blană stă în faţa mea ca un paraşutist irlandez lansat deasupra Franţei ocupate de nemţi.

— Inspector stagiar Caregga.

Un baston de cauciuc promovat la rang de pix. De-abia îşi introduce trupul masiv în

28

apartament că Julius îşi vîră botul între fesele lui. Poliţaiul se aşează iute

fără să se deranjeze să-i rada un dos de palmă cîinelui. Poate că acest detaliu m-a făcut să-1 întreb: -Cafea?

— Dacă faceţi pentru dumneavoastră...

Mă duc la bucătărie. Mă întreabă:

— Nu încuiaţi niciodată uşa?

— Niciodată.

Gîndesc: „mi-o interzice libertatea sexuală a cîinelui meu", dar nu spun nimic.

— Trebuie să vă pun cîteva întrebări de rutină.

Exact la ce mă aşteptam. Un mod plăcut de a-i trezi dis-de-dimineaţă pe angajaţii model ai Magazinului. O duzină de responsabili sindicali, o duzină de caraghioşi independenţi, vizitaţi cu precădere de poliţai. Cadoul de Crăciun al Direcţiunii pentru iubiţii ei angajaţi.

— Sunteţi căsătorit?

Apa cu zahăr susură în ibricul de aramă.

— Nu.

Pun trei linguriţe de cafea măcinată fin şi amestec încetişor pînă ce aceasta prinde aroma catifelată a glasului Clarei.

— Dar copiii de jos?

Apoi pun totul la loc pe foc, avînd grijă ca nu care cumva cafeaua să dea în clocot.

— Fraţi şi surori vitrege, copiii mamei mele.

29

Un mic răgaz, atât cit creionaşul lui să mîzgălească ceva în carneţel, apoi inspectorul Caregga lansează întrebarea următoare :

— Şi taţii ?

— împrăştiaţi care-ncotro.

Arunc o privire prin uşa întredeschisă a bucătăriei. Caregga scrie cu conştiinciozitate că sărmana mea mamă şi-a împrăştiat bărbaţii. Apoi îmi fac apariţia purtînd în mîini cafetiera şi ceştile. Torn lichidul gros. Opresc mîna inspectorului care se şi întinsese după ceaşcă.

— Aşteptaţi puţin, să se depună zaţul.

Il lasă să se depună.

Julius, aşezat la picioarele lui, îl priveşte cu pasiune.

— Ce funcţie aveţi la Magazin?

— Să mă las beştelit.

Nici nu crîcneşte. Scrie tot.

— Meserii anterioare ?

Drace, enumerarea riscă să nu fie prea scurtă: funcţionar la manutanţă, barman, taximetrist, profesor de desen într-o instituţie religioasă, vînzător

ambulant de săpun de toaletă, uit probabil multe, şi controlor tehnic la Magazin, ultima mea slujbă.

— De cit timp o aveţi ?

— De patru luni.

— Vă convine ?

— Ca oricare alta. Plătită prea bine pentru ceea ce fac, dar nu destul pentru ceea ce îndur.

30

(Să ridicăm nivelul dezbaterii, ce mama dracului!) Notează tot.

— Ieri, n-aţi remarcat nimic anormal?

— Ba da, a explodat o bombă.

La asta, totuşi, catadicseşte să ridice capul.

Dar precizează pe acelaşi ton impasibil:

— Vreau să spun *înainte* de explozie.

— Nimic.

— Se pare că aţi fost chemat de trei ori la biroul de Reclamaţii.

In sfîrşit, iată-ne ajunşi şi aici. Ii povestesc de aragaz, de aspirator şi de frigiderul piroman.

Scotoceşte în buzunarul interior şi apoi desface în faţa mea planul Magazinului.

— Unde se găseşte biroul de Reclamaţii? îi arăt.

— Aţi trecut aşadar de cel puţin trei ori prin faţa raionului de jucării.

Asta a dedus căposul!

— într-adevăr.

— V-aţi oprit la acest raion?

— Da. Zece secunde atunci cînd am trecut pe-acolo a treia oară.

— N-aţi remarcat nimic anormal?

— Nimic. în afară de faptul că am fost ţintuit de ţeava unui tanc blindat AMX 30.

Notează în tăcere, îşi înşurubează capacul stiloului, îşi bea cafeaua dintr-o înghiţitură, inclusiv zaţul, se ridică şi spune :■

31

— Asta-i tot. Nu plecaţi din Paris, s-ar putea să avem şi alte întrebări pentru dumneavoastră, la revedere, mersi pentru cafea.

Aşadar. Doar în filme mai vezi pe unii care rămîn mult timp să privească o uşă închisă.

Julîus şi cu mine am fost seduşi de firea deschisă a inspectorului Caregga. Băiatul ăsta are un viitor strălucit în brigada de rîs. Şi iată că deţin de pe acum întreaga poveste pe care o voi servi puştilor în seara asta. Va fi aceeaşi, doar că replicile vor ţîşni, însemnate cu marca unui umor definitiv, care se va

decanta într-un amestec exploziv de ură, neîncredere şi admiraţie, şi că poliţaii vor fi doi, doi ţipi înspăimîntători inventaţi de mine şi pe care copiii îi cunosc prea bine : unul mic, hirsut, de o urîţenie înspăimîritătoare de hienă, şi altul enorm şi chel - cu excepţia celor două labe „care-şi rotunjesc semnele de exclamare sub maxilarele-i zdravene".

— Jib Hiena şi Lab Lăbosul! va urla Piciul.

— Jib Hiena, după nume şi moacă, va preciza Jeremy.

— Lab Lăbosul, după nume şi blăniţă, va preciza Piciul.

— Mai rău decît Ed Coşciugul şi mai nebun decît Cehul de Lemn.

— Sunt prieteni? va întreba Clara.

— Sunt cincisprezece ani de cînd nu s-au despărţit nici măcar o singură zi, voi răspunde

32

eu. Nici nu mai poţi număra de cîte ori şi-au salvat reciproc vieţile.

— Şi ce fel de maşinuţă au? va întreba Jeremy care adoră răspunsul.

— Un Peugeot 504 decapotabil roz, cu şase cilindri în V, periculos ca o ştiucă.

— Şi zodia lor? va întreba Therese.

— Tauri amîndoi.

Cînd mă alătur copiilor, după plecarea inspectorului Caregga, bradul de Crăciun străluceşte cu toate farurile aprinse, cum se spune. Jeremy şi Piciul scot ţipete de pescăruşi într-un ocean cu valuri de hîrtie de împachetat. Therese, încruntînd din sprîncene ca o profesionistă, recopiază povestea mea de ieri seară la o maşină cu banda nou-nouţă.

Louna, venită în vizită, priveşte tabloul de familie, cu ochi înlăcrimaţi şi picioare crăcănate ca raţele de parcă ar fi însărcinată în şase luni. Iau notă de absenţa lui Laurent.

Clara se avîntă în întîmpinarea mea, într-o rochie de jerseu care-i mulează un nostim trup de flacără. Ţine în mînă bătrînul Leika pentru care m-a invidiat în tăcere de ani întregi şi pe care l-am sacrificat în cele din urmă pasiunii sale fotografice. Rochia i-a fost aleasă de Theo. în domeniul ăsta trebuie să te-ncrezi întotdeauna în gusturile bărbaţilor care preferă bărbaţi. (Dar poate-i b prejudecată.)

33

— Ţine, Benjamin, asta i pentru tine.

Clara îmi întinde o cutie de carton frumos împachetată în hîrtio de mătase- O pereche de papuci îmblăniţi şi o crema Chantilly, exact ceea ce îmi cădea bine. Doar e Crăciunul, nu-i as a?

34

A doua zi e 26 şi se reia lucrul. Ca în fiecare zi, Julius mă însoţeşte pînă la

metrou, la staţia Pere-Lachaise, apoi se duce să amuşine prin cartierul Belleville în timp ce eu mă duc sâ-i cîştig haleala. încă de ieri-seară ţine strîns între maxilarele băloase mingiuta nou-nouţă.

In ziarul pe care tocmai l-am cumpărat, se comentează pe larg „monstruosul atentat de la Magazin". Cum un singur mort nu este de ajuns, autorul articolului descrie spectacolul la care *arn fi putut asista* dacă ar fi fost o duzină! (Dacă vreţi într-adevăr să visaţi, treziţi-vă...i Apoi gazetargiul consacră totuşi cîteva rînduri biografiei defunctului. E onestul proprietar al unui garaj din Corbevoie, în vîrstă de şaizeci şi doi de ani, pe care toţi vecinii din cartier îl plîng cu lacrimi amare, şi care „din fericire" era celibatar şi fără copii.

Nu am halucinaţii, am citit bine „din fericire celibatar şi fără copii". Privesc împrejuru-mi: faptul că Zeul Hazard loveşte „din fericire" şi cu prioritate celibatarii nu pare a perturba

35

cîtuşi de puţin lumea obişnuită a metroului.

Asta îmi dă aşa o stare de bună dispoziţie, încît cobor la staţia Repuhlique, botărît să fac restul drumului pe jos. Dimineaţă de iarnă, sumbră, năclăită, îngheţată. Parisul este o mlşatină în care dispare galbenul farurilor.

Mă temeam să nu întîrzii, dar Magazinul e mult mai în întîrziere decît mine. Cu obloanele lui de fier trase peste imensele vitrine, pare un pachebot în carantină. Din subsol, din sala cazanelor, urcă trîmbe de aburi care se scămoşează în ceaţa dimineţii. Pe ici, pe colo mici spărturi luminoase îmi arată că inima lui n-a încetat să bată. Acolo, înlăuntm este viaţă. Aşadar intru şi sunt numaidecît scăldat în lumină. De fiecare dată e acelaşi şoc. Pe cît e de sinistru şi de întunecat afară, pe atît este de strălucitor înăuntru.

Toată această lumină care se rostogoleşte în cascade din înălţimile Magazinului, care se revarsă din oglinzi, din arămuri, din geamuri, din falsele cristaluri, care se scurge pe alei şi ţi se răspîndeşte-n suflet - toată această lumină nu luminează, ci inventează o lume.

Asta-i ceea ce gîndesc în vreme ce un poliţai cu degete agile mă controlează din cap pînă-n picioare, ca să constate în sfîrşit că nu-s o bombă atomică, şi să mă lase să trec.

36

Nu sunt nicidecum primul venit. Cea mai mare parte a angajaţilor s-au adunat deja pe aleile parterului. Privesc cu toţii undeva în sus. Majoritatea sunt femei. în ochi le scînteiază o lumină piezişă de parcă ar aştepta pogorîrea Sfmtului Duh. Sus, pe pasarela conducerii, Sainclair gîngureşte într-un microfon. Aduce omagii „admirabilei comportări a personalului" în timpul „ultimelor evenimente". îl asigură de toată simpatia Direcţiunii pe Chantredon - tipul ce a ieşit prin vitrina raionului cosmetice şi care-şi bandajează acum

plăgile la spital. Cere scuze celor pe care poliţia i-a vizitat ieri. Toţi salariaţii vor trebui să treacă prin asta, „nici Direcţiunea nu va face excepţie", toate astea doar ca „să ofere anchetatorilor toate elementele necesare pentru a ajunge la o concluzie fericită".

în ceea ce-1 priveşte, Sainclair nu-şi închipuie nici o secundă că atentatul ar fi putut fi provocat „de unul dintre colaboratorii mei".

Căci nu mai suntem „angajaţi", ci realmente „colaboratori", aşa cum a declarat solemn în şedinţa Consiliului de Administraţie. Mii de scuze „colaboratorilor" pentru mica percheziţie de la intrare. El însuşi nu i s-a sustras, şi clienţii vor avea parte de ea pe toată perioada anchetei.

îl privesc pe Sainclair. Este tînăr. Este frumos. S-a căţărat repede. E autoritar, dar

cu blîndeţe. A terminat o şcoală superioară de comerţ unde a fost învăţat în primul rînd să-şi modeleze vocea şi să se îmbrace. Restul a venit de la sine. Vorbeşte cu multă căldură şi de sub bucla lui blonzie străbate o privire blîndă şi umbrită de tristeţe. îşi face atîtea griji cu Magazinul! Colaboratorii de care-i înconjurat, şeful personalului, responsabilii de etaje, paznici de ocnaşi de mînantîi, au mai degrabă mutre specifice meseriilor. S-au aliniat cu toţii de-a lungul balustradei aurite a primului etaj. Au figuri potrivite cu împrejurarea. Dacă apleci urechea ai putea auzi cum le cresc medaliile pe piepturile pline de responsabilitate. Gîndul ăsta mă face să zîmbesc. Mă pufneşte rîsul. Tipul de dinaintea mea se întoarce. Este Lecyfre, delegatul Sindicatului în carne şi subtilităţi.

— Acum gata, Malaussene, tacă-ţi fleanca.

îmi plimb privirile pe deasupra mulţimii extaziate, apoi pe ceafa rasă a lui Lecyfre, apoi din nou pe tribuna oficială. Nu încape îndoială, Sainclair are un dar anume. A prins un şpil care mie îmi scapă.

Las liturghia să se desfăşoare şi mă îndrept spre vestiar. Deschid dulapul metalic şi scot costumul de serviciu. Nu-mi aparţine. Este o uniformă a Magazinului. Nici prea vetustă, nici prea la modă. Ceva greu de precizat, oarecum cenuşiu, bătrînicios, cu un aer de absolută

onestitate. Costumul cuiva ce ar dori tare mult să-şi poată oferi un altul. îl ţin cu două degete, cu braţul întins şi parcă l-aş vedea prima dată O voce zeflemitoare mă trezeşte din reverie:

— Ce-i cu tine, Ben? Vrei să-1 schimbi cu unul de-al meu?

E Theo, înţolit în dimineaţa asta cu un costum Cerutti. îşi schimbă de zor costumele ca să se fotografieze la automat. Dulapul lui e plin şi, nemaiavînd loc, a început să şi le pună într-al meu. Avem cheie comună, în fiecare

dimineaţă îmi extrag costumul de serviciu de sub garderoba lui macaronaro-hollywoodiană.

— Nu glumesc, vrei un costum de-al meu? Serveşte-te!

Fac semn cu mîna că nu vreau.

— Mersi, Theo, mă întrebam doar, avînd în vedere uniforma atît de ochioasă, dacă-s într-adevăr făcut pentru slujba asta.

Theo se puse pe rîs.

— Exact aceeaşi problemă mi-o pun şi eu în fiecare dimineaţă în timp ce îmi privesc garderoba. îmi spun că eram făcut să fiu hetero, şi iată că sunt homo.

După care, iată-ne pe amîndoi la subsol, în regatul meşteşugăresc, fieful lui. El ajunge aici în fiecare dimineaţă cu o jumătate de oră

mai devreme decît vînzătorii pe care-i are în subordine. Parcurge aleile goale ca Bonaparte rîndurile strînse alo trupeţilor săi înainte de-a fi măcelăriţi. Cel mai mic şurub ce lipseşte la apel îi sare în ochi, o cit de mică ncorînduială în vitrinele de prezentare îl răneşte profund.

— Bătrîneii mei lasă-n urmă o dezordine cumplită!

Oftează. Le pune pe toate la locul lor. Ar putea orîndui întregul subsol cu ochii închişi.

E teritoriul lui. Cînd suntem aici doar noi doi, domneşte o tăcere ca de dinainte de crearea lumii.

— I-a plăcut Clarei rochia?

— E o adevărată minunăţie, dragă Theo.

Vorbim de-ale noastre, cu glas şoptit. Theo

găseşte un deşteptător electric în coşul cu rotiţe de fotoliu.

— Vezi, pe bătrîneii mei îi cam lasă memoria. Pun mîna pe cine ştie ce, pe care-1 lasă mai apoi nu se ştie unde, şterpelind pe urmă cu totul altceva. Lacomi şi plini de însufleţire ca nişte copii...

Povestea asta cu bătrîneii lui Theo începe de pe vremea cînd era simplu vînzător la raionul de utilaje. Era atît de îndatoritor cu bătrînii din cartier îneît aceştia veneau să repare te miri ce la bancul lui de lucru, şi erau zi de zi tot mai numeroşi.

— Şi eu am crescut pe străzi, ştiu ce-i asta, nu vreau să-i las de izbelişte, ar putea s-o păţească rău de tot.

Aşa răspunde celor ce cîrtesc cînd văd această adevărată invazie a bătrîneilor matusalemici.

— Aici li se pare că-şi construiesc o lume a lor, asta nu cere bani.

Cu cît Theo a urcat pe scara ierarhică, cu atît numărul bătrîneilor s-a mărit. Veneau din ospiciile ceie mai îndepărtate. Şi, de cînd Sainclair 1-a uns

Rege al meşteşugurilor (nu doar că poate reconstrui Parisul cu orice îi cade sub mînă, dar poate tot atît de bine vinde o maşină de tuns iarba unuia care vrea să-şi amenajeze camera de baie), subsolul aparţine în întregime bătrîneilor lui Theo.

— Aşa îşi fac o idee despre Paradis.

— Cum de te-ai căptuşit cu uniformele-astea cenuşii?

— Un orfelinat în lichidare, aproape de casa mea. Aşa costumaţi, cel puţin îi văd cale de o poştă, ştiu întotdeauna unde sunt.

La prînz, în micuţul restaurant unde luăm masa, Theo izbucneşte deodată într-un rîs dezlănţuit.

— Ştii ceva?

— Ce?

— Lehmann a lansat zvonul că sunt gerontofil. Cjim s-ar spune pedofil pentru vîrsta a treia, pricepi ?

(Drăguţul de Lehmann...)

— Poftim, apropo de pedofilie, dă-i asta Piciului, s-o pună în album.

40

41

Este o nouă şi micuţă fotografie. în costum culoarea vîntului turbat, catifea mătăsoasă, o mimoză la butonieră. Pe spate : legenda pe care Piciul o va copia cu scrisul lui apăsat şi lăbărţat.

„/ista-i cînd Theo se plimbă cu vaporaşul." Să-nţeleagă cine vrea. Theo înţelege, desigur. Şi nenumăraţii lui prieteni care găsesc aceste mesaje fotografice prinse în pioneze pe uşă atunci cînd el lipseşte de acasă. Şi Piciul? Ar trebui să-i interzic să colecţioneze aşa ceva? Ştiu bine că perioada copilăriei nu-i domeniul lui Theo, dar oricum...

42

6

La începutul după-amiezii, două sau trei reclamaţii ne-au şi aterizat pe masă. Dintre care una serioasă la raionul paturi. Lehmann ordonă să fiu chemat. Trec prin faţa raionului de jucării. Nici o urmă de explozie. Tejgheaua n-a fost reparată, ci complet înlocuită, peste noapte, cu una identică. Impresie stranie că n-a avut loc nici o explozie, de parcă aş fi victima unei halucinaţii colective. Ca şi cum cineva încerca să-mi decupeze o porţiune din memorie. Gînduri demoralizante în timp ce scara rulantă scufundă raionul de jucării în adîncimile mi sunătoare ale Magazinului.

Tipul ce urlă la Lehmann în birou are umerii atît de laţi că acoperă toată uşa de sticlă. Şi un spate ce poate provoca eclipse solare. Dintr-o dată nu mai văd capul lui Lehmann. Judecind după jocul muşchilor sub bleizerul clientului şi după vena ce-i zvîcneşte sub pielea roşie a gîtului, Lehmann n-are cum să se

simtă în largul lui. Individul care stă în picioare în faţa lui nu pare deloc a

fi un găligan blajin. Mai degrabă un sanguin cu voce reţinută. Cei mai de temut. N-a făcut nici un pas înăuntrul biroului. A închis doar uşa în urma lui şi-şi şopteşte doleanţele, cu un deget îndreptat spre Lehmann. Bat discret, de trei ori, în uşa transparentă. Toc, toc, toc.

— Intraţi!

O-la-la! teamă în glasul lui Lehmann.

Mastodontul deschide el însuşi uşa, fără măcar să se întoarcă. Mă strecor printre braţul lui şi tocul uşii cu supleţea temătoare a unui cîine bătut.

— Trei zile de spital şi cincisprezece de concediu, asta o să primească cel ce asigură Controlul Tehnic.

Vocea neutră a clientului, aşa cum mă aşteptam, are o siguranţă periculoasă. El n-a venit aici ca să se plîngă, nici ca să discute, nici măcar să ceară ceva - a venit să-şi impună cu forţa dreptul său, nimic altceva.

E de ajuns să-i arunci o singură privire ca să-ţi dai seama că întotdeauna a acţionat aşa. De ajuns să-i arunci o a doua privire ca să pricepi că asta nu 1-a făcut să urce prea sus în ierarhia socială. Trebuie că are o mimă care-1 stînjeneşte întrucîtva. Dar Lehmann nu presimte lucrurile astea.

Obişnuit să administreze lovituri, se teme de-un singur lucru: să nu încaseze. Şi, în acest sens, cel din faţa lui este cît se poate de credibil.

îmi pun suficientă spaimă în priviri ca Lehmann să găsească în sfîrşit curajul să mă-nfrunte. în două cuvinte, ca şi într-o mie, dl Cutare, aici prezent, de profesie scufundător submarin (de ce acest detaliu? ca să justifice muşchii ?), a comandat săptămîna trecută un pat de 140 la raionul mobilier lemn natur.

— Lemnul natur este sectorul tău, Malaussenc?

Scutur timid din cap în semn de aprobare.

— Aşadar a comandat un pat de 140, nuc curbat, TF 885, la secţia ta, domnule Malaussene, pat căruia i s-au rupt picioarele din faţă la prima întrebuinţare.

Pauză. Privire furişă către scufundătorul al cărui maxilar inferior torturează o bucăţică minusculă de g-umă de mestecat. Privire furişă spre Lehmann care nu-i deloc nemulţumit că-mi strînge juvăţul.

— Garanţia, îngaim...

— Nici vorbă, garanţia va intra în vigoare, dar răspunderea ta e angajată profund, ai să vezi, altfel nu te-aş fi chemat.

Gros-plan cu încălţările mele.

— Mai era cineva în acest pat.

Chiar cînd se găsea la mare ananghie, Lehmann nu reuşea să se abţină

de la genul ăsta de plăceri.

— O tînără persoană, dacă îţi dai seama ce vreau să...

44

45

Dar restul frazei se evaporă sub privirea tăioasă a găliganului. Şi termină el însuşi, laconic:

— O claviculă şi două coaste. Logodnica mea. La spital.

—OOOH!

Am scos un ţipăt adevărat, pe bune. Un ţipăt de durere. Care î-a făcut să tresalte pe amîndoi.

— OOOH!

De parcă m-ar fi lovit cineva în burtă. Apoi, compresiunea cutiei toracice cu osul cotului, chiar deasupra sinului, şi devin brusc tot atît de alb ca cearşaful patului fatal. De data asta, Hercule face un pas înainte, schiţînd un gest prin care ar fi vrut să mă prindă în caz de leşin.

— Eu am făcut asta ?

Voce albă, început de asfixie. Neţinîndu-mă bine pe picioare, mă sprijin de biroul lui Lehmann.

— Eu am făcut asta ?

Mi-e de-ajuns să-mi închipui cum acest munte de carne plonjează peste trupurile Clarei ori Lounei, şi oscioarele lor fragile se văd azvîrlite peste tot prin aer, ca să izbucnesc în plîns, cu lacrimi omologate ca atare.

Şi, printre şiroaiele ce-mi brăzdează obrazul, să strecor cuvintele:

— Care-i numele ei?

46

Apoi totul merge ca pe roate. Sincer emoţionat de emoţia mea, dl Muşchi se dezumflă pe dată. Impresionant. Ţi se părea chiar că-i zăreşti forma inimii. Lehmann profită de asta ca să mă învinuiască de zor. Printre suspine, îi prezint demisia mea. Rînjeşte spunînd că e prea puţin. îl rog, spunînd că Magazinul nu se poate aştepta la nimic bun de la o nulitate ca mine.

— Nulitatea se plăteşte, Malaussene! Ca şi orice altceva! *Mai mult* decît orice altceva!

Şi-şi propune să mă facă să-mi plătesc atît de scump nulitatea, încît găliganul face un pas înainte şi-şi pune cei doi pumni pe birou.

— îţi place să-1 chinuieşti pe omul ăsta? „Omul ăsta" sunt eu. Asta-i, iată-mă

sub protecţia Majestăţii Sale Muşchiulosul.

Lehmann şi-ar dori ca fotoliul să fie cît mai adînc. Celălalt ne explică: încă de pe cînd era la şcoală i se urca sîngele la cap cînd îi vedea pe golani luîndu-se de cei mai slabi ca ei.

— Aşa că, ascultă-mă bine, drăguţule.

„Drăguţul" este Lehmann. Galben ca ceara.

Ceara luminărilor care s-au consumat pentru ca toate astea să se întîmple. Ceea ce trebuie să priceapă e simplu. în primul rînd, îşi va retrage plîngerea. în al doilea rînd, va reveni cît de curînd să vadă dacă n-am fost dat afară din post. în al treilea rînd, dacă nu mă va găsi, dacă Lehmann mă va concedia...

47

— Te voi rupe uite-asa...!

„Uite-aşa" e frumoasa riglă de abanos a lui Lehmann, amintire din colonii, care face *crac* între degetele salvatorului meu.

Lehmann nu-şi vine în fire decît atunci cînd scara rulantă face să dispară ultimul centimetru cub din silueta găliganului.

De-abia atunci se bate degajat cu palmele pe coapse şi începe să rîdă cu gura pînă la urechi. Nu-i împărtăşesc ilaritatea. Nu de data asta. Am urmărit pînă la capăt plecarea muşchiulosului („Nu te lăsa tras în piept de jigodiile-astea, micuţule, ieşi la atac!" mi-a spus pe cînd dispărea) şi m-am pomenit **încă** o dată că-mi vorbesc ca unui străin.

Muşchiulosul credea că atacă un Magazin, un Imperiu, sau cel puţin instituţia numită Control Tehnic, o instituţie teribil de abstractă, şi se înarmase în consecinţă. Ca un alt cavaler Bayard, gata să îngenuncheze de unul singur o întreagă garnizoană.

Şi iată că dă peste un năpîrstoc fără vîrstă *(yourself Malaussene*!), pe care-1 crede aproape **muribund,** şi se-nmoaie bietul găligan, cum s-a înmuiat întotdeauna, din exces de umanitate. Pe cînd pleca scufundătorul meu drag, i-am privit ghetele şi m-am gîndit: „Sper ca medaliile tale să fie mai puţin scîlciate".

La rîndul meu, deschid usa de sticlă:

48

— Destul pentru astăzi, **Lehmann, plec** acasă. Theo mă va **înlocui dacă este absolut** necesar. t

Lui Lehmann **rîsul i se opreşte în gît.**

— Nu pentru asta-i **plătit poponaruli**

— Nimeni n-ar **trebui plătit pentru asta.**

înainte de-a răspunde, afişează **un zimbet**

cît mai dispreţuitor:

— Sunt de aceeaşi părere.

(Ai merita un braţ **mecanic, idiotule.)**

Cînd cobor, raionul de **jucării e un furnicar.**

— E pentru prima dată că **vindem mai** mult pe 26 decembrie decît **pe**

24!

Remarca vine **din partea micuţei roşcovane** cu mutriţă de veveriţă. **Şi se adresează colegei** sale, mai degrabă genul **năvăstuică, ocupată** să împacheteze **un Boeing 747. Colega e de** acord. Degetele ei **lungi alunecă miraculos** pe o hîrtie albastru **noptatic cu steluţe roz,** care se transformă **de la sine într-un pachet,** în apropiere, pe **o măsuţă de demonstraţii,** o replică robotizată **a lui King Kong arată de** ce este în stare. **E-o maimuţă neagră, mare,** păroasă, mătăhăloasă, **mai reală decît una** adevărată. Tropăie **pe loc. Poartă în braţe o** păpuşă pe jumătate **dezbrăcată care seamănă** cu Clara cînd doarme. **Merge tropăind şi totuşi** nu avansează **deloc. Din cînd în cînd îşi dă** capul pe spate. **Ochii ei roşii şi gura căscată**

lansează scîntei. E-o adevărată ameninţare între negrul opac al părului, roşul sîngeriu al privirii şi sărmanul trupşor, atît de alb în braţele ei înspăimîntătoare. (Dumnezeule, e purul adevăr, slujba asta începe să mă apese...

şi-i purul adevăr că păpuşa asta seamănă cu sora mea, Clara...)

50

Cînd ajung acasă, uriaşa gorilă neagră continuă să mă obsedeze. Iar cînd telefonul sună, îmi este nespus de greu să rostesc banalul „alo".

— Ben? E Louna.

— Ben, o să-1 arunc în aer pe micuţul locatar.

O, nu! nu vreau s-o iau de la capăt, nu în astă seară.

îi răspund pe-un ton răutăcios:

— Ce-aştepţi de la mine? Să dau foc la fitil?

închide.

Cînd la rîndul meu închid telefonul, primul lucru pe care-1 văd e mutra caraghioasă a lui Julius, în cadrul uşii. Toată ziua n-a lăsat nici o clipă mingiuţa să-i scape din gură.

îl privesc cu un aer răuvoitor. Zic:

— Nu, nu astă seară!

Se lipeşte imediat de covor. Iar eu adorm.

După o oră, cînd mă trezesc, deschid interfonul.

51

— Clara? Simt nevoi? să iau aer, ne vedem după cină.

— Bine, Ben. Cu Leika al tău am făcut nişte fotografii grozave, ţi le voi arăta.

Julius e tot aplatizat. Mă priveşte cu un aer dureros şi întrebător. Acest nou stăpîn îi pune probleme. Din fericire, îl întîlneşte destul de rar.

îl întreb:

— Mergem la plimbare ?

Sare în patru labe. întotdeauna de-acord să iasă, întotdeauna mulţumit să se întoarcă.

Julius. Un cîine.

Nu numai Magazinul sare în aer. Ci şi Belleville. Cu toate acele faţade lipsă de-a lungul trotuarelor sale, bulevardul seamănă cu un maxilar ştirb. Julius hoinăreşte, cu botul la nivelul solului, dînd frenetic din coadă. Se ghemuieşte brusc şi înalţă în mijlocul aleii centrale un somptuos monument închinat, mirosului canin. Face cam zece metri, cu fundul,ţanţoş înălţat, mîndru de el, apoi înmărmureşte instantaneu, de parcă a uitat ceva important. Zgîrie asfaltul, ca un nebun, cu labele din spate. Nu mai are nici o legătură cu rahatul, nu-i nici în direcţia cuvenită, dar. nici că-i pasă. Julius se achită conştiincios de datorie, Julius face ceea ce are de făcut. El nu-i o maşină de marcat dintr-un

52

mare magazin: el are memorie. Chiar dacă nu mai ştie ce se află înăuntru.

O sută de metri mai încolo, în asfinţitul Belleville-ului se înalţă glasul tînguitor al unui muezin. Ştiu ce-i serveşte de minaret.

O ferestruică pătrată, aerisire pentru closet sau lucarnă de palier, între etajul trei şi patru al unei faţade dărăpănate. Mă las o clipă purtat de ieremiadele acestui preot venit de altunde. Recită o surată în care trebuie să fie vorba despre o nalbă care-şi înalţă tulpina sacră din osemintele Profetului, Este în asta o durere a exilului greu de suportat. Pentru prima oară, revăd cadavrul sfîrtecat şi împrăştiat pe pardoseala Magazinului. Apoi mă gîndesc la Louna şi-mi zic că sunt un ticălos.

Şi iarăşi maţele proprietarului de garaj din Courbevoie. Abia am timp să mă sprijin de-un copac ca să nu vărs a doua oară. Traversez bulevardul şi intru la Kutubia păşind cu grijă.

Julius o şterge numaidecît în bucătărie, după Haduch. Glasul muezinului e acoperit de rumoarea conversaţiilor şi de clinchetul pieselor de domino. Fumul pluteşte în vălătuci şi cei mai mulţi stau jos, avînd în faţă paharele cu rachiu de anason. Părerea mea e că fratele musulman de la lucarnă are ceva de tras ca să-i readucă pe-ai lui la puritatea Islamului!

53

De cum mă vede, bătrînul Amar îmi dăruieşte un zîmbet larg. întotdeauna mă uimeşte albul strălucitor al părului său.

înconjoară tejgheaua şi mă ia în braţe.

— Ei, fiule, cum merge treaba?

— Merge.

— Şi mama ta, e bine ?

— Da. Se odihneşte. La Châlons.

— Şi copiii, bine ? -r- Bine.

— Nu i-ai adus ? ^ îşi fac temele.

,-r- Şi slujba, merge ?

., — Sare în aer!

;Mă .instalează la o masă, alterne cît ai bate din palme o faţă de masă din hîrtie, se apleacă în faţa mea sprijinindu-se pe braţe şi-mi .zâmbeşte' îl întreb:

<i- Dar ţie,. Amar, cum îţi merge ? h —- Bine* mulţumesc.

— Şi copiii, sunt bine? •"-Bine, mulţumesc.

; *,~rŞi* soţia? Soţia ta Yasmina, cum o duce? —-Bine, mulţumesc Domnului.

— Cînd o să-i mai torni unul?

, ~— Mă duc în Alger săpţămîna viitoare să itl torn. pe ultimul.

Ne amuzăm. Pe cînd eram puşti, Yasmina a înlocuit-o de mai multe ori pe mama, care era mereu în altă parte.

54

Amar se duce să-i servească şi pe alţi clienţi. Haducb îmi aduce cuşcuş pe care trebuie să-1 dau pe gît, dacă nu vreau ca în aceeaşi seară să-1 supăr şi pe Profet, şi pe credincioşii lui.

Constatînd slabul meu apetit, Amar se aşează în faţa mea.

— Ai probleme, nu?

— Da.

— Te iau cu mine în Alger?

Why noi ? Timp de cîteva secunde las gîndul să-mi deseneze o dîră scînteietoare în creier.

Mi-ar plăcea mult să devină realitate. Amar insistă.

— Ei, ce zici? Haduch se va îngriji de cîine şi de copii.

Dar figura inexpresivă a inspectorului Caregga mâ cheamă la ordine.

— Nu-i posibil, Amar.

— De ce?

— Din cauza serviciului.

Mă priveşte neîncrezător, dar îşi spune că fiecare le ştie pe-ale lui, aşa că se ridică bătîndu-mă pe umăr.

— îţi aduc un ceai.

Vocea lui Umm Kulthum se înalţă din turn. Pe ecran defilează mulţimea uriaşă de la înmormîntarea sa. Aştept pînă cînd sfîrşeşte cîntecul şi părăsesc restaurantul, cu Julius după mine. Rîsul lui Haduch ne însoţeşte o clipă:

55

— Data viitoare n-o să-i mai dau să halească, o să-1 spăl pe împuţitul ăsta al tău !

Le povestesc copiilor începutul bîjbîit al anchetei, cei doi poliţai ai mei, Jib Hiena şi Lab Lăbosul, răscolind fără jenă prin viaţa intimă a „colaboratorilor" lui Sinclair, ceata de fantome ce a înlocuit noaptea tejgheaua raionului de jucării, eroismul Magazinului care-şi continuă activitatea, vînzînd chiar şi în această stare de ameninţare de parcă nu i-ar păsa de nimic *(the show must go on!).*

împrejurul nostru sunt întinse sfori pe care se usucă fotografiile Clarei. (Cîte ore îi răpeşte oare pregătirii bacului la franceză această turbulentă pasiune?) Printre ele sunt şi poze ale desenului cu Moş Crăciun Căpcăunul, ultima ispravă a Piciului. Altele ilustrează dispariţia cartierului Belleville şi apariţia „acvariilor" strălucitoare ce prefigurează cartierul de mîine. Şi o fotografie a mamei din prima tinereţe - cam prin epoca naşterii mele. în ochi i se citea de pe-atunci foamea de altceva şi de altundeva.

— Aveai negativul ?

— Nu, am făcut o copie pe film.

— O s-o pun în ramă, spune Jeremy, aşa n-o s-o mai poată zbughi.

Therese stenografiază absolut tot ce se discută, fără nici o omisiune, de parcă totul

56

ar urma să intre în acelaşi roman uriaş. Apoi, dintr-o dată, cu privirea ei fixă de călugăriţă anorexică îndreptată spre mine :

— Bon ?

-— Da, Therese.

— Moctul. proprietarul de garaj din Courbevoie...

— Da?

— I-am făcut... horoscopul, chiar aşa urma să moară !

Clara îmi aruncă o privire furişă. Controlez dacă Piciul a adormit şi-i fac semn lui Jeremy să-şi păstreze pentru el ironiile obişnuite. O dată rezolvate toate astea, îmi pun pe frumosul meu chip atîta curiozitate de cîtă mă simt în stare.

— Dă-i drumul, te ascult.

— S-a născut la 21 ianuarie 1919, Ben, aşa scrie în certificatul de deces. în acea zi Marte era în conjuncţie cu Uranus la 325 de grade, şi amîndouă în opoziţie cu Saturn la 146 de grade.

— Pe bune?

— Taci din gură, Jeremy.

— Marte, acţiunea, în conjuncţie cu Uranus, planetă a tulburărilor violente, în opoziţie cu Saturn, indică un temperament creator şi malefic.

— Eşti sigură?

— Jeremv, încetează !

57

— Marte şi Uranub în a opta căsuţă anunţă o moarte violentă, moartea intervenind propriu-zis prin tranzitul iui Marte către Luna Radicala, exact ce s-a întîmplat pe 24 decembrie'

— Nu zăăău '

— Jeremy...

58

8

A doua zi n-a mai fost nici o bombă. Nici zilele următoare. Nelinişte a colegilor a dispărut puţin cîte puţin. Toate astea nu mai sunt nici măcar subiect de conversaţie. Au devenit mai degrabă amintire. Magazinul şi-a reluat ritmul lui de croazieră. Pluteşte departe de orice situaţii explozive. Lehmann îi struneşte pe mateloţi cu mai multă rîvnă ca orieînd. Bătrîneii lui Theo îşi închipuie că sunt constructorii unui imperiu. Theo, el însuşi, îmbogăţeşte zilnic albumul Piciului.

Poliţaii continuă să-i controleze pe salariaţi şi pe cumpărători care-şi ridică braţele în sus amuzîndu-se. Sainclair a pierdut opt sute de colaboratori ca să regăsească opt sute de angajaţi. Lecyfre transmite instrucţiunile Sindicatului, Lehmann pe cele ale Direcţiunii Magazinului. Eu mă las mulţumitor ocărit. Rătăciţi prin imaginaţia mea care se goleşte, Jib Hiena şi Lab Lăbosul încep să scoată limba la mine. Copiii mă ameninţă că mă înlocuiesc cu televizorul dacă mai şovăi.

59

Louna nu-mi mai telefonează. Totul a intrat în normal. Pînă la 2 februarie.

Fata e foarte frumoasă. Genul acela de leoaică cu păr roşu ce i se revarsă în valuri pe umerii pe care îi bănuieşte a fi puternici.

Are coapse arcuite care se leagănă liniştit.

Se vede că nu mai e atit de tînârâ. Are vîrsta plenitudinii atrăgătoare. Fusta, bine lipită de fese, trădează marginile unui slip minuscul.

Cum n-am nimic mai bun de făcut decît să aştept chemarea domnişoarei Hamilton, mă hotărăsc să urmăresc frumoasa apariţie.

O văd cum răvăşeşte ici şi colo marfa expusă pe rafturi. Pe braţele pe jumătate dezgolite poartă brăţări din argint cu vagi influenţe orientale. Are degete lungi şi nervoase, suple şi întunecate, care nu ating decît rotindu-se.

Prin apele tulburi ale acestui magazin o urmăresc cu uşurinţa peştelui ce am devenit. O las să se piardă ca să-mi ofer plăcerea de-a o regăsi la încrucişarea a două alei. In momentul acestor întîlniri fals inopinate, îmi las adrenalina să-mi zbîrlească toţi perişorii lăuntrici.

Un singur lucru mă necăjeşte, nu reuşesc să-i surprind privirea. Coama ei este mult prea bogată. Şi prea mişcătoare. Cît despre ea, nu s-ar spune că mă remarcă. (Uniforma mea impersonală de funcţionar, probabil...) Jocul acesta

durează o vreme, şi ajung într-o stare de dorinţă absolută, cînd evenimentul se

produce. Hoinărea de vreo cinci minute prin raionul de pulovere shetland. Dintr-o dată, degetele ei ţîşnesc, se rotesc, un micuţ pulover e complet aspirat în podul palmei, apoi mîna întreagă înghiţită de geantă, care rumegă la repezeală şi scuipă afară o mînă goală.

Am văzut-o. Iar de cealaltă parte a tejghelei, Cazeneuve, poliţaiul sectorului, a văzut-o şi el. Din fericire, sunt mai aproape de ea decît el. In vreme ce-şi scoate cătuşele şi dă ocol raionului, înghit din doi paşi distanţa care mă desparte de frumoasa mea. Ii bag mîna în geantă silind-o să se întoarcă spre mine, scot iute puloverul pe care i-1 azvîrl pe umeri ca şi cum i l-aş proba. în acelaşi timp îi şoptesc printre dinţi ceva bine gîndit:

— Nu fi tîmpită, turnătorul de serviciu e chiar în spatele tău.

Nu numai că are prezenţa de spirit să nu protesteze, dar exclamă pe dată cu frumoasa-i voce răguşită:

— îmi vine bine, nu? Ce părere ai? Luat pe nepusă masă, răspund ce-mi vine

la gură.

— Merge foarte bine cu ochii tăi, tanti Julia, dar mai puţin cu părul. ;

De fapt, nu-i văd decît ochii. Două migdale spicate cu auriu, mărginite de gene ce'mai că-mi mîngîie vîrful nasului. De după aceste minunăţii, alţi doi ochi mă tintuiesc ca ţevile

duble ale unui tun. Nimeni altul decît Cazeneuve. Azvîrl degajat puloverul înapoi pe tejghea, aleg un altul pe care îl aşez pe pieptul fetei, dîndu-mi puţin capul înapoi, cu un aer de cunoscător. Revenindu-şi din şoc, Cazeneuve intervine. Şi nu o ia pe ocolite, ci trage drept la ţintă.

— Termină cu tot circul ăsta, Malaussene, am văzut-o foarte bine pe fata asta subtilizînd primul pulover.

— „Fata asta"? aşa ştii să vorbeşti cu clientela, Cazeneuve ? Un băiat bun ca tine...

Spun asta cu tonul visător al celui ce se gîndeşte în altă parte. Adevărul e că al doilea pulover (m-am decis pe loc !) îi sade de minune drăguţei leoaice. Aşa că spun:

— Ăsta îţi merge foarte bine, tanti Julia.

Nu sunt singurul care-o admiră pe „tanti

Julia". Mai mulţi clienţi o privesc cu răsuflarea tăiată. Printre ei o pereche de bătrîni cu aer blînd şi cu păr argintiu, ce duc un coş verde, şi care ne sorb literalmente din priviri.

— Malaussene, fii drăguţ nu mă împiedica să-mi fac treaba.

Cazeneuve scrîşneşte de indignare. în acest timp, nu departe de noi, unul dintre bătrîneii lui Theo subtilizează un vibromasor.

— Nu te-mpiedic să-ţi faci treaba, Cazeneuve, ci doar să pui prea multă rîvnă.

— Domnişoară, aţi băgat acest shetland în geantă, v-am văzut!

Fata se agaţă de privirea mea ca de-un colac de salvare. Faţă mare, pomeţi proeminenţi, buze umede.

— Te-ntreb eu unde te-ai bronzat, Cazeneuve ?

L-am atins unde-1 doare. Cazeneuve şi-a bronzat moaca pămîntie pe gratis, în fiecare zi, la raionul de lămpi solare. Adaug:

— Las-o-n pace pe tanti Julia, altfel o să primeşti una de n-o s-o poţi duce.

în chiar acest moment evenimentul se produce, cu încetinitorul parcă, într-un Magazin ce pare împietrit. Cazeneuve devine livid. în spatele lui cei doi bătrîni cu păr argintiu se-ntorc unul spre altul surîzători.

Şi iată : nici că le pasă de vîrsta lor centenară ! îşi dau un sărut de-o senzualitate contagioasă. între pîntecele lor strivite unul de altul se zăreşte un colţ al coşului verde.

Verde ca mărul.

Şi Cazeneuve primeşte lovitura promisă.

Doar că nu eu sunt cel care i-o dă. Ci braţul smuls al bătrînei doamne. Urmăresc cu privirea bolta perfectă desenată de gheizerul de sînge care ţîşneşte. Văd foarte clar chipul bătrînului, privirea lui uluită sub şuviţele de păr argintiu, fin ca puful bebeluşilor, şi pieptănat după moda romană. Văd capul

62

63

lui Cazeneuve Obrazul lui, dintr-o dată flasc, transmite unda de şoc întregului chip.

Şi de-abia atunci aud explozia. Un zid de cărămidă volatilizat pe deasupra capului meu.

Proiectat înainte[1]. Cazeneuve ne trîntcştc la pămînt, pe mine şi pe tanti Julia,

9

Avantajul să te afli chiar pe locul unei explozii este că nimeni nu te calcă în picioare.

Toţi fug de epicentru.

Greutatea fetei culcate peste mine mă ţintuieşte la podea. S-ar zice că mă protejează de mitraliera duşmanului. Dar dacă priveşti mai atent, este pur şi simplu leşinată.

O pun uşurel pe-o parte sprijinindu-i capul în căuşul palmei şi-i trag rochia

peste picioarele descoperite. Cazeneuve e în faţa mea, aşezat extatic ca un copilaş admirîndu-şi primul cozonăcel de nisip. Este acoperit de sînge şi ceva dinlăuntru-i se întreabă probabil dacă-i sîngele lui sau al altcuiva. (Este pentru prima oară că-1 văd gîndind.) La cîţiva metri în spatele lui Cazeneuve, două trupuri, amestecate şi în acelaşi timp împrăştiate, zac într-o înspăimîntătoare mocirlă sîngerie. Mă ridic cu mare greutate. în jurul meu e-o panică asemeni celei dintr-un eleşteu în vremea pescuitului.

Toţi peştii vor să sară afară din apă. Fac salturi, cad la loc, se ciocnesc, îşi schimbă brusc direcţia, ca şi cînd ar vrea să scape de-un laţ invizibil. Dar este halucinant faptul

că totul se desfăşoară într-o tăcere de străfund de mare. Rafturi întregi se năruie, manechine explodează sub picioarele fugarilor. Şi *totul fără. pic de zgomot.* Mă aflu pe fundul unui gigantic acvariu cuprins de nebunie. Tanti Julia se trezeşte, la rîndu-i. Ii văd buzele mişcîndu-se, dar nu aud nimic. *Sunt surd.*

Explozia m-a *asurzit.* Instinctiv îmi pipăi urechile. Nici urmă de sînge. Asta mă linişteşte un pic. Mă ghemuiesc în faţa lui tanti Julia şi-i cuprind obrajii în mîim: — Ceva rupt ?

îmi a-ud vocea ca şi cînd mi-aş telefona mie însumi. Fata răspunde ceva, apoi dă să se întoarcă, dar o împiedic. Şi iată că, de această dată, brizbrizurile însîngerate nu-mi produc greaţă. Probabil că te obişnuieşti cu toate. Cele două trupuri dau impresia că au făcut schimb de viscere, într-un soi de ultimă comuniune. Au fuzionat. Nici urmă de vreun coş verde ca mărul. Pîntecele lor 1-a acoperit şi naşterea s-a produs. Doi indivizi în alb îl conduc pe Cazcneuve care s-a ţăcănit de-a binelea. Cineva mă bate pe umăr. Mă întorc.

Dovadă că istoria se repetă mereu în ce are ea mai rău, micuţul pompier de data trecută începe să-mi explice lovitura. Cele două rîme rozalii văluresc de zor sub mustaţa lui subţire.

Dar - ce fericire ! - nu-1 aud.

Am rămas la spital patru ore interminabile.

Mi-au cercetat, pe rînd, toate încheieturile.

Nimic rupt. Am încercat o plăcere de-a dreptul copilărească să mă las trecut din mînă în mînă. Ca atunci cînd eram micuţ şi mama sau Yasmina, soţia bătrînului Amar, îmi făcea baie. Surditatea măreşte plăcerea. Am fost întotdeauna de părere că aş fi un excelent surd, dar un orb execrabil. Dacă-mi îndepărtaţi lumea de urechi, îmi place. Dacă-mi astupaţi ochii, mor. Cum toate lucrurile bune au un sfîrşit, în cele din urmă lumea şi-a croit din nou drum pînă la timpanele mele. Aud conversaţia infirmierelor şi medicilor din jurul meu. La început, nu înţeleg nimic. Caşicîrid ar vorbi într-un compartiment vecin-.' Apoi,

totul devine clar. Pur şi simplu, e vorba să mă ţină sub observaţie o săptămînă. Ar putea apărea complicaţii la creier. O săptămână la spital! Parcă văd mutrele dezamăgite ale copiilor şi a lui Julius. ; j* î <

— Nici gînd ! > ■ ■ . ')

O bluză albă, lungă, cu figură cabalină se apleacă peste mine. ::

— Aţi spus ceva? •.

— Da, am spus că nu. Nu vreau să rămîn aici, mă simt foarte bine, nu-i nici o problemă,vreau să mă întorc acasă. ■ :■./:

Bluza albă transmite spusele mele; unei bluze şi mai albe, bine întinsă peste un pin* tece rotund. ■': n

— Nu te putem lăsa să pleci, bătrîne^Nii înainte de a fi făcut toate radiografiile necesare.

66

Sunt iar culcat pe masa de auscultare.

Pîntecele uriaş vorbeşte chiar în faţa nasului meu. Toate burdihanele astea sunt nişte capcane... Şi dacă o să-mi explodeze în faţă?

Spun:

— Nu puteţi să mă ţineţi cu forţa.

Afară s-a înnoptat de multă vreme. în timp ce mă-ndrept spre metrou, o rablă de maşină se-apropie de bordura trotuarului, ajunge în dreptul meu şi mă claxonează. Un claxon din anii cincizeci. Dintre acelea care fac : „Tiitt".

Mă întorc. Tanti Julia, înăuntrul unei patru cai galben-citron, mă invită cu gesturi largi.

— Eşti pe jos? Urcă, te rog.

Urc în relicva lui tanti Julia.

— Ţi-au cerut să semnezi o declaraţie de scutire de răspundere? Şi mie. Se pun la adăpost, e normal.

Conduce maşina ei de patru cai putere ca pe-un pachebot, lin, fără zguduituri. O probă de curaj, cînd ştii motorul. Plutim spre Pere-Lachaise. Tanti Julia vorbeşte. Vorbeşte întruna şi eu revăd coşul verde şi pîntecele care se contopesc. Apoi privirea îngrozită a lui Cazeneuve. Cazeneuve n-are nici pe dracu', să-mi taie mie o mînă dacă nu-i aşa.

E şocat, atîta tot. încărcătura a explodat în cuibul etanş format de cele două pîntece. Ca în interiorul unui ou moale.

— Futeau ca îngerii!

îngerii fut? Ce îngeri? Cine eraiicei caria futeau ? Tanti Juîia are privirea voalată de-o indicibilă nostalgie. Spune: ■.■••-. •

— Sandiniştii. Futeau ca îngerii. La nesfîrşit. Futeau si rîdcau. Şi cînd juisau, o făceau în lungi şuvoaie fierbinţi, pînă la stingerea completă a

incendiului din mine. O singura dată am trăit asta, în Cuba, chiar a doua zi după Revoluţie. Aveam paisprezece ani. Cu două zile înainte ca tatăl meu, Consulul, să plece. M-am întors după aceea pe acele meleaguri, dar totul se terminase: nu mâi era decît erecţia realist-socialistă, coitul stahanovist...

Tace o clipă. Atît cît să-mi recapăt suflul; (Bomba s-o fi adus în starea asta?) Semaforul roşu se schimbă în verde. Tanti Julia o ia din loc o dată cu rabla sa.

— Acum, şi Nicaragua a îmbîrligat-o... pînă şi plăcerea-i... „constructivă".

Chipul ei schimonosit într-o expresie de dezgust se destinde brusc şi frumoasa ei voce răguşită se scufundă iar în fericite certitudini:

— Din fericire, vor rămîne mereu moisii, maorii, satareii... ■■-■'■

întreb:

— Satareii ? .,

— Satareii din Amazonia braziliană! ' •■ Dezvoltă ideea:

— Au muşchi lungi, netezi, bine conturaţi.

Umerii şi coapsele lor nu ţi se afundă sub

degete. Membrul lor e mătăsos, satinat, aşa cum n-am întîlmt nicăieri în altă parte. Şi cînd te-ncalecă, se luminează din interior, ca un Galle 1900, superb arămii.

Şi astfel, în timp ce noaptea de iarnă a Parisului defilează pe flancurile pirogii noastre, tanti Julia îşi dezvoltă corpusul somptuos al teoriei sale. După ea, doar revoluţionarii în ziua imediat următoare victoriei şi marii primitivi pot fute corect. Şi unii şi alţii au în cap eternitatea, ei fut la indicativ prezent, ca şi cum acesta ar trebui să dureze întruna. In toate celelalte părţi ale lumii, ne cramponăm de trecut ori de viitor, comemorăm ori creăm, ne perpetuăm ori ne înmulţim, dar nimeni nu se ocupă de sine...

Vocea i-a devenit extraordinar de convingătoare :

— Vreau să spun, să se ocupe de sine, acolo, în acea clipă, de sine şi de celălalt, în acest caz, de tine şi de mine...

Farurile la maximum pe tanti Julia. N-o mai scap din ochi nici o secundă. Contururile îi sunt irizate de luminile oraşului. Şi apoi brusc, îmi apare în întregime, în scînteierea unei vitrine cu corpuri de iluminat. *(Mamma mia!...)*

10

Lăsăm rabla pe banda a doua, urcăm cele două etaje ale mele de parcă suntem fugăriţi, ne azvîrlim pe pat ca-ntr-un ued, ne smulgem hainele ca şi cînd ar fi cuprinse de flăcări, sînii ei îmi explodează în faţă, gura i se închide peste a mea, gura mea găseşte sărutul palpitant al dorinţei ei maore, mîinile ne galopează în toate direcţiile, mîngîie, frămîntă, strîng, penetrează, picioarele

noastre se împletesc, coapsele ne iau prizonieri obrajii, pîntecele şi bicepşii se întăresc, arcurile patului răspund, ecoul camerei mele tot aşa, iar apoi, deodată, superbul cap leonin al lui tanti Julia se iţeşte din îngrămădeală, aureolat de incredibila ei coamă, şi vocea ei, acum aspră, întreabă:

— Ce ai? Răspuns:

— Nimic.

N-am nimic. Absolut nimic. Nimic altceva decît o mizerabilă moluscă retrasă între cele două cochilii ale ei. Şi care nu vrea să-şi scoată capul. De frica bombelor, îmi închipui. Dar

70

71

ştiu că mă mint singur. De fapt, camera mea e plină de lume. Burduşită, gata să crape. De jur-împrejurul culcuşului meu stau spectatori în poziţie de drepţi. Şi ce mai spectatori! O adevărată salbă de sandinişti, cubanezi, moişi, satarei, goi puşcă sau în uniformă, sute de arbalete ori de kalaşnikovuri, arămii ca statuile, aureolaţi de pulberea gloriei. Ei fut! Şi cu mîinile pe coapse ne dau onorul, într-un şir strîns, încordat, care mi-o înmoaie

pe loc.

— Nimic, îţi repet. N-am nimic. Iartă-mă.

Şi, cum nu e nimic altceva de făcut, fac

haz.

— Şî-n plus, găseşti că asta-i nostim?

Te poţi amuza tocmai pentru că asta nu-i nostim. îi explic acest lucru. îmi cer din nou iertare. îi spun că suntem înconjuraţi de un juriu olimpic şi că niciodată n-am fost dotat pentru concursuri. Ea spune :

— înţeleg.

La rîndul ei, îmi explică. Aventura noastră nereuşită va fi, de altfel, încheierea anchetei privind iubirile primitive şi revoluţionare pe care trebuie s-o facă pentru următorul număr al ziarului *Actuel.*

— Ah! spun, te cocoşezi lucrînd la *Actuel.*

Da, acolo lucrează.

-^—Ştii, ceea ce a omorît iubirea este cultura iubirii: orice bărbat ar fute dacă n-ar şti că şi ceilalţi bărbaţi fut!

încerc s-o mîngîi în timp ce-şi dezvoltă teoria, dar îmi îndepărtează mîna. Fără menajamente.

— Da, ceea ce rasoleşte creaţia sunt referinţele...

Unde-i Julius? Mă întreb unde e Julius.

Cu siguranţă că-n spatele cuptorului lui Haduch. Viaţă nenorocită ! Bombele îţi explodează sub buci, o coaliţie de indieni şi de eroi îţi feşteleşte mădularul în plină dorinţă, iar clinele tău favorit se îndoapă în restaurantul

unde obişnuieşti să mergi tu. Julius, ticălosule, nu te mai cunosc. De trei ori. Lepădarea Sfîntului Petru.

Evident, ăsta-i momentul ales de uşa camerei mele ca să se deschidă larg. Julius. Sigur că da, e Julius !

72

73

11

Dar nu numai el. Mai e şi Therese, care rămîne în prag. Julius continuă să stea aşezat alături de ea. Apoi un alt cap răsare: Louna. Şi încă un altul: Jeremy, înălţîndu-se pe vîrful picioarelor. Şi acum vine la rînd Clara, care se foieşte, dar nu trece pragul.

Therese spune :

— A! eşti încă viu...

Acru şi dulce în acelaşi timp.

Scutur din cap şi îmi arăt moluscă, adăugind:

— Prea puţin...

Therese îi trimite un rînjet nevinovat colegei mele de cameră care, tot atît de goală ca mai înainte, a rămas cu gura căscată în mijlocul savantelor sale explicaţii.

— Tanti Julia, presupun? Incîntătoare, micuţa mea surioară. Acum,

bruma de prestigiu de care mă mai bucuram primeşte lovitura fatală. Tanti Julia află că că ea nu-i prima Tanti Julie din viaţa mea.

Dacă Therese îşi continuă tirada, Julia va şti cît de curînd totul despre modul meu de a agăţa femei. Ei, da, mi-c ruşine! Le racolez

74

pe hoaţele frumoase ce operează în Magazin.

E tristul adevăr. Omul e mîrşav.

Totuşi, există unii încă mai mîrşavi. De exemplu, (Jazeneuve, sau toţi poliţaii din magazine[1], care !e prind pe hoaţe doar ca să le ofere posibilitatea să aleagă între a le duce la Direcţiune ori a le înghesui într-una din cabinele de probă. Eu cel puţin nu violez pe nimeni. Aş spune chiar că de fiecare dată cînd o seduc pe Tanti Julia, o salvez de la o mare jignire. La urma urmelor, fac şi eu ce pot.

Greu de spus dacă Therese este fericită că mă găseşte viu. Regatul ei nu-i de pe această lume. Şi iată că o întreabă pe Julia cu o curiozitate pur medicală:

— Cum faci atunci cînd vrei să dormi pe burtă cu nişte sîni aşa de mari?

Julia face nişte ochi cît cepele. Brusc pe deasupra tuturor capetelor, explozia flash-ului Clarei prinde tocmai expresia aceasta de stupoare furioasă. După care, fraţii, surorile şi cîinele sunt împinşi înăuntrul camerei de o mulţime

zgomotoasă de necunoscuţi. O adevărată bandă veselă. Trupuri pe jumătate goale, cel puţin tot atît de splendide precum satareii lui tanti Julia. Toată această lume pestriţă aterizează pe patul nostru şi încep să ne mîngîie în toate chipurile. Se aud exclamaţii diferite într-un jargon necunoscut: — *Vixi Măria, que moga Unda!*

75

■•■,' •

— *E o rapaz tambnn! Ollia ! O pelo tun branco!*

Julia face o mutră mirată, pare înaintată, dar nu-i vine sâ-si creadă ochilor, ca şi cum sub efectul frustrărilor sale visele ar fi devenit realitate.

— *Parece o nn:iiino JCMUS masmo!* Această ultimă replică e spusă pe-un ton

atît de hazliu că toată lumea se amuză, chiar cei care nu înţeleg ce vrea să spună. Mîngîierile se înteţesc, flash-ul Clarei scapără mereu, Julius încearcă să-şi croiască drum înspre stăpînul său, Jeremy cască ochii cit cepele, Louna zîmbcşte ca o femeie însărcinată, Piciul bate de zor din mîini şi sare în sus cu picioarele apropiate, Therese aşteaptă ca totul să ia sfîrşit, Julia începe să întoarcă mîngîierile care i se dau şi eu tremur la gîndul c-o s-o văd apărind pe Zina de la Asistenţa Socială însoţită de îngerul de la Moravuri, in uniforma albastră cu chipiu. Dar nu-i aşa, în cameră îşi face intrarea triumfală organizatorul acestei nostime serbări.

— Theo!

Poartă un costum verde ca iarba şi buzunarul de la piept îi e împodobit cu o mimă de lăptucă în mijlocul căreia a înfipt o petală de trandafir. Există în albumul Piciului o fotografie a lui Theo îmbrăcat în acest costum, şi legenda ei spune: *,/i.lci e Theo cînd dă de mîncare în Pădure".*

Mă priveşte zîmbitor.

— Ei da, eu sunt! La cine apelează micuţa ta familie cînd află că fratele cel mare a sărit în aer ? La te tea ! Din nefericire, în seara asta nu eram acasă, aşa că au venit să mă caute în Pădure.

— în Pădure?

— Da, la Bois de Boulogne. E seara în care organizam o crăpelniţă pentru prietenele mele brazilience ca să le fac să uite c-au îngheţat pe-aici în ţinută de luptă. Cînd cei de la spital mi-au spus că n-ai nimic, m-am hotărît să vin să ţi le prezint ca să sărbătorim însănătoşirea ta. Sunt drăgăstoase, nu-i aşa?

(In Bois de Boulogne... micuţii mei... în curînd voi decădea din drepturile de frate mai mare.)

Tot ce urmează se petrece în apartamentul de jos, la copii, unde improvizăm un festin brazilian, Jeremy a făcut rost de la un puşti din clădire de

un disc cu Ney Matogrosso, cel mai faimos dintre cîntăretii plurisexuali ai continentului sud-american. Muzica bubuie, tanti Julia dansează cu visele sale încarnate.

Eu beau cafea braziliană după cafea braziliană, scăldat în privirile drăgăstoase ale lui Theo şi ale Clarei. Jeremy bate în ritmul muzicii în toate obiectele ce pot scoate un sunet. Piciul doarme ca toţi copiii de vîrsta lui, fără să fie cîţuşi de puţin deranjat de

tot acest bombardament. Louna, bineînţeles, zîmbeşte, şi Therese. aşezată pe marginea patului, ţine în mina ei palma brună şi puternică a unui zdrahon bahianez în travesti, deopotrivă întunecat şi strălucitor precum cafeaua ce-mi alunecă prin trup. Luminate de o micuţă lampă de carte, palmele lor lucesc.

Nu ştiu ce pricepe tipul din previziunile surorii mele, dar ochii lui în extaz aruncă aceleaşi reflexe ca lameul minijupei cu care-i îmbrăcat. Dintr-o dată, tipul se trage înapoi.

Cu un deget tremurător o arată pe Therese şi-ncepe să ţipe:

— *Essa moca chorava na barriga da miie.*

Brusc, totul se opreşte, muzică, dans şi

cafea, şi se lasă tăcere.

— Ce-a spus tipul? Theo traduce :

— Spune că Therese plîngea încă din pîntecele mamei sale.

O întoarcere cu şaisprezece ani înapoi şi vînt îngheţat în inima mea. (Aud, foarte clar, vocea mamei care-mi spune : „Copilul plînge".

„Copilul plînge?" „în pîntecele meu, Benjamin, îl aud cum îmi plînge în pîntece!")

Cu cel mai mare calm posibil, întreb:

— Ei, şi?

Tipul în travesti care dansa cu tanti Julia, chiar cel ce mă compara mai adineauri cu pruncul Iisus, explică cu un glas foarte calm si fără nici o urmă de accent străin:

— La noi, domnule, asta vrea să spună că are darul celei de-a doua vederi.

Apoi, cotrobăind prin poşetuţa lui cu strasuri, scoate o mică statuetă de sticlă albăstrie, plină cu apă. îngenunchind dinaintea lui Therese i-o întinde şoptind:

— *Para voce, rnăe; um presente sagrado.*

— Este o statuetă reprezentînd-o pe Yemanja, explică Theo, care e divinitatea mării. S-ar părea că te izbăveşte de toate necazurile.

Drăcuşorul pozitivist din mine nu-mi dă pace şi-mi şopteşte la ureche:

— De-aia sfîrşesc cu toţii în Pădure.

Therese ia statueta fără să spună nici un

cuvînt de mulţumire şi o depune pe micuţa etajeră unde are strînse laolaltă toate divinităţile din colecţia sa.

78

79

12

— Cît timp aţi rămas la raionul de pulovere ?

— în jur de zece minute.

— Ce făceaţi acolo?

— Ajutam o prietenă să probeze un pulover shetland.

— Vă este de mult timp prietenă? (Afurisitul de Cazeneuve, ştiam eu că

n-are nici pe dracu'!)

— Numele şi adresa ei, vă rog.

Nu-i inspectorul Caregga, este comisarul Coudrier. La sediul Poliţiei Judiciare.

Comisarul Coudrier este asemeni numelui său. E un cercetător înnăscut, dar fără pasiune. Caută cerşetori, asasini, astăzi pe tipul care a pus bomba, dar ar fi putut tot atît de bine să cerceteze fisiunea atomului sau să plece în căutarea poţiunii anticanceroase. Numai întîmplarea a făcut ca studiile superioare să-1 aducă înaintea mea în loc să-1 ţintuiascâ în spatele unui microscop.

Este decorat cu Legiunea de Onoare, îmbrăcat cu un costum verde-închis sub care nu poartă pistol şi, văzînd ezitările mele, îmi

explică pe-ndeiete că, în calitatea mea de martor ocular principal, mărturia mea este fără doar şi poate esenţială.

— Aşadar, ce-i cu prietena cu shetland-ul? îi spun că-i mai degrabă o cunoştinţă decît

o prietenă, ca eu îi zic „Tanti Julia" şi că lucrează la ziarul *Actuel.*

în această clipă o uşă pocneşte şi fac o săritură de doi metri. Lua-o-ar dracu' de cafea braziliană ! M-a întors pe dos.

— Nu fiţi atît de emotiv, domnule Malaussene, nu sunt dccît întrebări de rutină.

Nu sunt emotiv, sunt o pasăre golaşă ce stă pe-o linie de înaltă tensiune şi care îşi strînge coada-ntre gheruţc ca să nu cumva s-atingă Firul din faţă.

Cu toată suprafaţa trupului meu înregistrez întrebarea următoare.

— N-aţi remarcat nimic special în aceste zece minute?

N-am remarcat nimic. N-am văzut într-adevăr ceea ce se petrecea decît

în secunda în care tocmai se petrecea. Atunci, în schimb, cu o precizie hiperrealistă. Colţul coşului verde în mod special, pîntecele care se îndesau unul în altul. I-am spus-o. O maşină de scris cu car mare înregistrează tot ce spun eu.

Fiecare rafală mă electrocutează. Coudrier înalţă din sprîncene şi întreabă:

— Aţi putea să-mi faceţi o descriere exactă a victimelor?

80

81

— Mai curînd a bărbatului. Pentru că în ceea ce priveşte femeia, nu i-am văzut decît braţul...

Il descriu pe tip ca pe un fel de împărat roman la bătrîneţe. Claudiu la sfîrşitul carierei sale.

— Şi de sub bretonul cu fire argintii, nişte ochi foarte albaştri, ca ai mareşalului Petain.

— Aşa este.

îmi amintesc pe loc de sărutul pe care şi l-au dat cei doi, de îmbrăţişarea lor de-o tinereţe uimitoare.

— Sunteţi sigur?

— Absolut. De ce ?

— Nu citiţi ziarele? Erau frate şi soră.

Şi adaugă, de parcă aceste amănunte

urmau să excludă iubirile incestuoase :

— El era inginer, pensionat de la Drumuri şi Poduri.

Apoi, parcă doar pentru sine însuşi:

— La urma urmei, n-are nici o importanţă, ai fi putut foarte bine să fii dumneata.

Şi, aruncîndu-mi o privire răutăcioasă:

— Dumneata şi doamna, mătuşa dumitale.

Tăcere. Se deschide uşa. O secretară mută

pune o tăviţă alături de garnitura verde de birou. Comisarul spune „mersi, Elisabeth" şi mă întreabă:

— Cafea? Sar în sus.

82

— Niciodată! Surîde si se serveşte.

— Minţiţi cel puţin în această privinţă, domnule Malaussene.

O mică subtilitate. După care îşi bea pe-ndelete cafeaua al cărei miros mă ameţeşte. Apoi aşează la loc ceaşca pe tăviţă şi spune: „Iţi mulţumesc, Elisabeth", îşi încrucişează mîinile, plescăie din buze pentru ultima oară ca să nu piardă nimic din aromă şi mă priveşte ţintă.

Elisabeth se eclipsează cu tăviţă.

— O ultimă întrebare, domnule Malaussene.

Spune-mi în ce constă mai exact funcţia dumitale la Magazin? Căci nu reiese foarte clar din depoziţie.

Şi nu degeaba...

Straniu, de-abia în această clipă realizez în ce decor mă aflu. Biroul comisarului Coudrier este lucrat în stil Empire. De la perniţele pe care stăm, ce au o înfăţişare pseudoromană, pînă la serviciul de cafea gravat cu majuscula imperială N, oprindu-ţi privirea pe divanul Recamier care scînteiază blînd lîngă biblioteca din lemn de mahon, totul pluteşte în lumina vegetală a unei ţesături murale de culoarea spanacului constelată cu albinuţe aurii. Dacă aş căuta mai bine, aş dibui fără-ndoială mini-bustul mini-corsicanului, o copie a mini-tricornului vestit şi, în

bibliotecă, *Memorialul de la Sfinta Elena.* Şi cu toate că asta n-are nici o legătură cu întrebarea pe care tocmai mi-o pune, mă întreb dacă şi-a cumpărat tot acest decor din banii proprii sau a obţinut de la administraţie un credit special ca sâ-şi amenajeze sediul în culorile pasiunii sale. In amîndouă cazurile se impune una şi aceeaşi concluzie: tipul ăsta nu se duce acasă în fiecare seară. Se simte bine aici. Or, cine iubeşte ambianţa la locul de muncă, iubeşte şi munca. Poliţaiul ăsta trage douzeci şi cinci de ore din douăzeci şi patru. Nu poţi să-1 păcăleşti multă vreme pe cel ce reprezintă reîncarnarea lui Fouche. De unde hotărîrea mea de a-i spune totul.

— Sunt Ţap Ispăşitor, domnule comisar.

Comisarul Coudrier îmi aruncă o privire goală de orice expresie.

Atunci îi explic că postul aşa-zis de controlor tehnic este ceva fictiv. Nu controlez absolut nimic, căci nimic nu poate fi controlat în harababura vînzătorilor din templu. Doar dacă nu se hotărăsc să înzecească efectivele de controlori. Aşa că, atunci cînd un client se prezintă cu o plîngere, eu sunt chemat la biroul de Reclamaţii unde sunt beştelit într-un mod îngrozitor. Postul meu constă tocmai în a suporta tot acest uragan de umiliri, cu un aer atît de pocăit, atît de zdrobit, atît de disperat, că de obicei clientul îşi retrage plîngerea de frică să nu aibă sinuciderea mea pe

conştiinţă, şi totul se termină în bună înţelegere, cu minimum de necazuri pentru Magazin. Aşa stau lucrurile. Pentru asta sunt plătit. Destul de bine, de altfel.

— Ţap Ispăşitor...

Comisarul Coudrier mă priveşte cu acelaşi aer absent.

Aşa că întreb:

— N-aveţi aşa ceva în poliţie?

Mă priveşte încă puţin timp şi în cele din urmă spune :

— Vă mulţumesc, domnule Malaussene.

Pentru azi, atît.

84

85

13

O dată afară, mi se pare că merg cu picioarele goale pe un covor de ace. Pleoapele mi se zbat, mîinile îmi tremură, clănţăn din dinţi. Ce mama dracului a pus în cafea Yemanja? De-abia am timp să trec pe acasă şi să înghit trei valium (trei *valia* ?) înainte să mă duc la adunarea intersindicală, anunţată la orele optsprezece şi treizeci în sala cantinei. Valium-ul îmi înveleşte trupul într-un strat de nori, fără să amelioreze în vreun fel starea mea nervoasă. Văzut din afară, parcă aş pluti, dar înăuntru ard, ca o bobină electrică ce lucrează din greu.

Theo mă priveşte, neîncrezător:

— Nu ţi-ai luat doza?

— Mai degrabă o supradoză.

Adunarea e în punctul ei culminant. Măcar

de data asta au venit toţi angajaţii.

Sindicalişti sau nu, de la Confederaţia Generală a Muncii sau de la „Firmă", au poposit cu toţii, drăguţii de „colaboratori" („toare") ai lui Sainclair. Lecyfre, purtător de cuvînt al Confederaţiei, este complet depăşit.

Lehmann, reprezentantul ales al „Firmei",

86

nu poate face nici el mare lucru. Fiecare o ţine pe-a lui. Vorbesc toţi deodată. Cei doi reprezentanţi le strigă degeaba „vă rugăm, dragi colegi!", „puţină disciplină, prieteni!", ridicîndu-şi braţele în aer ca să liniştească furtuna. Nimic de făcut. Panica este mai puternică. Fiecare-şi zbiară spaima, mînia sau pur şi simplu părerea. Acustica pyrex-beton-cratiţe-pahare a imensei cantine nu favorizează desfăşurarea evenimentelor. O hărmălaie atît de mare, că nu poţi auzi ce spune vecinul tău cel mai apropiat. „Şi dacă ea l-ar arunca într-adevăr în aer?" N-am habar de ce acest gînd m-a fulgerat pe nepusă masă. Şi dacă Louna va apela la avort? Şi cît a durat fulgerul am văzut o iubire sfărâmată, reprezentînd o întreagă viaţă, apoi, în cazul opus, aceeaşi iubire compromisă, devorată la sînul Lounei de către micuţul concurent mamelofag.

— Poate că ai o părere despre toate astea, Malaussene...

întrebarea lui Lecyfre, lansată fără nici un avertisment, mă ia pe nepusă masă.

— Nemulţumirile clientelei, le cunoşti foarte bine, nu?

N-a azvîrlit această întrebare decît pentru a face linişte concentrînd

asupră-mi atenţia generală. Mişcare reuşită. Multe capete s-au şi întors. In număr de-ajuns de mare ca să mă simt complet singur. Dacă nu cred cumva că un client nemulţumit de serviciile mele

poate să ne pună bombe sub cur - asta-i întrebarea, nu?

— Un controlor tehnic trebuie să aibă o părere în această problemă, mai ales atunci cînd se achită atît de bine de sarcinile de

serviciu!

Nimic de răspuns, desigur. Aşadar, nu răspund nimic. Ridic doar către Lecyfre un pumn obosit, din care las să ţîşnească degetul mijlociu pe care l-am umezit în prealabil.

Lehmann se amuză copios, urmat de alţi cîţiva. Zîmbetul lui Lecyfre spune clar că nu mi-o va ierta. în aşteptare, el a obţinut totuşi calmul dorit. Privirile mă părăsesc, unele mai încet decît altele. Unul spune că nu, bombele nu pot proveni de la clienţii mărunţi. Dezbaterea se organizează pornind de la alte premise. Nu încape nici o îndoială. Magazinul e cel vizat. Lecyfre şi ai lui estimează că totul porneşte de la Direcţiune. Lehmann neagă degeaba dînd din cap, ipoteza face prozeliţi.

Mai multe vînzâtoare cer o anchetă economică. Acolo sus e un cogeamite borcan cu miere şi cîţiva îşi ling degetele. Asta atrage după sine represiunea. Bombele sunt ouăle capcană ale unui păun răzbunător. Dacă nu cumva - ipoteza lui Lehmann - e vorba de un racket. Racket? He, Racket! Atentatul (atentatele!) au fost revendicate de vreo organizaţie oarecare? Nu, după cît se ştie.

Direcţiunea a primit propuneri de protecţie?

Nu? Atunci? O tîmpenie, ipoteza asta cu racketul. Un lup singuratic. Care încearcă să obţină închiderea Magazinului. Iată teza cea mai plauzibilă.

Da, iată-ne ajunşi şi aici. Asta e adevărata ordine de zi a reuniunii. Ce atitudine trebuie să adopte personalul Magazinului dacă Direcţiunea hotărăşte să închidă şandramaua ? Proteste din toate părţile, urlete, unanimitate.

Nu se pune problema închiderii. Dacă Magazinul se închide, îl vom ocupa cu forţa.

Angajaţii nu vor să plătească tîmpeniile Direcţiunii. Da, dar securitatea? Tăcere.

Dintr-o dată toate mîinile se lasă în jos.

— Ai să vezi că vor cere o primă de risc.

Este Theo care se amuză.

— Vor vinde chiloţei ascunzîndu-se după saci cu nisip. Un război nostim. Lehmann va putea în sfîrşit să-şi pună în circulaţie uniformele de camuflaj şi clienţilor le vor fi distribuite veste anti-glonţ.

Theo continuă să brodeze pe această temă, dar nu-1 mai ascult. Ascult altceva: acolo, în centrul geometric al creierului meu, un fluieraş cu ultrasunete. Ţîrîie. Este un sunet care se roteşte împrejurul lui însuşi, ca artificiile mexicane. Apoi simt o durere difuză în amîndouă urechile. Şi toate astea se răspîndesc, devin arzătoare, şi mă găsesc în cel mai scurt timp suspendat în spaţiu la capătul unui fir de oţel încălzit la roşu care-mi traversează

craniul. Durerea mă face să deschid o gură imensă din care nu răzbate nici un sunet.

Apoi totul se atenuează. Şi dispare. Lui Theo, care mă privea de parcă aş fi fost gata să-mi dau duhul, îi vine mima la loc. Spune ceva din care nu aud nimic. *Am surzit.* Răspund totuşi:

— Mi-e bine, Theo, mi-e bine, a trecut, îţi mulţumesc.

Glasul pare al unui scafandru microscopic care vociferează din străfundul meu. Ii fac semn lui Theo să fie atent la ce zic ăia la tribună, căci dezbaterile continuă. Gurile se deschid, degetele se ridică. Lecyfrc şi Lehmann distribuie autorizaţiile. Nu aud absolut nimic, dar *văd.* Văd umeri atenţi şi cefe angoasate.

Şi pentru prima oară realizez că îi cunosc pe toţi, toate aceste cefe, toţi aceşti umeri de bărbaţi şi de femei. Am chiar senzaţia stranie că-i cunosc într-un mod destul de intim.

Pot ataşa un nume de fiecare dintre aceste degete care se ridică. De cinci luni de cînd tîrcolesc pe aleile Magazinului, ele mi-au intrat prin ochi şi s-au instalat înlăuntru-mi.

Le cunosc aşa cum cunosc cele douăzeci şi patru de mii de desene din albumele cu Tintin şi cele douăzeci şi patru de mii de norişori plini de cuvinte, amintiri homeopatice care stîrnesc admiraţia necondiţionată a lui Jeremy şi a Piciului.

Dintr-o dată, cei patru poliţai răspîndiţi în mulţime îmi sar în ochi ca nişte păduchi pe-o foaie albă. Nimic nu-i deosebeşte totuşi de alţi bărbaţi din adunare. Poliţai, vînzători şi funcţionari, aceeaşi luptă pentru un ceas de aur şi-o ţinută şic. Direcţia privirilor se schimbă. Cei patru îi privesc pe ceilalţi şi ceilalţi privesc în faţa lor, patetic, de parcă promisiunea unei dimineţi fără bombe ar putea ţîşni de la tribuna sindicală. Iar poliţaii, la rîndul lor, îl caută pe atentator. Ei au priviri p.sy. Urechile li se măresc văzînd cu ochii. Sunt speologii sufletului ambiant. Cine, în mulţime, s-a-nfuriat într-atît că vrea să azvirlc-n aer şandramaua? E singura întrebare pe care şi-o pun.

Pot să şi-o pună mult şi bine...

Atentatorul nu-i în sală! E o certitudine care se-nscrie cu litere de foc în tăcerea mea intersideralâ.

In acest moment, mă strecor încet spre o uşă laterală, fără măcar să-i atrag atenţia lui Theo. Trec printr-un coridor înţesat de extinctoare şi de săgeţi indicatoare. In loc s-o iau în direcţia „ieşire", cotesc la stînga şi împing bara transversală a unei uşi care cedează.

Cu toate luminile aprinse, Magazinul se odihneşte într-o pulbere de aur. Deşi tăcerea este absolută în capul meu, mi se pare că-i

aud mai întîi tăcerea lui imensă. Scări rulante ce nu rulează, e mai mult decît nemişcare.

Raioane gemînd de marfă, dar fără nici un vînzător, e mai mult decît părăsire. Case de marcaj care nu-şi fac auzit clopoţelul, e mai mult decît tăcere. Toate astea văzute de un surd, e o altă lume. O lume în care bombele explodează fără a lăsa urme.

— Cauţi unde s-o plantezi pe următoarea? Vocea asta profundă, care-mi adevereşte

că mi-am recăpătat auzul, o cunosc bine.

S-a sprijinit în coate alături de mine. Ne aruncăm instinctiv privirile în jos, înspre raionul de pulovere shetland. In cele din urmă, răspund:

— Există atîtea moduri de a ucide, Stojil, asta mă descurajează...

Stojilkovici, sîrb de origine, paznic de noapte de meserie, şi la o vîrstă pe care zîmbetul nu căuta să o facă respectabilă. Vocea cea mai gravă din lume : Big Ben în noaptea londoneză. Voce care-mi povesteşte o istorioară îneîntătoare:

— Am cunoscut un individ care omora nemţi, în timpul războiului, la Zagreb, cincisprezece ori şaisprezece ani, chip de înger, i se spunea Kolia, cunoştea o duzină de trucuri infailibile. De exemplu, se plimba la braţul unei tovarăşe însărcinate care împingea un cărucior, el dobora un ofiţer la ieşirea de la liturghie, cu un glonţ în ceafă, şi ascundea

revolverul încă fumegînd alături de bebeluşul adormit. Lucruri de felul ăsta. A doborît optzeci şi trei. N-a alergat niciodată. Nu a fost prins niciodată.

— Ce s-a ales de el?

— A înnebunit. La început, nu era făcut să ucidă. La sfîrşit, nu mai putea să se dezobişnuiască. O formă de isterie ucigaşă foarte frecventă la partizani şi care, după război, a fost pe larg dezbătută în cadrul internaţionalei psihiatrice.

Tăcere. Privirea mea rătăceşte o clipă pe balustrada aurită de fier forjat care închide raionul de nou-născuţi, în faţa mea, de cealaltă parte a golului. Cărucioare şi landouri îşi pierd brusc inocenţa.

— Mutăm lemnele şi astă seară?

„A muta lemnele", în jargonul lui Stojil, este o invitaţie la o partidă de

şah. In fiecare zi de marţi, pînă către miezul nopţii, e singura infidelitate de care mă fac vinovat în faţa copiilor. Să mut lemnele, o seară întreagă, prin somnolenţa luminoasă a Magazinului, da, e exact genul de destindere de care am nevoie.

92
93

14

Am primit lovitura dmtr-o parte. Nici nu mi-am revenit bine că un alt atac, frontal de data asta, m-a pus la pămînt. N-am altă soluţie decît să mă încovrig, să mă fac cît mai mic, să las loviturile să curgă şi să aştept ca totul să treacă, deşi ştiu că nu se va-ntîmpla aşa. Şi-ntr-adevăr loviturile nu contenesc.

Mă bumbăcesc din toate părţile deodată.

Şi-mi vine-n minte imaginea acelor marinari americani al căror vas a eşuat undeva în Oceanul Pacific, către sfîrşitul războiului.

Oamenii mării s-au strîns unii într-alţii, s-au făcut bloc, şi au plutit ţinîndu-se fiecare de cotul celuilalt, ca o imensă baltă umană.

Rechinii au atacat acest gustos biscuit, începînd să roadă întîi marginile, ronţăind, ronţăind pînă-au ajuns în mijloc.

Este exact ceea ce Stojil este pe cale să-mi facă. Şi-a grupat piesele în jurul regelui meu şi atacă din toate părţile deodată. Capacitatea nemaipomenită de-a muta simultan diagonalele şi perpendicularele indică un Stojil în mare formă. De altfel, cu atît mai bine, căci atunci cînd Stojil nu *vede.* bine,

94

trişează! Singurul tip din lume în stare să trişeze la şah. Toate piesele lui încalecă două sau trei căsuţe, adversarului i se înceţoşează vederea, lumea se dă peste cap, moralul tău e la pămînt, scara de valori îşi dă obştescul sfîrşit, tabla de şah devine fluidă. Dar astă seară n-are nevoie de nimic din toate astea.

Căci *vede*! Vede, şi eu îl admir. Toate mişcările lui îşi ating cu brio scopul. Un cal sare ca un crab şi nebunul îi ţîşneşte pe dedesubt, precis şi neaşteptat ca un tăiş. Calul, aterizînd, îşi înfige la rîndu-i furculiţa în partea lui de tort. Dacă-mi feresc piciorul, îmi prinde braţul, dacă-mi întorc capul, mor asfixiat.

Nimic de zis, e Stojil de zile - pardon - de nopţi mari. Şi eu, Cîrtiţa clipind orbită sub ghearele Bufniţei. In capul meu, biluţa care caută înnebunită ieşirea se lasă în cele din urmă în voia fascinaţiei înfrîngerii.

— Sunt şapte.

N-a scăpat din ochi tabla de şah. Vocea lui nu-i altceva decît un murmur îndepărtat.

Sunt şapte? Şapte ce? Cine sunt şapte?

— Sunt şase poliţai în Magazin, plus al nostru, în total şapte.

Al nostru, un găligan plin de coşuri şi cu gura băloasă, care dă din cap admirativ, punctînd fiecare lovitură a adversarului meu, înţepeneşte brusc.

— Unul la Sainclair care cercetează conturile, unul la fiecare etaj care fugăreşte

.£_,- ,

umbrele, şi al nostiu, care se preface că ştie să joace şah.

Gură Băloasâ este atît de luat prin surprindere că uită să se mai supere.

— Cum de ştiţi ? Doar nu i-aţi văzut intrînd!

Fără să-i răspundă, Stojil deschide microfonul domnişoarei Hamilton care mă cheamă de zeci de ori pe zi în sala de tortură, se apropie şi-şi scuipă plămînii în ciupercuţa metalică.

— La al doilea etaj, raionul discuri, stingeţi-vă ţigara, vă rog.

Mă gîndesc că la auzul acestui contrabas celest, patrula do la al doilea etaj îşi închipuie c-a intrat brusc în legătură cu însuşi Dumnezeu Tatăl.

îl cunosc bine pe dragul meu Stojil: faptul că-i pîndit de şapte ginitori îl răneşte profund. Şi-n cele din urmă, o societate care începe să-i supravegheze pe supraveghetori nu-i miroase-a bine, nu-i deloc ageamiu în materie...

Se întoarce totuşi la partida de şah, îşi împinge nebunul peste linia de centru şi anunţă:

— Mat în trei mutări.

Nici o îndoială. M-a terminat. Deces prin asfixie. Bravo, Stojil. învingătorul se ridică şi-şi tîrăşte hoitul pînă la ferestruica de unde domnişoara Hamilton are o privire panoramică asupra întregului Magazin. Timid, Gură Băloasă revine la atac.

— Hei, cum ştiţi că suntem şapte? Privirea lui Stojil întîrzie un timp în marele

gol iridiscent.

— Ce vîrstă ai, micuţule?

— Douăzeci şi opt de ani, domnule.

Cu vocea lui nesigură, Gură Băloasă ar putea avea optsprezece. Ori optzeci şi opt după târtăcuţa lui de vrabie deshidratată.

— Ce-a fost taică-tu în război?

E un dialog paralel, cele două priviri planează acum în escadrilă în marea tăcere luminoasă.

— Jandarm, domnule. La Paris.

Privirea lui Stojil plonjează în profunzimile Magazinului, ca apoi să înceapă un urcuş pe serpentine care mătură etaj cu etaj, înainte de-a se

întoarce sub pleoape, parcă să-şi consemneze mărturia.

— Nu găseşti că miroase a picioare pe-aici ? Fiul jandarmului îşi ciuleşte urechile. Dar

paznicul de noapte îşi lasă mîna paternă pe umărul lui.

— Nu te scuza, sunt picioarele mele.

Şi adaugă:

— Miros de santinelă.

Şi pe urmă blînd, pe îndelete, Stojilkovici începe să-i povestească poliţaiului propria viaţă, luîndu-o din perioada seminarului cînd, santinelă de suflet fiind, dura împrejurul dogmei un zid din *Ave* şi din *Pater,* urmînd apoi cu criza sa mistică, răspopirea, intrarea în

96

97

Partid, războiul, nemţii defilînd prin văile natale, apoi armiile lui Vlasov (un milion de oameni înjunghiaţi cu baioneta la sfirşitul ostilităţilor) călărind prin văioage, pe sub ochiul neclintit al santinelei Stojilkovici („paznic al porţilor balcanice ale Europei tale, micuţule!"), urmate în curînd de hoardele eliberatoare, tătari cu dinţi ascuţiţi, cavaleri khirghizi colecţionari de urechi, ruşi albi colecţionari de ceasuri şi care tare ar mai fi dorit să asalteze porţile balcanice, dar n-au pus la socoteală vigilenţa santinelei Stojilkovici, înfăşurată în efluvii de sudoare pedestră.

— O santinelă nu-şi priveşte niciodată picioarele, micuţule, niciodată!

Splendid. Magazinul ia numaidecît înfăţişarea Marelui Canion. Stojil veghează peste întreaga lume.

— N-am lăsat nici unul să treacă! Din fericire, căci de-aş fi lăsat să treacă unul, micuţule, casele tale de marcaj ar fi înghiţit acum numai ruble. Şi ele n-ar fi înapoiat nici un rest.

Pe cinstea mea, în momentul ăsta Stojil seamănă cu un vultur. Nu foarte bine conservat, desigur, dar oricum altceva decît puişorul zgribulit ce-1 mănîncă din ochi!

— Aşa că, înţelegi, cînd îmi dau în pază o bomboniera, n-am cum să nu-i ginesc pe cei opt gîndaci.

— Şapte, se scuză Gură Băloasă, nu suntem decît şapte.

— Opt. Al optulea a intrat acum cinci minute şi nici unul dintre voi nu şi-a dat seama.

— A intrat cineva în Magazin?

— Pe uşa de la etajul cinci care dă spre culoarul cantinei. Nu-i încuiată; am întocmit trei rapoarte despre problema asta.

Gură Băloasă nu mai aşteaptă sfîrşitul răspunsului, se repede la microfon şi informaţia explodează în tăcerea Marelui Canion.

După care, ne părăseşte brusc ca o băşină ca să se-nfunde în uşa cu pricina. Ceilalţi şapte poliţai, ţîşnind din ascunzătorile lor, fac tot aşa. îi admirăm cîteva secunde, apoi, ţinîndu-mă pe după umeri, Stojil mă readuce la tabla de şah.

— Trebuie să înaintezi cu toate piesele, să vii spre centru, Ben, altfel te vei asfixia.

Priveşte, calul tău negru şi nebunul tău alb nici nu s-au clintit.

— Dacă ies prea rapid, tu mi-i iei pe rînd şi mă fuţi cu pionii tăi - tactică iugoslavă.

— Trebuie să-nveţi să joci cu propriii pioni, la urma urmei în asta constă diferenţa.

In acest punct al cursului de strategie, uşa cabinei se deschide brusc şi-şi face apariţia Julius, Julius în persoană, gudurîndu-se vesel, încîntat să-şi regăsească stăpînul, ca în fiecare marţi la ora asta din noapte. Nu i-am refuzat niciodată această plăcere. Suntem încă prinşi

98

99

în bucuria regăsirii clnd uşa se deschide a doua oară, cu o mişcare scurtă :

— Spuneţi-mi, paznicul unde...

Poliţaiul îşi întrerupe întrebarea cînd îl

descoperă pe Julius, gigantic, pieptos, cu sprîncene bogate, stufoase, negre ca smoala: un produs tipic al studiourilor *Mack Sennett.*

— Pentru numele Domnului, ce caută javra asta aici?

— E cîinele meu, spun.

Dar Legea nu ne mai lasă timp să ne bucurăm de stînjeneala sa. Specialitatea lui e mai degrabă teroarea, ochi rostogoliţi şi scrîşnet din dinţi.

— Ce credeţi că-i aici, şantan, paznicii să joace alba-neagra şi te miri cine să iasă la plimbare în toiul nopţii cu javra lui?

Improvizez o explicaţie întru slava nobilului joc de şah şi întru apărarea vechilor obiceiuri, dar tipul mi-o taie scurt:

— Ce învîrţi pe-aici?

îl informez că Gură Băloasă mi-a dat permisiunea.

— Ştergeţi-o!

Autoritatea în persoană. Şi, cum e evident că Julius şi cu mine suntem pe punctul s-o facem, ne taie drumul. înapoi pe şase picioare la Pere-Lachaise.

— Pe unde plecaţi?

îmi anunţ itinerarul: uşa cea mai apropiată a palierului.

— Pe dracu'! Pe uşa de serviciu, ca toată lumea!

Ne-nţelegem dintr-o privire. Julius şi cu mine coborîm pe scara rulantă

care în cinci ture ne scuipă la raionul de jucării. în spatele meu îl aud pe marele umanist vociferînd:

— Pasquier, însoţeşte-1 pe caraghiosul ăsta cu pubela lui cu tot!

Şi nelăsîndu-se:

— Potaia asta infectează aerul! Pasquier, care-i de-acum pe urmele mele, îmi şopteşte la ureche:

— îmi pare rău, dar n-am ce face...

Recunosc vocea copilăroasă a lui Gură

Băloasă.

— Ierarhia, bătrîne, eşti scuzat din oficiu.

Inainte-mi, Julius se lăţeşte grijuliu pe

treptele escalatorului imobil, pentru el de-o neobişnuită înălţime. îşi bîţîie încolo şi încoace fundul lui zdravăn între pereţii de plastic.

Spectacol după care nu doar un cioban ar tînji. încîntat că se află din nou pe pămîntul ferm al parterului, se întoarce spre mine şi, ţopîind pe cele patru labe, îmi dăruieşte un mic dans de mulţumire. E adevărat că pute ca o pubelă. Va trebui să-1 îmbăiez.

De-abia atunci cînd ajungem la raionul de jucării, se petrece evenimentul. Deocamdată această amintire rămîne cea mai penibilă din viaţa mea. Cîinele ce-şi reluase mersul lui mîndru de senator împietreşte deodată. Puţin

lipseşte ca Gură Băloasă şi cu mine să ne strivim moacele împiedicîndu-ne de el. Sub şoc, Julius oscilează şi cade pe-o parte, ţeapăn ca un cal de lemn. Cu ochii ieşiţi din orbite.

Un fir gros de salivă i se scurge din gura strîmbă, cu rînjet apocaliptic. Limba i-a intrat atît de adînc pe gît că nu mai poate să respire.

E umflat gata să crape, bietul meu Julius.

Da, un hoit de cal, găsit multă vreme după bătălie. Mă aplec iute peste el, îi bag adînc mîna pe gît şi trag de limbă de parcă aş vrea să i-o smulg. Reuşesc în sfîrşit, şi-o aud cum scoate un sunet sec, iar ochii cîinelui revin la loc. Dar ceea ce zăresc în adîncul lor mă înspăimîntă. Şi pe loc Julius începe să urle, un urlet prelung de sirenă, care se amplifică mereu mai mult şi umple tot spaţiul Magazinului cu-o spaimă ce-ar scula şi morţii din morminte.

Toată spaima lumii într-un interminabil urlet de cîine nebun.

— Fă-1 să tacă, pentru Dumnezeu !

E Gură Băloasă care şi-a ieşit din minţi, la rîndul lui. Mai întîi nu-nţeleg ce face, îl văd cum îşi descheie vesta şi-şi scoate tocul pistolului, apucă arma, o îndreaptă cu ţeava spre capul lui Julius,

Piciorul meu porneşte parcă de la sine, izbeşte încheietura mîinii

poliţaiului şi puşcociul se pierde undeva în golul Magazinului.

Tipul rămîne cu braţul întins, de parcă l-ar mai avea încă în mînă. Mînă care cade în

sfîrşit, lipsită de vlagă. Profit ca să-1 iau pe Julius în braţe.

Cît e de uşor !

Uşor de parcă ar fi gol pe dinăuntru!

Şi continuă să urle, cu acea privire nebunească şi cu acel rînjet ce-ar vrea să devore-ntroaga lume.

— Pentru că, una peste alta, e şi epileptic!

Foarte aproape de mine, vocea ranchiunoasă dispare pe neaşteptate, hohotind.

102

103

15

în dimineaţa următoare Magazinul pare că se umple mult mai repede. Şi totuşi, poliţaii postaţi la toate uşile îşi fac datoria minuţios.

Sunt cotrobăite toate gentile, toate buzunarele adinei, toate umflăturile suspecte. Uneori se recurge chiar la percheziţia corporală, piept, între picioare, întoarce-te, buzunarele din spate, rearanjaţi-vă ţinuta, şi în cele din urmă:

— Treceţi.

Iţi vine să crezi că onor clientela e moartă după aşa ceva. Ameninţarea unui pericol necunoscut sporeşte pruritul consumului.

Şi desigur curiozitatea de a vedea cu ochii tăi cum arată un magazin unde explodează bombe. Raionul de pulovere shetland e luat cu asalt. Dar privirile se tîrăsc degeaba ca nişte urechelniţe, nimic, nici cea mai firavă urmă de sînge, nici cel mai mic smoc de păr pe suprafaţa vreunui material, ce naiba.

Nu s-a petrecut nimic. Nimica-nimicuţa. Acelaşi potpuriu dulceag din *Cintînd în ploaie* scaldă aceleaşi raioane pe unde se perindă

aceiaşi clienţi. Apoi patru micuţe note care-mi amintesc de Westminster-ul copilăriei mele, şi norişorul vocal al domnişoarei Hamilton:

— Domnul Malaussene este chemat la biroul de Reclamaţii.

Ziua mea de lucru începe.

Pe fata asta cu voce ca un placebo am întîlnit-o la începutul strălucitoarei mele cariere.

La cafenea. Micuţă, rotofeie şi trandafirie.

Mi-o închipuiam cu fese de păpuşă. Cu atît mai mult cu cît imprima pleoapelor o mişcare de balancier care-i închidea automat ochii de fiecare dată cînd îşi lăsa capul pe spate. Sorbea cu paiul un lapte rozaliu, fără îndoială însuşi secretul tenului său de petală transparentă, între noi totul începuse bine. N-ar fi trebuit să sfîrşească aşa de rău. Dar ea m-a întrebat cum mă numesc.

— Benjamin, i-am răspuns.

— E-un prenume drăguţ.

Oricît de straniu ar putea părea, avea aceeaşi voce ca la megafon: un nor eteric şi, reflectînd mai bine, chiar şi acelaşi ten ca vocea. Mi-a zîrnbit fermecător:

— Şi celălalt nume, cel de familie? Lecyfre, care trecea pe lîngă ea, a rostogolit numele meu pe masă:

— Malaussene.

Fata a făcut ochii mari.

— A! tu erai?

Da, pe-atunci devenisem deja eu.

104

105

— Scuză-mă, trebuie să mă întorc la microfon.

Nici măcar nu şi-a terminat lăpticul.

De pe-acum mirosul meu de ţap...

Tocmai de meseria mea urmează să vorbim, în foişorul lui Lehmann. Sainclair în persoană mă aşteaptă. S-a aşezat la biroul şefului meu ierarhic direct, care stă în picioare alături de el, cu călcîiele lipite, pieptul bombat, mîinile încrucişate la spate, privirea înainte. Nici un client. Nici un scaun pe care să mă aşez. Peste tot ţipătoarele lumini de neon. Şi privirea blîndă a lui Sainclair, şeful nostru al tuturor.

— Domnule Malaussene, l-am întîlnit din întîmplare pe comisarul Coudrier la nişte prieteni comuni, şi ce credeţi că am aflat?

Iau aminte „întîmplare", „prieteni comuni", şi gîndesc: minţi, pur şi simplu ţi-a dat un telefon, şi răspund:

— Pe legea mea, n-am primit nici o invitaţie.

— Totuşi aţi fost în centrul discuţiei noastre, domnule Malaussene.

— A! atunci totul se explică, spun.

— Ce anume ?

— Visul pe care l-am avut azi-noapte, boram şampanie Moet et Chandon.

— Astă-noapte nu visaţi defel, domnule Malaussene, ci perturbaţi bunul mers al

Magazinului împiedicînd poliţia şi paznicul de noapte sâ-şi desfăşoare munca de supraveghere.

(Noutăţile vin ca mirosurile).

Lehmann îşi încruntă sprâncenele. Sainclair îşi confecţionează un aer sincer dezolat.

— Situaţia dumitale nu-i deloc strălucitoare, domnule Malaussene.

(Ea e totuşi mai bună ca a lui Julius. Veterinarul de noapte a rupt trei ace

de seringă în coapsa lui betonată şi abia apoi a reuşit să-i facă injecţia. S-ar părea că există cîini epileptici şi, în consecinţă, după acest tratament, poate chiar astă-seară, se va simţi mai bine. Azi-dimineaţă îşi ţinea încă limba scoasă la lumea pe care o devora din priviri. Aceeaşi înţepeneală. Aceeaşi moarte.)

— Ce v-a apucat să spuneţi povestea asta cu ţapul ispăşitor celor de la poliţie?

Iată-ne şi aici. în legătură cu asta probabil că i-a telefonat Coudrier.

— M-am mulţumit să le răspund la întrebări.

Biroul la care stă Sainclair este curat şi lucios ca oglinda. Cu unghia degetului mic spulberă un fictiv fir de praf.

— Credeam că ne-am înţeles asupra preţului discreţiei dumitale, domnule Malaussene.

Stilul lui mă scoate din sărite. I-o spun. Şi adaug că astăzi condiţiile sunt substanţial

106

107

schimbate. Plouă cu bombe in Magazin. Poliţia îl caută pe cel ce pune aceste bombe. Se trec în revistă toate nemulţumirile angajaţilor. Şi cel ce are reputaţia cea mai proastă sunt eu, pentru că sunt beştelit de dimineaţă pînă seara. Aşadar nu mi se pare atît de monstruos faptul de-a fi explicat super-poliţaiului cît se poate de clar situaţia în care mă găsesc, ca să nu-i treacă prin minte că-mi petrec nopţile punînd bombe în această şandrama ca să mă răzbun pe necazurile mele diurne. (Spun „necazuri diurne" în stilul Sainclair.)

— Cu toate acestea e chiar ideea pe care i-aţi vîrît-o în cap, domnule Malaussene.

Nici o satisfacţie în glasul lui Sainclair.

Are un aer sincer dezolat. Explică:

— Nici n-am avut nevoie să dezmint nimic, comisarul Coudrier n-a crezut nici o boabă din ce-aţi spus. Şi cum ar fi putut să vă creadă ? Postul numit „Control Tehnic" există în toate întreprinderile asemănătoare cu a noastră.

Şi, ţinînd cont de natura lui, e absolut normal ca reclamaţiile clientelei să-i fie transmise...

Ascult şi cred că visez. Acest post este, la noi, o mascaradă, o ştie prea bine şi-i spun că o ştie prea bine.

— Evident, domnule Malaussene ! Dacă iei în considerare numărul mare de articole ce ies dintr-un magazin universal într-o singură zi, cum ai vrea ca un controlor tehnic să poată controla totul? Chiar înmulţind

controlorii, cum fac bună parte din marile magazine, procentul de reclamaţii rămîne sensibil acelaşi. Aşadar mi s-a părut mai rentabil să dau acestui post un caracter... cum să spun? de *public relations,* rol de care vă

achitaţi foarte bine, trebuie s-o mărturisesc, şi care are dublul avantaj de-a limita numărul de posturi şi de-a rezolva cele mai multe litigii pe-o cale amiabilă.

Este în fapt vestita lui teorie. Mi-a explicat-o pe îndelete în ziua cînd m-a angajat pe acest post. De ce am acceptat acest aranjament? Ca să mă distrez? (foarte nostim...) Pentru că mama e o aventurieră şi şomajul nu va fi niciCînd un bun tutore pentru o familie numeroasă? (te-apropii...) Misterul firii mele profunde? (zbang...) în orice caz, am acceptat să put a ţap, şi ăsta-i un iz ce deranjează.

Sainclair probabil că-mi citeşte gîndurile, căci tocmai acest moment al tăcerii mele îl alege ca să mă facă părtaş la o ghicitoare:

— Domnule Malaussene, ştiţi ce spunea Clcmanceau despre şeful lui de cabinet?

(Nici că-mi pasă...)

— Spunea: „Cînd mă băs, el e cel care pute."

Căpăţîna lui Lahmann se foieşte de zor. Şi Sainclair adaugă:

— Ştiu o grămadă de oameni de bună condiţie care sunt şefi de cabinet, domnule

Malaussene, şi chiar se bat fără scrupule pentru acest post!

Nu ştiu cum să-1 descriu mai bine pe Sainclair. Este frumos, nespus de fin, este blînd, ce mai, un tip reuşit, ai crede un nou filosof, un nou romantic, un nou after-shave, este nou şi totuşi se hrăneşte din grînarul tradiţiei. Mă plictiseşte.

— Nu-i cazul să treceţi drept paranoic în ochii poliţiei, domnule Malaussene. închipuiţi-vă că verifică povestea asta cu ţapul ispăşitor interogîndu-vă colegii de serviciu.

Ce va descoperi comisarul Coudrier ? Un controlor tehnic care nu controlează nimic. Care în consecinţă nu-şi îndeplineşte sarcinile. Ue unde şi faptul că-i chemat toată ziua bună ziua la biroul de Reclamaţii. Iată aşadar concluzia la care va ajunge comisarul Coudrier.

îmi veţi spune că asta ar fi prea de tot, nu? Fiindcă, de altfel, vă achitaţi cum nu se poate mai bine de sarcinile de serviciu!

O dată ajunşi aici (voi folosi o expresie originală), rămîn fără glas. Ceea ce-i dă voie lui Sainclair să continue :

— Mi-am dat cea mai mare silinţă să-1 conving pe comisarul Coudrier că glumeşti.

Un sfat, Malaussene, nu te juca cu focul.

Iau aminte lipsa apelativului „domnule" şi apoi, veţi vedea de ce, mă

gîndesc la Pici şi la căpcăunii săi de Crăciun, mă gîndesc la însingurarea Lounei, mă gîndesc la dezertările

mamei, la cîinele meu alb ca varul, simt cum toate astea îmi iau piuitul, capul îmi vîjîie şi răspund într-o doară:

— Aici n-o să mă mai joc de-a nimica, Sainclair, o şterg fără să mă uit în urmă.

Dă din cap plin de tristeţe.

— Inchipuie-ţi că poliţia s-a gîndit şi la asta. Pînă la terminarea anchetei nu-i autorizată nici o mişcare a personalului, nici concediere, nici angajare. Dezolat, aş fi primit cu bucurie demisia dumitale.

— Vei fi încă şi mai dezolat cînd voi urina în pantaloni în faţa onoratei clientele, cînd mă voi rostogoli pe jos cu spume la gură sau cînd voi sări la gîtul acestui manechin plin cu decoraţii ca să-i smulg amigdalele cu dinţii.

Sainclair face o mişcare instinctivă să-1 oprească pe Lehmann, care nu mai are chef de glumă.

— N-ar fi o idee prea rea, Malaussene, Magazinul de-abia aşteaptă un vinovat. Dacă vrei să fii confundat cu un nebun ce pune dinamită, te rog, nu te jena.

Reuniunea s-a încheiat. Sainclair e frumos, radiază. Este nespus de tînăr, este eficace, e bătrîn ca lumea. Părăsesc încăperea înaintea lui. Cu mîna pe clanţa uşii, mă întorc ca să-i lansez ghicitoarea mea:

— Spune-mi, Sainclair, în ce episod cu Tintin, personajul ce iese dintr-o încăpere

lli

declară, referindu-sc la un alt personaj: „mi-o va plăti scump, bătrîna bufniţă"?

Sainclair îmi răspunde cu splendidul lui zîmbet copilăros:

— Profesorul Muller în *Ţara Aurului Negru.*

N-aveţi grijă, îi voi îngheţa eu zîmbetul.

16

Acasă o găsesc pe Clara stînd la căpătîiul lui Julius. A chiulit de la liceu ca să-1 vegheze pe parcursul întregii zile.

— Ar trebui să-mi dai o scutire.

Starea lui Julius nu s-a schimbat, a rămas

tot aşa, culcat pe-o parte, cu picioarele paralele, ţeapăn ca o damigeana. Şi totuşi inima lui bate. Răsună într-o colivie goală. O inimă grefată de Edgar Poe.

— I-ai dat să bea?

— Nu poate să reţină nimic.

îl mîngîi pe Julius. Blana lui este aspră.

Ai zice c-a fost împăiat de un nebun.

— Ben?

Clara mă prinde de braţ, mă roteşte uşurel pe loc şi-şi pune capul pe pieptul meu.

— Ben, la prînz Therese a venit să-1 vadă.

A avut o adevărată criză de nervi. S-a rostogolit pe jos ţipînd că se va duce-n iad.

A trebuit să-1 chem pe Laurent. I-a făcut o injecţie. Acum e jos, se odihneşte.

Draga mea Clara... straşnic program pentru o zi de chiul!

113

— Şi ăia mici, l-ai. văzut?

Nu. Ea le-a cerut copiilor să mănînce la cantină şi să ramînă apoi să-şi facă lecţiile.

Se strînge mai tare la pieptul meu. Ii aşez lin după ureche cîteva bucle, şi-i simt cîteva clipe căldura părului pe degete. întreb:

— Şi ţie, nu ţi-a fost frică?

— Ba da, la început. Atunci l-am fotografiat.

Drăguţa de ea, cit poate fi de grijulie,

anesteziază coşmarul declansînd obturatorul unui aparat! O ţin în acolada braţului meu.

N-am văzut niciodată o privire mai liniştită.

— într-o bună zi vei vinde fotografiile, va fi rîndul tău să asiguri hrana familiei.

Acum e rîndul ei să mă privească cu subînţeles.

— Ben, dacă ţi s-a acrit cu munca asta, nu te sileşte nimeni să rămîi.

(Doamne, femeile...)

în apartamentul de jos, Therese este culcată pe spate, cu privirile fixate în tavan. Mă aşez la căpătîiul ei. A fost întotdeauna o problemă s-o alini pe Therese. S-ar zice că cea mai mică mîngîiere o electrocutează. Aşa că voi fi prudent. Depun un sărut pe fruntea ei îngheţată şi spun, cu cea mai blîndă voce posibilă:

— Nu-ţi îndrug baliverne, Therese, trebuie să ştii că epilepsia e o boală benignă, curentă, care-i atinge şi pe oamenii însemnaţi, de pildă Dostoievski...

Nici o reacţie. Desfac una din cele două mîini care strîng cearşaful îngălbenit de sudoare zvîntată, sărut unul cîte unul degetele care se destind şi, în lipsă de altceva, îi trag pe aceeaşi temă:

— Prinţul Mîşkin, omul mult prea bun, epileptic! S-ar părea că în

momentul crizei epilepticii încearcă o extraordinară uşurare.

Julius este un cîine mult prea bun, Therese, şi tot atît de sigur un juisor...

Discuţia despre juisare n-are legătură cu subiectul, dar oricum ar fi, o aduce în simţiri, în sfîrşit capul i se întoarce către mine:

— Ben ?

— Da, drăguţa mea.

— Cei doi morţi din Magazin...

(O! drace...)

— Trebuiau să moară chiar aşa, Ben.

(Ia te uită.)

— Sunt născuţi pe 28 aprilie 1918, scrie în ziar. Erau în gemeni.

— Therese...

— Ascultă-mă, chiar dacă nu crezi. în ziua aceea, Saturn era în conjuncţie cu Neptun şi amîndoi în careul soarelui.

— Therese, îngeraşule, nu-i vorba că nu cred, dar nu-nţeleg nimic, te rog, am avut o zi cumplită aşa că...

Nimic de făcut.

— Conjuncţia asta indică spirite funciarmente rele, înclinate la practici îndoielnice si ilicite.

114

115

(„Practici îndoielnice şi ilicite", nu-i stilul lui Sainclair, ci, fără doar şi poate, stilul lui Therese.)

— Da, Therese, da...

— Pătratul soarelui indică supunerea individului de către forţe oarbe.

Din fericire Jeremy nu-i aici!

— Şi prezenţa soarelui în căsuţa a opta este un indiciu de moarte violentă.

Este aşezată acum pe marginea patului.

Vocea ei n-are nimic exaltat. Seninătatea erudită a unui discurs la College de France.

— Therese, trebuie să mă duc după cumpărături.

— Sfîrşesc nuinaidecît: moartea intervine prin tranzitul lui Uranus distrugătorul către soarele radical.

— Şi atunci ? (Fără să vreau, pe-un ton apropiat de cel al lui Jeremy.)

— Ei bine, asta era situaţia în 2 februarie, ziua în care bomba i-a omorît în Magazin.

Ceea ce era de demonstrat. Iată, e complet pusă pe picioare. Criză de nervi? Niciodată.

Se ridică, începe să pună ordine prin fosta prăvălie, lucru pe care nimeni

nu 1-a mai făcut de azi de dimineaţă. In clipa cînd ajunge să strîngă paturile celor mici, îmi vine o idee.

— Therese.

— Da, Benjamin.

In mîinile ei pernele îşi regăsesc formele arcuite care te invită la somn.

— în legătură cu Julius, nu trebuie ca micuţii să ştie. E groaznic la vedere. Aşa că o să le spunem că a dat peste el o rablă de maşină pe cînd venea ieri-seară la mine la serviciu. L-au dus numaidecît la o clinică pentru potăi. „Viaţa nu-i este în pericol". Pricepi?

— Pricep.

— Nici tu să nu te duci să-1 vezi.

— în regulă, Ben, aşa voi face.

Atunci cînd hoinăresc prin Belleville, la orice oră din zi, am întotdeauna sentimentul că ra-am rătăcit printr-unul dintre albumele Clarei. într-atît 1-a fotografiat din toate unghiurile, cartierul ăsta nenorocit. începînd cu vechile faţade cu puştani care vînd te miri ce şi sfîrşind cu munţii de curmale şi de ardei iuţi, ea a prins totul. E ca şi cum m-aş plimba printre nostalgiile ei. (Cîte ore trase la fit ca să ai parte de o asemenea pradă?) A înregistrat pînă şi glasul muezinului de peste drum de Amar. Astă-seară, în vreme ce susnumitul muezin lălăie o suratâ lungă ca Nilul, o bandă de arabi şi de senegalezi sunt prinşi într-un joc îndrăcit la uşa restaurantului.

Zarurile zuruie în pahare şi ţîşnesc pe o cutie de carton cu fundul în sus. Atmosfera pare ceva mai încărcată decît aceea de fiecare zi.

Şi chiar aşa e, căci nici n-am sfîrşit bine acest gînd şi un tăiş ţîşneşte dintr-un pumn întins, în timp ce mîna cealaltă uşcheşte mizele.

116

117

Şişul vibrează sub bărbia unui zdrahon negru care devine pe loc gri, precum în cărţi. Dar Haduch (stă sprijinit de zidul restaurantului şi mestecă nepăsător o bucăţică de zan), Haduch a tresărit. Tăişul din mîna lui se prăvale pe încheietura arabului care-şi lasă cuţitul să cadă şi scoate un urlet. Dacă nu i-a tăiat încheietura, se datorează doar faptului că lama este de oţel moale. Haduch bagă iute mîna în buzunarul arabului şi scoate de acolo obiectul litigiului, o monedă de cinci franci pe care i-o întinde senegalezului. Apoi, către mine care m-am apropiat:

— Iţi dai seama, Ben, să înfrunţi un zdrahon de negru pentru o firfirică albă, e clar că suntem în criză!

Şi, întorcîndu-se spre tipul cu şişul: ■— Mîine te întorci în ţară.

— Nu, Haduch!

Un înfiorător ţipăt de groază. Mult mai dureros decît rana de la mînă.

— Mîine. Strînge-ţi lucrurile.

După care Amar mi-a cerut noutăţi de la ai mei pînă la a şaptea generaţie, iar eu am făcut acelaşi lucru în ce-1 priveşte. Am părăsit restaurantul ducînd în micuţul meu coş cinci grămăjoare de cuşcuş şi cinci perechi de frigărui.

— Şi cum arată clinica asta?

Ţîncii, sclipind ca bănuţii nou-nouţi în pijamalele lor de curînd primite, s-au pornit în cursa întrebărilor amănunţite. Şi cele două fetişcane, în cămăşile lor parfumate, mă ascultă de parcă ar vrea şi ele să creadă în basmul ăsta cu clinica.

— Super. Are tot ce-i trebuie unui cîine de lux. Televizor în fiecare culcuş şi programe adaptate fiecărui gust.

— Nu zău...

— Pe cuvîntul meu.

— Şi care-i programul lui Julius ?

— Tex Avery.

Jeremy cade din pat.

— Mergem să-1 vedem, spune, mergem mîine să-1 vedem?

— Nu se poate, e interzis ţîncilor.

— De ce ?

— Să nu contamineze potăile.

Şi uite-aşa trece seara. Desigur se ajunge iar la foiletonul sîngeros pe tema Magazinului, în care ficţiunea şi realitatea se-ntrepătrund bucuros. în partea de fieţîQne Lab Lăbosul şi Jib Hiena îşi duc mai aepartb. ancheta prin canalele Parisului (mu«3îîî&şc, b^trîne Sue), care uneori pătrund îri ce^FuKMagazinului (mulţumesc, Gaston Ler&uxVPeLdVumul lor ei întîlnesc un piton neurastenic pe care-1 înfiază ca să-şi aline singurătatea *d&Momo urbanus* (mulţumesc, Ajar). Aici se profilează o întrerupere visătoare a lui Jeremy.

118

119

— Spune-mi, Ben, ca paznic de noapte Stojil e dat dracului, nu?

— Ca paznic, da.

— Atunci înseamnă că fie noapte, fie zi, nimeni nu poate introduce bombe la voi în hardughie, nu?

— Cred c-ar fi aproape imposibil.

— Chiar prin canalele de scurgere?

— Chiar prin canale.

Clara se scoală şi se duce să-1 culce pe Pici care a adormit, în capul oaselor, rezemat de perete, cu ochelarii pe nas. Therese stenografiază serioasă ca la Adunarea Naţională.

— Eu, spune Jeremy, aş şti cum să mă descurc.

— Cum adică?

— Ai să vezi.

Uşoară nedumerire...

17

M-am sculat de cinci sau de şase ori pe noapte ca să ascult respiraţia lui Julius.

Respiră, dacă putem numi asta respiraţie.

Aş zice mai curînd că aerul îi pătrunde în trup şi iese printr-o mişcare de ventilaţie independentă de voinţa lui. Este o respiraţie în sine. Şi nici măcar nu vorbesc de miros, cînd ţîşneşte prin gura lui căscată de burlan fantastic...

Să spui că c viu !

Am învins disperarea prin cîteva gînduri năstruşnice. Mi-am spus, de exemplu, că aş putea profita de situaţie ca să-1 îmbăiez cum trebuie, căci nu mai risc să-1 văd cum se smulge din mîmile mele mînjind cu spumă prin toată casa. Şi totuşi nu mi-a venit deloc să rîd. Aşa că am încercat să adorm din nou.

Probabil că am reuşit, căci m-am trezit în dimineaţa asta. Teribil de indispus. Abătut ca un cîine plouat, cu toate că-i ziua mea liberă pe săptămîna asta.

Am chemat-o numaidecît pe Louna.

— Tu eşti, Ben?

— Eu sunt. Dă-mi-1 pe Laurent.

120

121

Bocete la celalalt, capăt a! firului. Dragul ei Laurent n-a vonit azi noapte.

— Vai! n-o sa in ai vină, Ben, n-o să mai vină, simt asta .'

Criza. Eu insa >tiu bine că dacă Laurent nu-i alături de ca. se datoreşto faptului că întîrzie la spital- Nu-i cazul s-o pună la suflet.

N-a fost nicicînd în stare s-o părăsească decît pentru a-şi îngriji bolnavii.

— Dă-nii numărul de la spital.

— 0, Ben, te rog, iu drăguţ cu el, este atît de nefericit!

— Bineînţeles că *mint drăguţ.*! întotdeauna am fost *drăguţ*! Cu cine dracu' nu-s eu *drăguţ,* fir-ar să fie ?

La spital, aceeaşi placă. De-abia mi 1-a dat, că doctorul Laurent Bourdin (de şapte ani pasiune exclusivă a surioarei mele) se pierde în explicaţii nesfîrşite despre spaimele lui în ce priveşte rolul de tata.

— Aşteptam telefonul tău, Ben, ştiam că ai să mă suni, dar iartă-mă, asta nu schimbă cu nimic lucrurile, ea n-ar fi trebuit să-mi joace renghiul ăsta, să-şi scoată pe şest stcriletul, n-am vrut niciodată un copil şi nu voi vrea nicicînd, ştia asta, şi chiar dacă aş fi vrut, mi se pare că aş fi preferat să-i salvez viaţa ei,

înţelegi ce vreau să spun, şi la urma urmelor ca să faci ţînci trebuie să te iubeşti pe tine însuţi, iar eu nu mă iubesc deloc, niciodată nu m-am simpatizat, fără-ndoială

122

de-asta m-am făcut doctor, Ben, înţelege-mă, vreau ca ca să mă iubească, dar nu vreau să mă *reproducă.* înţelegi asta, nu? Ascultă, Ben, in orice caz, nu-ţi băga în cap că am vrut să jignesc familia. . („Să jignesc Familia", pentru numele Domnului, îmi vorbeşte de parcă aş i'i Pariam m persoană!)

— ...dar indiferent dacă avortezează ori nu, totul intre noi s-a sfîrşit...

Aştept să-şi piardă suflul ca să-i pot pune o întrebare:

— Laurent, cît timp poate dura o criză epileptică ?

Pe loc, medicul din el preia conducerea.

— Te referi la Julius? Cîteva ore...

— Chiar acum se împlinesc o zi şi două nopţi bătute pe muchie.

Tăcere. Se pun în mişcare angrenajele diagnosticului

— K poate vorba de tetanos. S-a făcut cumva zgomot în preajma lui?

— Nu, în afară de criza de nervi a lui Therese, nimeni n-a făcut zgomot.

— Du-te şi trînteste uşa camerei tale, dacă-i tetanos, va sări în sus de doi metri.

(Delicat procedeu de investigaţie.) Trîntesc uşa camerei mele. Degeaba. Julius rămîne de piatră.

— Atunci, nu ştiu, conchide doctorul Bourdin.

(„Nu ştiu"... medic cinstit.)

123

— Laurent, cit timp poate rezista un organism fără să manînee, nici să bea?

— Depinde de natura bolii, dar oricum ar fi, după cîteva zile *o* droaie de circuite se deteriorează serios,

E rindul meu să cuget. Ceea ce găsesc cu cale să spun e simplu ca disperarea.

— Vreau să-mi salvezi dinele.

— Voi face tot ce e posibil, Ben.

îmi pregătesc o cafea. După ce o beau îmi închipui zaţul scurgîndu-so pe pereţii interiori ai craniului meu şi încerc să citesc destinul lui Julius în meandrele lichidului întunecat.

Dar nu sunt Therese, astrele nu-mi sunt la-ndemînă, zaţul cafelei poate cel mult să hrănească muşcata neagră a disperării mele.

Care deprimare mă face să reconsider surîsul radios al lui Sainciair şi jurâmîntul meu de a-i şterge rînjetul lui cu dinţi albi.

Da, este cîte ceva de făcut în sensul ăsta.

Sunt asemeni lui Julius: m-au gonit dintr-o droaie de locuri, dar nu m-au putut niciodată obliga să rămîn acolo unde nu-mi convine.

Aşadar, să mă ocup de Sainciair. Să-1 fac să mă oblige să părăsesc Magazinul! Chiar aşa, să-1 forţez să mă dea afară! (lată unul cu care nu voi mai fi „drăguţ".,) Nu voi avea timp să mă gîndesc la altceva. Vîrful unui idei începe să-ncolţească pe cînd îmi trag un crac al pantalonului. Se conturează pe cînd trag

al doilea crac. E gata să fie ideea secolului pe cînd îmi închei cămaşa. Şi jubilez atît de-nflăcărat pe cînd îmi leg pantofii scîlciaţi, că vor ţişni ca din puşcă şi vor înfăptui singuri acest proiect de geniu.Cobor scările ca o tornadă zburătoare, trec în trombă prin apartamentul ţîncilor de unde-nşfac cîteva poze făcute de Clara, ies şi mă a/.vîrl numaidecît în metrou.

Ne aflăm într-un februarie cît se poate de iernatic, iar Magazinul e-mpînzit de onor clientela cît se poate de ursuză. Khomeyni trimite nou-născuţii în prima linie, Armata Roşie îi apără pe fraţii afgani pînă la cel din urmă, Polonia schimbă pogromul, Pinochet ucide (Pinochetucide), Reagan şterge cu buretele, Dreapta spune că este Stînga, Stînga spune că-i Criza cea Mare, un beţivan afirmă, pe ce probe te sprijini, totu-i un căcat, Caroline nu vrea să mărturisească că-i gravidă, Secretarul general al Partidului Comunist suflă în balonul sondajelor şi recoltează un test de alcoolemie, iar eu, eu, Ubu Rege, „citadelă vie", mă ambalez într-atît că nici nu-mi dau seama cînd trec staţiile ce mă despart de *Actue.l,* revista lunară a tuturor „eu-rilor".

Totuşi, febra mea creatoare se vede redusă la zero atunci cînd mă găsesc în faţa uşii redacţiei. Iată, descopăr că nu cunosc de fapt numele lui tanti Julia. Dacă m-apuc să o descriu, risc să fac doar să li se scoale tuturor

redactorilor. „Sunt un timid", mă gîndesc în timp ce dau ocol cvartalului căutînd lingă bordura trotuarului un anume obiect pe care cred că l-aş recunoaşte numaidecît. îl şi recunosc. Cei patru cai galben-citron al lui tanti Julia este parcată pe o suprafaţă de descărcare a mărfurilor, cu doi fluturaşi de amendă pe parbrizul de epocă. Un micuţ negustor arabofob ameninţă cu Poliţia. Ii sugerez mai curînd să dea un telefon la înfumuraţii ăia de la *Ac Iu el,* făcîndu-i cu ochiul ca să-i dau de înţeles că nu va fi decepţionat cînd va vedea caroseria proprietarei (sic!).

După care, deschid portiera, mă instalez înăuntru şi aştept. Puţin. Tanti Julia năvăleşte în minutul următor. In ciuda vremii geroase, e plină de vigoare. Micuţul negustor, care-şi căscase deja fleanca, se sprijină de lădiţele sale şi înjurăturile-i îngheaţă în gîtlej.

Tanti Julia se azvirle pe locul şoferului şi, fără măcar să mă privească, spune: — Şterge-o.

■— De-abia am sosit.

Demarează furioasă, blagoslovindu-mă de zor: că sunt un nemernic, că poliţaii au căutat-o la ziar, că i-au pus întrebări prosteşti despre explozie, şi că apoi au întrebat-o cum de nu-i e ruşine să fure pulovere într-o ţară cu două milioane de şomeri, nemaivorbind de faptul că e salariată, şi probabil că vrea să-şi facă coaie de aur („dacă pot spune aşa",

ar fi adăugat inspectorul). Toţi colegii ei se tăvăleau de rîs. ea era furioasă foc şi botărîtă să vină să mi le taie pe-ale mele cu satirul.

Opreşte brusc în mijlocul bulevardului macaronarilor, înconjurată de un cor de claxoane, şi se întoarce spre mine:

— Spune drept, Malaussene (iată că îmi cunoaşte numele), cît de hahaleră poţi fi tu? Mă salvezi de dulăul casei, mă faci să mă aprind, dar mă laşi baltă, ca apoi să mă dai pe mîna poliţailor! Ce pramatie de om poţi fi?

(Mă gîndesc la amicul meu Cazeneuve, dar păstrez acest gînd numai pentru mine.)

— Sunt încă mai rău de-atît, tanti Julia.

— Nu-mi mai spune tanti Julia şi coboară numaidecît din maşina mea.

— Nu înainte de a-ţi face o propunere.

— Nici nu vreau s-aud, am văzut destule!

— Am un subiect de articol care o să-ţi placă.

— încă o scrisorică despre bombele din Magazin ? Zilnic cincizeci de ţipi care-au trecut pe la voi vin să ne dezvăluie marele secret.

Ne confundaţi cu *Paris Match* sau ce mama dracului?

Toţi claxonează din toate părţile. Julia ambreiază şi trece în viteză pe sub nasul unui poliţai care-i notează numărul lingîndu-şi buzele violete.

— N-are nimic de-a face cu bombele.

Ascultă-mă cinci minute şi dacă n-o să te

intereseze, n-o sa mai TUZI de mine pînă la sfîrşitul atît de palpitantei tale vieţi.

— Două minute. Nu mai mult! Acceptă două minute. Nu-mi trebuie mai mult ca să-i explic rolul meu în Magazin şi ca s-o fac să amuşine splendidul reportaj fotografic pe care l-ar face în distinsa revistă la care lucrează. In timpul expunerii mele încetineşte treptat viteza şi în cele din urmă parchează maşina în spaţiul larg al unei treceri de pietoni, în perfectă ilegalitate.

Apoi se întoarce încet spre mine.

— Ţap Ispăşitor, zici ?

Vocea ei a regăsit acea răguşeală care mă face să mă înfior.

— E slujba mea, da.

— Dar asta nu-i o slujbă, n-are cum, Malo ! (Am detestat întotdeauna să mi se spună Malo.) In schimb, este un fragment de mit! Mitul fondator al oricărei civilizaţii! Eşti conştient de asta ?

(Ia uite-o şi pe-asta, tanti Julia care se-nflăcărează.)

— Ca să nu vorbesc, de exemplu, decît de iudaism şi de creştinism, frăţiorul său *clean* ! Malo, te-ai întrebat oare cum Iehova, Sublimul Paranoic, îşi punea în mişcare nenumăratele sale creaturi ? Arătîndu-le Ţapul Ispăşitor la fiecare două blestemate pagini din blestematul său Testament, dragul meu!

(Acum sunt dragul ei. Ce spui de asta, Sainclair, cu atit.a pasiune va ieşi un articol a-ntîia, nu crezi[7])

— Şi catolicii, şi protestanţii, cum crezi c-au reuşit să dureze şi să-şi umple sipetele? Arătînd Ţapul Ispăşitor de fiecare dată, mereu şi mereu!

(Pe legea mea, fata asta are o teorie cosmică pentru fiecare micro-împrejurare a vieţii.)

— Şi staliniştii de peste drum, cu procesele lor exemplare ? Şi noi, cei care credem că nu trebuie să crezi în nimic, cum te gîndeşti că reuşim să nu fim luaţi drept nişte lepădături? Amuşinînd mirosul de ţap al vecinului, Malo (încă o dată Malo!), şi dacă nu ai vecin despicîndu-te în două ca să-ţi oferi un ţap al tău, la purtător, care să pută în locul tău!

Trec bucuros peste faptul că mă tot numeşte Malo, ca să-i admir entuziasmul. O recunosc pe tanti Julia din seara primei noastre întîlniri. Ochii şi coama scoţînd seîntei. Dar, avînd în vedere antecedentele, mă arăt rezervat, întreb doar:

— Atunci, vrei să faci acest reportaj ?

— Dacă vreau? N-am visat ceva mai minunat în căutările mele cele mai avîntate.

Comerţul şi Ţapul său, ce zici!

(Auzi, Sainclair?)

Bine, îl vrea. Acum trebuie s-o întorc uşurel înspre ce vreau eu :

128

129

— Pun o singură condiţie.

Dă înapoi numaidocît.

— îmi place .subiectul, dar nu îmi plac condiţiile, altfel aş trudi la *Fignro.*

— îţi dau eu fotograful.

— Ce fotograf?

—- O femeie. Cea care a făcut fotografia asta.

îi arăt fotografia pe care Clara ne-a făcut-o în seara încercărilor mele. Pe

chipul Juliei se citeşte cît se poate de clar furia provocată de întrebarea lui Therese referitoare la calibrul sinilor ei. Iar în ceea ce mă priveşte, eu sunt fără doar şi poate imaginea împuţinării.

18

Apreciază că fotografia nu-i rea. Atunci i-o dau împreună cu negativul. Apoi vin la rînd fotografiile din Pădure, Theo servind *vatapă* travestiţi!or brazilieni, trupuri goale împodobite cu paiete, sclipind prin fuioarele de aburi care se înalţă din farfurii. Bucuria chipurilor cu pomeţi proeminenţi, întotdeauna măcar cu o jumătate de treaptă deasupra jubilaţiei heterosexuale.

— Cum de-a reuşit să-i prindă pe travestiţi în toiul orgiei ? întreabă tanti Julia, căci sunt aproape toţi clandestini.

— Ştie să se facă iubită de toţi cei pe care-i fotografiază, e un înger.

Rulăm pe arterele Parisului, fără să ne pese de nimic. Julia a vrut să-i povestesc despre toate, despre mine, despre Magazin, despre familia mea şi, pe legea mea, asta fac.

îi vorbesc acum chiar şi la restaurantul la care mă invită pe spezele redacţiei. îi vorbesc de mama, specialistă *înaltundeva,* de Therese, aflată într-o lume a ei, specială, de Pici şi de

130

131

Moş Crăciumi căpcăuni, de Jeremy, despre tot ce există pe-aiei, despre această lume pe care o hrănesc lu'iid in circă greşeala primordială a societăţii de consum. Şi, cînd ajung la Louna care se-ntreabă dacă va păstra sau nu fructul unicei sale iubiri, tanti Julia îşi răsuceşte mină lungă şi brună împrejurul braţului meu:

— Apropo de a-1 face sau nu să sară în aer, ai vrea să mă însoţeşti în după-amiaza asta? Am de făcut un reportaj pe această temă.

Sala de conferinţe unde pătrundem cu ajutorul legitimaţiei de presă a lui tanti Julia ţine ca proporţii de Palatul Elysee şi ca mohoreală de Trenul Albastru al gării din Lyon. O urîţenie care străbate secolele şi drenează devizele. Sala este aproape plină. Se aud şoaptele proaspete ale lenjeriei fine. Ne strecurăm pînă la băncile laterale rezervate presei, în dreapta şi în stînga tribunei, dispunere care dă ansamblului o înfăţişare de Curte cu juri. De altfel, aici are loc un fel de proces. Procesul Celei care Avortează. Cel puţin dacă e să-1 credem pe tipul cu craniul ras care cuvîntează, stînd în picioare în spatele mesei acoperite cu catifea roşie. întreaga sală aflată înaintea lui îl ascultă, alături de el alţi ţipi competenţi ascultă şi ci, ascultă şi tanti Julia care şi-a scos iute carneţelul. Eu, eu mă întreb unde-am văzut această moacă în întregime spînă, aceste urechi ascuţite, această

privire mussoliniană, această indestructibilă vîrstă de şaizeci de ani. Un

lucru e absolut sigur, n-am auzit vocea asta niciodată. Nicicînd în viaţa mea nu mi-am lăsat perforat timpanul de o emisie atît de îngheţat metalică. Cît despre tanti Julia, ea cunoaşte bine această voce, căci îl cunoaşte pe tip. Tocmai mîzgăleşte pe carneţel: „Profesorul Leonard întotdeauna egal cu el însuşi". Apoi trage o liniuţă şi adaugă: „tot atît de tîmpit". Ceea ce, la rîndul meu, mă face curios şi ascult mai departe.

Dacă înţeleg bine, acest profesor Leonard (ce materie predă?) se-ntîmplă să fie preşedintele unei *Ligi nataliste pentru apărarea tinerilor,* destul de importantă în ţară ca să aibă o anume greutate electorală. Şi asta-i tocmai ceea ce-1 mînă în luptă pe ipochimen.

— în consecinţă, şi fiind de la sine înţeles că nu facem politică, şi că ne limităm a ne informa (oare-am mai auzit asta undeva?), se pune problema ca noi, creştini, natalişti, Francezi ce mai la deal la vale, să ştim în ce fel ne vom folosi votul la apropiatele alegeri.

(Aha! deci asta-i...)

— Vor îngroşa ele rîndurile celor care, dispreţuind toate valorile noastre cele mai sfinte, cer LEGALIZAREA AVORTULUI?

întrebare pusă cu o asemenea înflăcărare în priviri că un curent de aer din infern calcinează adunarea.

132

133

— Nu, nu pot nici ;ă gîndesc aşa ceva, susură Leonard caro. a luat pulsul mulţimii, nu pot nici să gîndesc aşa ceva...

(Sincer să fiu, nici eu.) Arunc o scurtă privire peste umărul lui tanti Julia care n-a mai scris nimic în carneţel. Cînd îmi reconectez urechile, Craniu de Obuz dizertează despre imigraţie „al cărei prag de toleranţă este de mult depăşit" şi enumera toate problemele puse de acest flagel „atît din punct de vedere economic, cît şi pe plan şcolar, ca să nu mai vorbim de securitate în general şi de cea a fiicelor noastre în special..."

Din două una : ori tipul ăsta nu-i iubeşte pe arabi, ori n-are nici cea mai mică încredere în fiica lui. Oricum ar fi, în amîndouă cazurile, Haduch i-ar frînge-ncheieturile mînusiţelor.

îmi îngădui să nu fiu atent ca să-mi las privirea să planeze în voie pe deasupra mulţimii.

Tot ce poate fi mai curăţel, mulţimea. Cu acea resemnare în faţa bogăţiei pe care o dă practica seculară a căsătoriilor eficiente. In esenţă femei. Bărbaţii au rămas în gestaţie.

Şi, nu ştiu de ce, asta mă face să mă gîndesc la Laurent, la Louna. la întîlnirea lor. Ea avea nouăsprezece ani şi urca scările metroului, el avea douăzeci şi trei şi le cobora. Ei tocmai îi trăsese clapa un păMpălău care

prefera abstracţiunile, el se ducea să-şi susţină examenele de intern în medicină. El a zărit-o, ea 1-a văzut. Parisul s-a oprit în loc. El nu s-a mai

dus la concurs, şi timp de un an de zile n-au mai ieşit din camera lor. Eu le duceam cu coşul niincare şi cărţi (căci mîncau totuşi. Aveau chiar un anume apetit. Şi în intervalul dintre călătoriile ior interstelare citeau de zor, cîteodată chiar *i.n timpul,* ca şi cînd nu ar fi fost incompatibil, t Hai să vedem, doamnelor, care dintre soţii mult, iubiţi a sacrificat pentru voi un însemnat concurs, un întreg an de studii, un an în care nu a cîştigat nimic, aşa, de dragul Iubirii, de dragul Himerei, ia spuneţi? Care? Ai luat-o razna, Malaussene, mai curînd fii atent la schimbarea actorilor. Căci Leonard-Chelbosul tocmai a luat loc pentru a lăsa la tribună pe un alt profesor (tribuna mandarinilor, am înţeles) care, ridieîndu-se, îmi produse o mare tulburare. Era antiteza precedentului! Pe cit era Leonard de masiv, strălucitor, impozant, periculos, pe atît cestălalt, care a fost prezentat drept profesorul Fraenkhel, obstetrician (într-adevăr, auzisem de numele lui în cercurile profesionale), era de suferind şi fragil, parcă bătut de vînt. Cu un schelet noduros şi-o slăbiciune impresionantă, cu părul în toate direcţiile, cu privirea unui copil luat pe nepusă masă de surpriza unei maturităţi pretimpurii, s-ar spune o creatură aproximativă şi mult prea bună, ieşită din creierul unui Frankenstein anesteziat, ca să fie zvîrlită fără apărare într-o lume care nu-i va oferi decît necazuri ncsfîrsite.

134

135

— Nu voi vorbi despr^ politică, spune acesta la rîndul lui (dar pe el, poate părea ciudat, îl cred), mă voi rei"eri doar la Scriptură şi la ceea ce ne învaţă Părinţii Bisericii...

Asta rezumat într-o propoziţie, dar lui îi ia un sfert de oră încheiat, timp în care toată lumea adoarme. Nimic nu e lăsat de-o parte : „Lăsaţi copiii să vină la mine, cămila, bogatul şi urechile acului, fericiţi cei săraci cu duhul, s-arunce primul piatra cel ce n-a păcătuit", ca să sfîrşească cu această frază, citat din Sfîntul Toma sau dintr-altul: *„Mai bine să te naşti bolnav şi diform, decît. să nu te naşti deloc".*

Şi gata incidentul.

Cum au scris ziarele.

O fată blondă enormă din rîndul al doilea, pe care n-o observasem, încotoşmănată într-o blană babiloniană, se ridică precum o stafie, îşi bagă mîna într-un săculeţ şi scoate de acolo ceva amorf, şiroind de sînge, pe care-1 azvîrle cu putere către conferenţiar, chelălăind cu un glas lipsit de intonaţie :

— Prinde-1, dacă-1 vrei diform, idiotule ! Cu un şuier spongios, bucata amorfă trece

razant peste capete şi se striveşte de pieptul lui Fraenkhel, stropind cu

sînge acru toate onorabilele feţe din prezidiu. Fraenkhel nu mai este imaginea durerii, ci Durerea în carne şi oase. Dar Leonard emite un ţipăt scurt şi, cu o iuţeală de pisică sălbatică, îşi ia avînt,

sare pe deasupra mesei prezidiului, cu toţi cei şaizeci de ani ai săi şfichiuind aerul, şi se năpusteşte asupra fetei, cu ochii scăpărînd, cu ghearele înainte. O secundă de zbor, timp în care fata sare de pe scaun, îşi deschide larg haina de blană şi ţipă:

— Nu mişca, Leonard, sunt încărcată! Leonard este ţintuit în plină traiectorie.

La unison, tribuna oficială scoate un acelaşi ţipăt oripilat. Fata dezveleşte cel mai splendid trup de femeie însărcinată la care vreun natalist ar fi putut visa. Goală din cap pînă-n picioare, bombată ca un divin montgolfier, fertilitatea în întreaga şi planetara ei exuberanţă.

Tanti Julia notează, cu scrisul ei de şcolăriţă, că profesorul Leonard tocmai face cunoştinţă cu dialectica.

Ceva mai tir/iu, în maşinuţa cu patru cai, reamintindu-mi durerea însîngerată a lui Fraenkhel, îmi spun părerea că fata şi-a greşit ţinta. Către profesorul Leonard ar fi trebuit să-şi zvîrle bojogul de vacă, el era adevăratul tartor, lupul cel rău. Julia face mişto de mine, dar fără răutate :

— Credeam că eşti masochist, Malaussene, de accepţi postul ăsta ciudat de Ţap Ispăşitor, dar acum îmi dau seama că nu, tu ai ceva de sfint.

Probabil că asa stau lucrurile.

136

137

Sfîntul este în curînd lăsat la uşa Magazinului şi începe să dea tîrcoale pe aleile parterului. In căutarea unui anume tip. Pe care, orice-o fi, trebuie să-1 găsesc. De urgenţă.

E ora şapte seara. Sper că n-a şters-o. Doamne Dumnezeule, fă să fie încă acolo. Hai, un gest caritabil, acolo, nu o să mai cer niciodată nimic, Doamne. Sunt chiar destule şanse să nu fi auzit nicicînd de mine. îndeplineşte-mi dorinţa, drace ! Mersi! Este acolo. îl zăresc.

Dă colţul raionului de pulovere shetland. Nici picior de client prin sector. Pe cai. Zoresc pasul. Ne întîlnim.

— Salut, Cazeneuve!

îi expediez un upercut în ficat, unul adevărat, cu toată forţa trupului meu.

(Am învăţat asta din cărţi.) Se frînge în două. Am exact timpul să fac un mic salt înapoi, ca să nu borască pe pantofii mei, ci pe-ai lui. (Problema cu sfinţii este că nu pot să rămînă sfinţi douăzeci şi patru de ore din douăzeci şi patru.)

O dată terminată această trebuşoară, cobor la etajul meşteşugarilor unde

îl găsesc pe Theo ocupat cu pcrchezitionarea buzunarelor bătrîneilor, ca în fiecare seară. Aşteaptă cu toţii ordonat, în şir indian. Nu se-nregistrează nici un protest cînd Theo extrage din halatele cenuşii obiectele sparlite în timpul zilei.

— Salut, Ben. Tragi chiar şi în ziua ta liberă? Sainclair va fi cum nu se poate mai mulţumit!

îi fac cadou fotografiile luate de Clara în Pădure şi îl ajut să pună la loc mărfurile subtilizate.

— îţi dai seama, am prins pe unul care s-a trambalat întreaga zi cu cinci kilograme de ierbicid în cele două buzunare ale halatului!

138

139

19

Săptămîna următoare tanti Julia şi Clara
îşi încep reportajul despre Ţapul Ispăşitor.
In ce mă priveşte, mă pregătesc să-mi iau
tălpăşiţa. Culmea slăbiciunii, nici plîngăciosul,
nici cel revoltat, nici un client nu-şi menţine
reclamaţia. Numai nu-mi semnează cecuri.
Sosesc burduşiţi de îndreptăţită indignare şi
pleacă apoi convinşi că orice li s-ar fi întîmplat,
li se întîmplă sau li se va întîmpla, astăzi au
fost martorii a ceva mult mai îngrozitor:
necazul te face om - ca într-o povestire de
Hoffmann adusă la zi. Şi, la fiecare etapă din
traseul lor iniţiatic prin Magazin, întîlnesc
cu toţii obiectivul Clarei. Clara care le prinde
mînia atunci cînd se îndreaptă spre biroul
lui Lehmann, Clara care fixează pe peliculă
toate fazele transformării lor acolo în birou,
Clara ce le eternizează expresia de autentic
umanitate care-i transfigurează atunci cînd
ies de acolo. Şi tot Clara care ne fotografiază
pe Lehmann şi pe mine rîzînd ca doi golani
de toată farsa asta, Clara, drăguţa de ea, *al
cărei aparat de fotografiat e invizibil*!

Tanti Julia, care pentru început şi-a petrecut cîteva zile ca să mă urmărească în exerciţiul funcţiunii, nu mai lucrează acum decît pe fotografiile surioarei mele. Ele constituie o realitate mult mai elocventă decît realitatea însăşi. Pe măsură ce parcurge clişeele, Julia îşi ia kilograme de notiţe. Se adresează Clarei cu un straniu amestec de maternitate emoţionată şi de

admiraţie profesională.

A adoptat-o ca pe-o fiică spirituală născută din cele mai înalte ambiţii ale ei.

Seara, sunt de acum înainte două ce iau notiţe în vreme ce eu le servesc puştilor porţia lor de ficţiune : Therese, pe maşina ei de înţepat cuvinte, şi tanti Julia în carneţelul ei de şcolăriţă. Fotografiile făcute de Clara în casă nu sunt tot atît de bune.

— Pentru că-s cu mintea aiurea, tanti Julia, ascult poveştile pe care le înşiră Ben.

In timpul ăsta tuburile se-nmulţesc, acoperit complet trupul lui Julius. Unele dintre ele transportă înăuntru substanţe, altele elimină materii: apă, plasmă, vitamine, sînge de vacă, pe o parte, urină şi fecale pe altă parte. Cum a promis, Laurent se dă peste cap să-1 vindece, dar lui Julius puţin îi pasă. Cu o încăpăţînare metafizică continuă să scoată limba la lume, buzele fleşcăite îi dezvelesc colţii ucigaşi. Cîteodată noaptea mi se pare că împart camera cu un păianjen apocaliptic, mai ales

140

141

în nopţile cu lună plină, cînd lumina azvîrlo pe pereţi umbra labelor sale filiforme.

— Cit timp crezi c-o să mai poată rezista?

— Nu-mi dau seama, răspunde Laurent.

aparent e pregătit să bată toate recordurile.

Şi iată că masa asta inertă şi păroasă începe să tresară din cînd in cind, scoţînd un clinchet de flacoane, imprimînd umbrei tuburilor o mişcare ondulatorie care parcurge pereţii camerei mele. Asta fiindcă i-a fost instalată o saltea vibratoare, menită a preveni escarele.

Copiilor, care-s neliniştiţi că nu l-au mai văzut pe Julius, le-am povestit că s-a vindecat, dar că directorul clinicii a vrut să-1 mai ţină acolo cîtva timp ca să-1 înveţe pe cîincle lui cîteva din trucurile sale favorite : să închidă şi să deschidă uşile, să se apropie de oamenii buni şi să-i evite pe cei răi, să-i ia pe copii de la şcoală şi să-i aducă acasă cu metroul în zilele ploioase.

Louna, care s-a mutat la noi după plecarea lui Laurent, îmi ascultă braşoavele cu un aer naiv şi îneîntat pe care-1 cunosc de la o poştă căci l-am văzut adesea pe chipul mamei noastre comune: de mult nu mai e ea cea care ascultă, ci micuţul chiriaş care înfloreşte înlăuntrul ei.

La serviciu, Sainclair m-a convocat iarăşi, de data asta în biroul lui personal („Un whisky?", „O ţigară de foi?") şi se felicită

142

(cine să te felicite mai mărinimos dacă nu tu însuţi ?.) de rîvna sporită cu

care mă achit de sarcinile ce-mi revin. Şi sprijinindu-se pe cifre, îmi face cunoscute economiile *apreciabile* pe care Magazinul !e-a realizat mulţumită mie doar în ultimele cincisprezece zile.

— Dar un lucru mă nelinişteşte, domnule Malaussene: ca să te achiţi atît de bine de o sarcină atît de ingrată, trebuie să ai un secret. Care-i acela? Vreo filosofie personală?

— Salariul, patroane, fîlosofîa salariului mare.

Salariu pe care mi-1 dublează pe loc, zîmbindu-mi cu multă distincţie.

(Am să mă revanşez, dragă binefăcătorul e...)

Iar în ce-1 priveşte pe Lehmann, acesta nu-şi revine încă din noua, prietenoasa mea complicitate. E prima dată cînd îl văd *comunicînd.* Trebuie să inventez o mie de motive ca să-i refuz invitaţiile la masă ori altele şi mai şi. „Cunosc un şantan, nu-ţi spun unde, cu fetiţe dispuse să facă de toate, n-ai mai văzut aşa ceva !" Prieteni la cataramă, ce mai încolo-încoace. Mă întreabă cine-i Clara, cu care mă vede sporovăind în momentele mele libere.

— E sora mea, vrea să se facă vînzătoare, îi arăt tainele meseriei.

— Aveam o fiică ce-i semăna perfect, dar a murit.

Ceva înlăuntru! lui L-a rupt, şi-a început să tremure. A întors capul. (Ei, drace, nu există nici măcar nemernici perfecţi...)

Theo, care nu-i nici Sainclair, nici Lehmann, la început nu suflă un cuvînt, dar mai apoi nu se mai poate abţine şi mă întreabă:

— Ce-i cu zelul ăsta nebunesc, Ben? Ce pui la cale?

— Te-ntreb eu de ce te fotografiezi toată ziua bună ziua?

— Nu, dar eu pot să-ţi spun de ce ! Pîndindu-mă de la depărtare, Cazeneuve

s-ar zice că n-ascunde nimic. Şi cu cît mă afund în această aventură, cu atît îl bănuiesc că, măcar de această dată, îşi face meseria în mod cinstit!

Pentru Lecyfre, ceea ce se zvoneşte de mult timp este astăzi foarte evident:

— Eşti omul patronatului, Malaussene, întotdeauna am crezut asta, dar astăzi o miros de la o poştă.

Perspicacitate olfactivă care explică cel mai recent succes al Partidului său la alegerile municipale (şaizeci de oraşe pierdute).

Şi nu cu mai puţină ardoare pregăteşte pentru 17 martie, în incinta Magazinului, o manifestaţie sindicală (un ritual bianual, partidul lui avînd simţul liturghiei) pentru respectarea contractului colectiv.

— Şi să nu-ncerci cumva să ne pui beţe-n roate, Malaussene!

Şi mai ce ? A! da, crizele mele de surzenie.

Andreaua fierbinte îmi goleşte încă de două ori urechile, aşa cum scoţi

melcii din cochilie.

Acelaşi lucru surprinzător se petrece atunci: văd Magazinul cu o claritate submarină; zîmbetele mute ale vînzătoarelor ce-şi vînd propria viaţă, picioare grele, aparate de marcaj blocate, discrete crize de nervi, clientela trebuie să-şi satisfacă pornirile, chefurile, extazieri în faţa abundenţei, vînzare, vînzare, vînzare, şutitori de toate felurile, bogaţi, săraci, tineri, bătrîni, bărbaţi, femei, fără să mai vorbim de bătrîneii lui Theo ce-şi duc peste tot frenetica lor viaţă de furnici autoadministrîndu-se. E de necrezut cîte pot băga în adîncimile buzunarelor lor! Şi tot ce *construiesc,* la etajul meşteşugurilor, cu aerul că nu fac nimic, sub privirile îngăduitoare ale vînzătorilor! O catedrală din buloane şi şuruburi. Fără nici o glumă, l-am zărit pe unul care monta o catedrală din buloane şi şuruburi ! Catedrala din Chartres, dacă nu mă înşel. Nu în mărime naturală, dar nici mult nu mai avea. Cînd nu mai are filetul corespunzător, se ridică şi se-ndreaptă tacticos spre raionul cu de toate, şuteşte piesa şi se-ntoarce la locul lui, cu aceiaşi paşi măsuraţi ce prevestesc veşnicia. Poştaşul Cheval. Şi-a instalat şantierul neo-medieval lîngă scara rulantă.

Prea prinşi cu proiectele lor de cumpărături, clienţii care sosesc nu-1 remarcă. Prea grăbiţi

144

145

să-şi desfacă noile cadcnri, cei ce pleacă din Magazin nu-1 văd nici ei. El însuşi nu-i remarcă nici pe unii, nici pe ceilalţi. Blînd autism al meşteşugurilor, tu faci bărbatul mai împăcat şi pe femeie o laşi disponibilă.

Una dintre crizele de surzenie m-a surprins într-o noapte, pe cînd jucam o partidă de şah cu Stojil. (Mă rog, aveam autorizaţie scrisă de mîna lui Sainclair!) Tocmai cînd mă domina pe toate fronturile, schimb foaia şi-1 dau gata din cîteva mutări. Vrea să-mi tragă clapa, împingînd uşurel cîteva piese şi făcîndu-le să-ncalece cîte două ori trei pătrăţele. Dar de data asta sunt nemilos şi-1 strivesc fără nici o remuşcare. Cu brutalitatea victoriilor indiscutabile la acest joc subtil.

146

20

La 17 martie, ziua Z a manifestaţiei bianuale pentru respectarea contractului colectiv, Theo s-a gătit cu costumul lui de alpaca de culoarea perlei. Iar ca floare pentru butonieră şi-a ales un iris albastru tărcat cu galben. Desigur nu pentru cortegiul lui Lecyfre a făcut toate astea...

Sunt în birou la Lehmann şi pe cale să-mi vărs toate lacrimile de crocodil (un aragaz care scăpa gaze şi puţin a lipsit să nu eternizeze o familie numeroasă), cînd iată că-1 văd pe drăguţul de Theo ţopăind prin faţa cabinei automatului foto cu febrilitatea cu care te foieşti prin faţa unui WC ocupat.

Ieşind absolut năuciţi din biroul lui Lehmann, cuplul de clienţi se-ncrucişează cu un bătrînel cu halat gri care tocmai îl bate pe umăr pe Theo. Lehmann îmi arată scena, făcînd o mişcare dispreţuitoare cu bărbia.

Bătrînul îi întinde lui Theo o construcţie metalică destul de complicată. Theo îl trimite pur şi simplu la plimbare. Smiorcăindu-se, bătrînul se refugiază în librăria de alături.

Lehmann ar fi încîntat să se hlizească, dar

147

prin telefon i se anunţă trecerea iminentă pe la etajul său a coloanei de manifestanţi.

De-abia are timp să-şi înghită o înjurătură.

Ies din birou.

De cum mă vede, Theo se răsteşte la mine :

— Poţi să-mi spui ce dracu' face labagiul ăsta în cabină? Stă acolo de cinci minute.

De ajuns de tare ca „labagiul" din cabină să audă prin perdeaua subţire.

— E ca tine Theo, îşi aranjează ţinuta, se face frumos.

— La dracu', n-avea decît să-şi aranjeze moaca înainte de-a veni aici, dacă avea ce să-şi aranjeze!

Ce-i drept e drept, Theo se pregătea cu mult timp înainte. El a ridicat automatul foto la rang de artă. Suportă cu atît mai greu să aştepte pe cineva care utilizează aparatul ca pe un vulgar mecanism de duplicare.

Bătrînelul revine acum la atac. Cu o privire de cîine bătut. întinde o mînă rugătoare şi murdară de ulei, intenţionînd să-1 apuce de braţ pe Theo.

— Pentru numele Domnului, Ben, scapă-mă de unsurosul ăsta!

Il conduc uşurel pe bătrîn spre librărie unde îmi arată, aşezat pe un luxos album cu arme străvechi, obiectul tristeţii sale. Este un montaj de patru robinete de aramă, legate în partea de jos printr-un ghem de piuliţe, ceva cît se poate de îngrozitor.

148

— S-a gripat. Nu mai merge deloc, domnule Malaussene,

E un anume lirism în aceste robinetării.

Dar bătrînului îi tremură mîinile, probabil că a montat greşit piuliţele. De unde excesul de parafină ca să forţeze „degriparea". Coperta frumosului album e pătată de aureole brune.

(N-aveau decît să-şi şteargă armele, înainte să le fotografieze...) Astă seară Theo va înlătura cît mai discret cadavrele - album şi robinete. Pe moment e ocupat cu alte lucruri.

Ceea cc-i explic cît mai blînd posibil copilărosului bătrînel înainte de a mă pierde în labirintul de biblioteci căutîndu-1 pe domnul Risson, librarul. Domnul

Risson este şi el foarte bătrîn, are cel puţin vîrsta literaturii.

E un bătrîn impunător şi flegmatic care mă simpatizează pe motiv că ştiu să citesc. Bunicul pe care mi l-am dorit cîteodată, cînd copilăria nu se mai termina. Iată, acesta este domnul Risson. îmi găseşte cu ochii închişi tot ceea ce îi cer. Acum e vorba de reeditarea în colecţie de buzunar a neasemuitului Gadda: *BLESTEMATA ÎNCURCĂTURĂ DIN STRADA MIERLEI.* Neavînd nimic mai bun de făcut, mă scufund în deliciile primei pagini. Pe care, de altfel, o cunosc pe dinafară.

„Uimitor şi ubicuu, implicat în toate cazurile tenebroase. Se obişnuiseră cu toţii să-1 numească don Ciccio, pe numele său adevărat

149

Francesco Ingravallo, detaşat la «Brigada Mobilă», unul dintre cei mai tineri funcţionari din biroul de anchete, şi printre cei mai invidiaţi, Dumnezeu ştie de ce !"

Dar o larmă mă smulge din starea de mulţumire în care căzusem.

Lecyfre îşi conduce manifestanţii începînd de la subsol şi îi poartă pe rînd pe la toate etajele. La al nostru culege o proaspătă recoltă de vînzătoare şi pleacă fericit mai departe, spre înălţimi. Organizatorii încearcă să integreze armonios hohotele de rîs şi flecărelile în cadenţa sloganurilor neîntrerupte. Oameni de treabă, cercetaşi, îndeplinind un ritual.

Chit că nu urcă dinspre Bastille către Pere-Lachaise trecînd prin Republique, ci doar de la obiectele sanitare de la subsol la covoarele persane de sus trecînd pe sub nasul lui Lehmann care, închis etanş în cuşca lui de sticlă, visează la exterminarea în masă.

Ceea ce mă surprinde de data asta este faptul că, iată, Cazeneuve se alătură coloanei. De obicei se abţine şi rînjeşte împăcat.

Dar astăzi uite-1 acolo. Şi cînd trece pe lîngă mine (care îmi înalţ stupid privirile din carte, iartă-mă Gadda) îmi aruncă o uitătură încărcată de tot dispreţul unei conştiinţe militante. După săptămîni întregi, acum e prima oară cînd mă priveşte în ochi. Lecyfre mă întreabă într-un hohot de rîs de ce nu mă alătur lor, şi multe dintre fetişcanele

150

care-1 urmează încep şi ele să rîdă. Rîsete batjocoritoare, priviri care condamnă. Nemulţumirea oare ? Nevoia de-a se elibera? O sabie de foc îmi străpunge încă o dată craniul şi nu mai aud nimic. Dar văd totul, privirile grăitoare, rîsetele mute. Theo care tropăie de zor şi-şi aranjează irisul albastru la butonieră, bătrînelul care-şi mîngîie robinetele, Lecyfre care tocmai a racolat o casieriţă, cu un pîntece care s-a rotunjit binişor de-atîta stat pe scaun o viaţă întreagă, Cazeneuve graţios aplecat peste decolteul vecinei sale, atitudinea rezervată a clienţilor prudenţi şi cabina automatului foto care explodează.

O explozie care-mi desfundă amîndouă urechile. Toată tăblăria dezmembrată într-o zecime de secundă, prin crăpături ies trîmbe de fum, perdeaua de pînză fîlfîie prin aer, jeturi de sînge ţîşnesc intermitent dinăuntru, apoi totul îşi revine la normal şi cabina rămîne acolo, tăcută, neclintită, fumegînd, o jumătate de picior se vede ieşind de sub perdeaua care a căzut la loc, şi talpa tresărind o singură dată şi apoi îngheţînd pentru totdeauna. Un miros teribil de înţepător umple toţi plămînii de pe etaj. Manifestaţia devine o manifestaţie adevărată, cu totul şi cu totul sălbatică, dezlănţuită. Theo, care a rămas o clipă nemişcat în faţa cabinei, se repede înăuntru. Perdeaua îl acoperă pe jumătate, apoi Theo reapare, şi eu mă grăbesc să-i ies

în întîmpinare. Tot. costumul iui de alpaca, faţa şi mîinile ii sunt acoperite de stropi de sînge. Sunt atît de muiu şi atit de apropiaţi îneît ai putea crede ca e uol si-nfăşurat într-o monstruoasă piele rubinie. înainte să apuc să-1 întreb ceva, face un gest prin care mă opreşte:

— Nu intra, Bon, e destul de inestetic.

(Mulţumesc, n-am nici cea mai mică
dorinţă să înfrunt priveliştea unui al treilea cadavru.)

— Dar tu, Theo?

— Eu mă simt cu mult, mai bine decît el.

O picătură de sînge ii perlează buza superioară, tremură şi apoi cade în miezul irisului albastru stropit cu galben.

— întotdeauna am fost de părere că irisul are o vocaţie carnivoră.

Insă cel mai surprinzător lucru este ceea ce a urmat. Manifestaţia, o clipă risipită, parcă spulberată de suflul exploziei, se reconstituie la etajul superior, adăugind la tema contractului colectiv şi pe cea a securităţii. Pentru că petarda a fost mai puţin sonoră ca cele două dinainte? Sau pentru că omul se obişnuieşte cu toate? Mulţimea clienţilor nu a dat curs începutului de panică. Magazinul nu îşi închide porţile. Doar etajul este condamnat pentru tot restul zilei.

Theo a fost luat de pompieri. Diseară o să mă duc la el să văd dacă este întreg.

După care nimeni n^ ., dea prea mare importanţă.

Dar mirosul din aer dublează clientela.

După amiază sunt chemat de două-trei ori la Lehmann care s-a mutat în cabina domnişoarei Hamilton, care domnişoară, dacă e să mă iau după privirea zîmbitoare, a înţeles în sfirşit adevărata natură a slujbei mele şi eroismul de care dau dovadă. A aflat, de asemenea, şi de stima pe care mi-o poartă Sainclair, precum şi de dublarea salariului meu mizerabil.

Prea tîrziu, drăguţo. Trebuia să mă iubeşti cînd eram un nimeni. In sfîrşit,

la o adică, dacă o să-mi schimb părerea...

Apoi, un apel din exterior. Mă închid în cabină (este prudent să te închizi în cabine pe timpurile astea?) şi răspund:

— Alo?

— Ben?

(Clara! Clara, tu eşti, Clarinette! De ce îţi iubesc atît glasul, să mă cuibăresc în glăsciorul tău fără nici o stridenţă, ca un postav de biliard pe care se rostogolesc cuvintele tale... Gata, Ben, nu cădea în incest! Şi apoi, să te cuibăreşti într-un postav de biliard.,,)

— Linişteşte-te, scumpo, n-am nimic, a fost o explozie mică de data asta, şi purtam

153

152

armura, niciodată nu umblu fără ea, ştii.

o scot numai cînd vm acasă, ca să vă strîng în braţe. O cxplozi< nuca. o nimica toată, zău aşa!

— Ce explozie'.'

Tăcere. (Nu-mi telefonează din cauza exploziei? A! bine.)

— Am o veste buna. Ben.

— A telefonat mama '.'

— Nu, mama trebuie să se obişnuiască cu bombele,

— Ai terminat reportajul pentru tanti Julia?

— O, nu ! mai durează ceva timp !

— Jeremy nu este consemnat şi săptămîna asta?

— Ba da, patru ore sîmbată, tărăboi la muzică.

— S-a convertit Thcrese la raţionalism?

— Tocmai mi-a dat in cărţi.

— Ce spun cărţile? O sa treci bacul la franceză?

— Spun că sunt îndrăgostită de fratele meu mai mare, dar ca trebuie să mă tem de-o rivală, o jurnalistă de ia *Aduc!.*

— Piciul nu-1 mai visează pe Moş Crăciun Căpcăunul!

— A găsit într-o carte: de-a mea o reproducere după *Saturn deuorîiidu-şi fiii* de Goya.

îi place grozav.

Sarcina I.nunei a fost de fapt o alarmă

falsă[9]

Tocmai ■--a întors de la ecografic.

— - Baia!, sau <atâ?

— Gemen i Tăcere.

— Clara, asta e vestea cea bună?

— Ben, s-a vindecat Julius!

S-a vindecat .Julius? S-a vindecat Julius ! Nu chiar, s-a vindecat Julius? S-a vindecat! Julius ! Da, Julius s-a vindecat. De dimineaţă chiar a făcut oarecare senzaţie în clădire cînd a coborît cele cinci etaje : tîra după el o sarabandă de flacoane care s-au spart pe scări, unul cîte unul, săculeţii cu dejecţii au crăpat răspîndind ce aveau de răspîndit, iar Julius, la capătul tuburilor transparente, părea un mistreţ furibund atacat de meduze. Panică în clădire. Locatarii se încuie în apartamente şi duhoarea se răspîndeşte în voie, de sus pînă jos, pe casa scării.

— Să-i fac o baie, dar poate că e prea devreme, ce zici ?

— Mai tîrziu baia, Clara, mai tîrziu.

Spune-mi urmarea.

— Nu e nici o urmare, s-a vindecat, asta-i tot. A băut şi a mîncat ca şi cum ar fi făcut o plimbare ceva mai lungă, şi s-a culcat sub patul Piciului, ca de obicei la ora asta.

— L-ai chemat pe Laurent?

154

155

— Da.

— Ce-a spus?

— Că Julius s-a vindecat.

— Fără sechele ?

— Fără. A, da ! E ceva lipsit de importanţă

— Ce?

— Nu-şi poate ţine limba în gură.

156

21

O luăm de la început. Primesc lovitura chiar în coaste. Nici n-am timp să-mi recapăt răsuflarea că un alt atac, frontal de această dată, mă trimite la podea. Nu mi-a rămas altceva de făcut decît să mă ghemuiesc, să mă fac cît mai mic, să las potopul să treacă, ştiind însă că nu va trece. Şi nu trece! Şi zău că nu-i o partidă de şah.

NU E O PARTIDĂ DE ŞAH, LA DRACU'!

Acest urlet mut mă propulsează în picioare.

Ţipătul de surpriză al celui ce mă ţintuia la pămînt şi apoi bufnitura acestuia în timp ce se rostogoleşte pe trotuar, pe urmă imaginea foarte clară a lui Cazeneuve în faţa mea, ridicînd piciorul ca să-mi trîntească o nouă lovitură în coaste. Penibilă deschiderea dintre crăcii lui în care îmi afund piciorul provocînd un răcnet de cîine dingo, capabil să trezească toată emisfera australă. Gata cu Cazeneuve, dar o lovitură în ceafă mă azvîrle în faţă, cu

braţele desfăcute, îmbrăţişînd ca pe-o salvare un alt trup care se clatină sub impact. Din nou pe trotuar, dar de data asta căderea îmi este amortizată de celălalt de

dedesubt, celălalt pe care-1 izbesc orbeşte.

faţă, coaste, stomac, şi care urlă după ajutor, drace, vocea asta, pe toţi dracii, o femeie! Surpriza mă face să-mi ridic capul, atît cit să văd traiectoria piciorului care mă izbeşte drept în gură şi mă Uimite de-a dura la dracu'. In noaptea asta, dracul este înarmat cu un blestemat de ciomag care se abate mai întîi pe umerii mei. A doua oară mă ratează pentru că mă rostogolesc, cosind cu picioarele pe o rază cît mai mare în juru-mi.

Urlete de tibii, zgomotul mut al unei căderi, diverse piuituri şi iarăşi ciomagul dracului, care nu mă ratează de această dată, explozia bietei mele tărtăcuţe, adio viaţă, adio zi, adio noapte, fie ea şi noaptea asta de tot rahatul, adio...

„Uimitor şi ubicuu, implicat în toate cazurile tenebroase..."

Dacă paradisul, ori infernul, ori neantul înseamnă să-1 regăseşti pe Carlo Emilio Gadda, trăiască neantul, paradisul şi infernul.

— Elisabeth, un pic de cafea, te rog.

Da, inspectorul Ingravallo (dar de ce dracu' i se spune don Ciccio?) de serviciu pe strada Mierlei, chiar are nevoie de-o cafeluţă.

— Am impresia că incet-încet îşi revine.

Vai! încetişor, vă rog, vreau să-mi revin

uşor, cît mai uşurel posibil, tocmai am făcut cunoştinţă cu Durerea. Carlo, nu mă părăsi,

nu mă lăsa să mă ridic, Carlo Emilio, nu vreau să te părăsesc !

— Ce spune'.'

— Spune că nu vrea să-1 părăsească pe un anume Carlo Emilio Gadda şi, sincer să fiu, chiar ii înţeleg.

— Un italian ?

— Cel mai italian dintre italieni, Elisabeth, uşurel cu cafeaua, o să-1 sufoci.

Inspectorul Ingravallo îşi înmuia pana în capuccino, de unde şi nervozitatea potolită a limbii sale...

— Polidialectală, da, această limbă e polidialectală, e regretabil că noi nu avem ceva asemănător în literatura noastră.

Trebuie să li-1 citesc copiilor, chiar dacă nu vor înţelege mai nimic, trebuie, de asemenea, s-o pregătesc pe Clara pentru bac - nu pentru viaţă, asta o face şi singură — pentru bac.

— De data asta cred că-şi revine, ajută-mă să-1 aşezăm,

Cum să aşezi o orgă de dureri? Julius e făcut dintr-o singură bucată, iar eu din optzeci de mii de bucăţele ! Cum să aşezi optzeci de mii de fărîme ?

— încetişor, Elisabeth, dă-mi încă o pernă...

Dar Julius s-a vindecat? JULIUS S-A

VINDECAT!

— Cine e acest Julius, domnule Malaussene? Pe Gadda îl cunosc, dar Julius...

158

159

întrebarea comisarului Coudrier, chiar dacă e tot numai zîmbet, cere un răspuns care va intra numaidecît în dosarele sale.

— Cîinele meu. S-a vindecat.

Recamierele nu sunt chiar cele mai comode

tărgi.

— Hai, mai ia puţină cafea. Habar n-am de medicină, dar am încredere absolută în cafeaua lui Elisabeth. Elisabeth, ajută-1, te rog.

Da, ajută-mă Elisabeth, stau pe oase.

— Poftim.

(Ooooo....!)

— De ce sunt atît de tari recamierele ?

— Pentru că toţi cuceritorii îşi pierd imperiul cînd adorm pe sofale, domnule Malaussene.

— Oricum îl pierd, sofalele timpului...

— S-ar zice că te simţi mai bine.

întorc capul spre comisarul Coudrier, aşezat la căpătîiul meu, mi-1 înalţ în direcţia lui Elisabeth, aplecată deasupra mea, cu ceaşca de cafea în mînă (ceşcuţa cu margine aurie şi N-ul ei imperial), mi-1 aplec spre propriile-mi picioare aflate undeva jos de tot. Capul meu se ridică şi se apleacă, mă simt mai bine.

— Vom putea sta de vorbă.

Să vorbim.

— Ai vreo idee, cît de mică, despre ce ţi s-a întîmplat?

— Magazinul s-a prăvălit peste mine.

— Din ce motiv, după părerea dumitale ?

Din ce motiv' Duşmănia nejustificată a lui Cazeneuvo? Nu a fost singur. Iar în gaşcă era cel puţin o femeie. (O femeie pe care am lovit-o, Iisuse '.) De ce? Pentru că nu particip la manifestaţie ? Nu, nu suntem la armată şi nici la grădiniţă. De altfel, tocmai de aceea nu găsesc cu cale să manifestez. Din ce motiv s-au năpustit asupra mea?

— Nu ştiu.

— Eu ştiu.

Comisarul Coudrier se ridică în picioare în lumina verde a biroului.

— îţi mulţumesc Elisabetb.

Expediată, Elisabeth. Uşa se închide. Gata

cu cafeaua. în picioare în faţa bibliotecii, comisarul Coudrier recită:

— „Uimitor şi ubicuu, implicat în toate cazurile tenebroase"...?

— Gadda.

— Gadda *şi dumneata,* domnule Malaussene. Ai fost prezent acolo unde a avut loc prima explozie, cea de a doua şi cea de a treia. Destul cît să nască unele

speculaţii.

E-adevărat. Dar dacă îmi amintesc bine, şi Cazeneuve a fost prezent în toate cele trei împrejurări. Să-i spun sau nu? Atîta pagubă pentru Cazeneuve, îi spun.

— Aşa-i, răspunde comisarul, dar el nu a participat la conferinţa profesorului Leonard.

Chelbosul? Ce are Chelbosul cu tărăşenia asta?

— El e victima de azi.

Ah! bine.

— Ce căutai la conferinţa aia?

Să-1 torn pe Cazeneuve, de acord, dar nu şi pe tanti Julia (mai ales că, dacă m-au văzut, obligatoriu m-au văzut cu ea).

— Am o soră care e însărcinată şi care se întreabă dacă...

— înţeleg.

Ceea ce nu vrea să însemne că este de acord cu mine. Şi nici că răspunsul îl mulţumeşte. Ca să văd cum funcţionez, încerc poziţia aşezat. Vai! Ţeapăn ca Julius în perioada de înţepenire. (Julius s-a vindecat!)

— Ai două coaste fisurate. Te-au bandajat.

— Şi capul ?

— Umflat, nimic altceva.

înconjoară biroul, se aşează, aprinde lampa. Cum fac o grimasă, îi reduce intensitatea. Din cîte ştiu, această lampă cu reostat şi telefonul sunt singurele concesii făcute modernităţii în acest birou. Se scarpină după ureche, pe nas, îşi împleteşte degetele în faţă şi spune:

— Ai o meserie ciudată, domnule Malaussene, care, mai devreme sau mai tîrziu, atrage în mod necesar loviturile.

(Ia uite, contrar a ceea ce afirma Sainclair, a crezut povestea cu Ţapul Ispăşitor.)

Urmează întrebarea cea mai stupefiantă pe care cineva prevenit, presupunînd că aş fi prevenit, a auzit-o vreodată din gura unui poliţai:

— Dumneata ai pus bombele, domnule Malaussene?

— Nu.

— Ştii cine?

— Nu.

Alt scărpinat, altă împletire a degetelor şi o a doua ocazie de surpriză:

— Deşi nu trebuie să-ţi comunic concluziile mele personale, să ştii că te cred.

(Cu atît mai bine pentru subsemnatul.)

— Dar la locul dumitale de muncă, mulţi dintre colegi cred că dumneata eşti.

— Cei care mi-au sărit în cîrcă în seara asta?

— Printre alţii.

Mişcarea sprîncenelor îmi arată că va încerca să se facă bine înţeles.

— Ştii, Ţapul Ispăşitor nu e numai cel care, atunci cînd e cazul, plăteşte oalele sparte de alţii. El e, mai ales şi înainte de orice, *un principiu explicativ,* domnule Malaussene.

(Sunt un „principiu explicativ"!?)

— Este cauza misterioasă, dar *evidentă,* a oricărui eveniment inexplicabil. (Şi colac peste pupăză şi o „cauză evidentă".)

Aşa se explică şi masacrarea evreilor în timpul ciumei, în Evul Mediu.

162

163

(Dar nu mai suntem in Evul Mediu, nu?)

— Pentru unii colegi, dumneata, în calitate de Ţap Ispăşitor, eşti cel care pune bombele numai şi numai pentru că au *nevoie* de o cauză, căci asta îi linişteşte.

(Nu şi pe mine. i

— Nu au nevoie de probe. Le ajunge propria convingere. Şi-o vor lua de la capăt dacă nu pun eu lucrurile în ordine.

(Pune-le în ordine ! >

— Asta-i. Să vorbim despre altceva.

Am vorbit despre altceva. Despre mine.

Sub toate aspectele. De ce nu m-am folosit în mod convenabil de licenţa în drept? (Este unul dintre puţinii care ştiu că sunt onor posesorul acestei patalamale.) De ce? Ei bine, nu prea ştiu de ce. Poate spaima adolescentină de aşezare, de „integrare în sistem" cum se zicea în acea epocă, chiar dacă eu nu am servit niciodată acest fel de mîncare de peşte.

O banalitate, ce mai.

-—Ai militat vreodată într-o organizaţie oarecare?

Nici în una oarecare, nici în una anume.

Din moment ce aveam prieteni, o făceau ei pentru mine. Dădeau prietenia pe solidaritate, flipperele pe roneo, serile îneîntătoare pe cele de studiu, clarul de lună pe luminile vreunui text stufos, Gadda pe Gramsci. Cine avea dreptate, ei sau eu, e o problemă carc-i

164

depăşeşte pe toţi cei ce i-ar da un răspuns.

Şi, în plus, în ceea ce mă priveşte, aveam o mamă tare aventuroasa, copiii acasă, Louna şi primele ei iubiri, Therese cu nopţile ei de coşmar în stare să trezească tot Belleville-ul, şi Clara căreia îi trebuia două ore ca să se întoarcă acasă de la grădiniţa care era la doar trei sute de metri. („Plivesc, Ben, mă distlez plivind." Deja.)

— Tatăl dumitale?

Unul dintre tipii mamei. Primul. Ea avea paisprezece ani. Nu l-am văzut niciodată: plîngi, comisare. El nu plînge, el pune în ordine, clasifică, nu uită nimic.

Apoi veni spinoasa întrebare despre tanti Julia şi despre ce „reprezintă" ea pentru mine. Chiar aşa, ce „reprezintă"? Dincolo de acea şedinţă de radicală autocritică sexuală.

Şi de reportajul pe care îl pregăteşte - dar asta nu-i treaba lui.

— E cam devreme să răspund la această întrebare.

— Sau poate puţin prea tîrziu.

Astea fiind zise, el înalţă cu un grad reostatul lămpii ca să măsor bine seriozitatea ce şi-o aşterne pe chip.

— Fereşte-te de această femeie, domnule Malaussene, nu te lăsa antrenat în vreo...

(reflecţie)... în vreo colaborare pe care ai putea-o regreta.

165

(Cine tace, tace. Tăcerea e de aur.)

— Ziaristele suferă de pruritul spontaneităţii, fără să le pese de consecinţe. Noi însă ştim că spontaneitatea se educă.

— Noi? De ce *noi'.'* (Mi-a scăpat.)

— Eşti cap de familie, nu? In consecinţă, educator? Ca şi mine, in felul meu.

La care, îmi furnizează pentru a doua oară propriile concluzii. Ei bine, nu crede că eu sunt tipul cu bombele. Realitatea este însă că bombele explodează pretutindeni pe unde trec eu. în concluzie, cineva vrea să-mi tragă clapa. Cine? Mister. De altfel, nu e decît o simplă ipoteză. Ipoteză care, cînd se va ivi ocazia, se va dovedi justă ori falsă.

— Ce ocazie ?

— Explozia următoarei bombe, domnule Malaussene!

Bravo! Şi dacă următoarea aruncă totul în aer? întrebare nevinovată. Pe care o pun totuşi.

— Laboratoarele noastre nu cred în această posibilitate. Şi nici eu.

Sfîrşit de interogatoriu pe fundalul unor recomandări din partea comisarului Coudrier.

Care sunt ordine: îmi iau două-trei zile de concediu ca să-mi revin, apoi mă întorc la Magazin. Nu-mi schimb cu nimic obiceiurile sau itinerariile. Doi specialişti în supraveghere

166

nu mă vor scăpa din ochi de dimineaţă pînă seara. Toate persoanele care se vor apropia de mine vor fi definitiv fotografiate de aceste adevărate camere vii de luat vederi. într-un fel, cei doi poliţai vor fi cătarea puştii, iar eu ţinta. Asta~i, Accept? înţelege dacă poţi, dar accept.

— Bine. Voi cere să te însoţească cineva

pînă acasă.

Apasă un butonaş (altă concesie făcută modernităţii) şi-i cere lui Elisabeth să fie drăguţă şi să-1 cheme pe inspectorul Caregga.

(Ia uite, cafeaua turcească!)

— O ultimă problemă, domnule Malaussene, agresorii. Te-ar fi omorît dacă nu se afla acolo unul dintre oamenii mei. Vrei să depui plîngere? Iată lista.

Scoate din buzunar o hîrtie şi mi-o întinde.

Aprigă dorinţă s-o citesc. Dorinţa dementă să înfund toată banda aia de brute. Dar *vade retro Satana,* îngerul diafan din mine răspunde „nu", spunîndu-şi totodată că îngerii sunt nişte nătărăi.

— Cum vrei. Oricum, vor răspunde pentru tulburarea liniştii în timpul nopţii şi vor avea de înfruntat Direcţiunea Magazinului care a fost informată.

Dar asta nu-mi va întări coastele.

167

22

Parisul doarme, iar inspectorul Caregga conduce aşa cum bat la maşină toţi poliţaii din lume: cu două degete. Hibernează şi acum în geaca cu guler îmblănit. îl întreb dacă poate să facă un ocol pe la Theo. Face ocolul.

Dau sa urc etajele din patru în patru trepte, dar pînă la urmă o fac din pătrime în pătrime. Reanimare pe fiecare palier. în sfîrşit ajung la uşa lui doar ca să găsesc prinsă cu un ac o fotografie înfăţişîndu-1 pe Theo încins cu un şorţ de bucătărie decorat cu un buchet din patru părăluţe. înţeleg. Nu-i acasă. E la mine. Probabil că l-au chemat copiii, îngrijoraţi, iar el s-a dus s-o facă pe dădaca.

Cînd ajung în maşină, inspectorul Caregga pare să se fi apropiat îngrijorător de vîrsta pensionării. Ca să-1 răsplătesc pentru această lungă aşteptare îi spun să mă lase la intersecţia dintre Roquette şi Folie-Regnault, la cincizeci de metri de casă. Scuteşte astfel ocolul pe bulevard. Mulţumesc mult, e de serviciu în această seară şi e destul de grăbit.

Mă extrag din maşină şi-mi tîrîi oasele spre copii. Copiii - copiii mei. Uşoară bătaie a

168

inimii care, ce bizar, mă face să mă gîndesc la profesorul Leonnrd. Aşa deci, Leo Natalistul a venit să fie „aranjat" la locul meu de muncă ! Şi totuşi, n-avea mutra unuia care frecventează magazinele universale. Ba mai mult, să se fandosească ia automatul foto ! Era, din cap pînă în picioare, confecţionat manual! Cînd l-am văzut la conferinţă, purta cel puţin două-trei ţoale de calitate. Pantoful drept şi cel stîng n-aveau cum să fie confecţionaţi de acelaşi meşter căci fiecare în parte era opera unei vieţi. Nu, un tip de teapa lui nu frecventează marile magazine. Dacă într-o bună zi coboară la metrou, fără îndoială c-o face sub impactul unei emoţii violente. Sau pentru a se achita de pedeapsa primită de la fiica lui la jocul de gajuri.

(Dumnezeule, ce lungi sunt cincizeci de metri!)

Leonard... profesorul Leonard... Nu era din acelaşi aluat cu Sainclair. Pentru el Tradiţia nu era un lucru învăţat. El se născuse în lumea bună. A supt valorile sacrosancte de la sînul unei doici adevărate, sută la sută rurală. Probabil că avea în spate douăsprezece generaţii de medici cu diplomă. Cîndva medic la Curte, azi preşedinte al consiliului Ordinului medical, cine ştie? Toate avantajele tagmei medicale după Diafoirus. Un om ca acesta să cadă victimă întîmplării şi să moară într-un loc atît de public, în compania

169

unui proprietar de garaj crin Courbevoie şi a unui inginer de drumuri şi poduri îndrăgostit de sora lui geamănă! Să se compromită astfel... ce ruşine adusă familiei! TI vor înmormînta în mare grabă, într-o noapte fără lună.

(Sunt într-adevăr numai cincizeci de metri?)

Pune-ţi frîu, Malaussene. Eşti un copil prost crescut care n-are habar de înalta Societate.

Ai prejudecăţi de stînga. „Adaptarea", iată singura lor reţetă. „Adaptarea", ăsta-i tot secretul puterii lor. Se adaptează. Ajung la preşedinţie cîntîndu-le tuturor în strună. Dacă nu iau metroul e doar ca să străbată tot bulevardul Champs Elysees pe jos, cu o simplitate regală.

Loden verde pe deasupra, chiloţei minusculi pe dedesubt. Adaptare...

Theo e într-adevăr la mine acasă. Şi Clara.

Şi Therese. Şi Jeremy. Şi Piciul. Şi Louna. Şi pîntecele ei. Şi Julius. Care

scoate limba la mine. Ai mei. Familia mea.

— Ben!

Strigătul ăsta! Apoi, nimic. Ţipăt de durere scos de unul dintre frăţiorii mei imediat ce mă vede. Care dintre ci? Louna şi-a astupat gura cu palmele. Therese mă priveşte din spatele biroului de parcă aş fi un strigoi.

(Chiar sunt.) Şi Clara, în picioare, îşi lasă ochii pradă lacrimilor. Apoi mîna care pipăie

la spate, găseşte preţiosul ei Leika, îl duce la ochiul drept şi FLASH! iată oroarea fixată, căpăţîna mea asigurată că nu va lua proporţiile omului-elefant.

în cele din urmă, Jeremy restabileşte ordinea naturală a lucrurilor întrebînd :

— Ascultă, Ben, mi-ai putea spune de ce mizerabilul ăsta de participiu trecut se acordă cu idiotul de CD cînd este plasat *înainte* de căcăciosul ăla de auxiliar „a fi"?

— „A avea", Jeremy, înainte de auxiliarul „a avea".

— Care vrei tu. Theo nu-i în stare să-mi explice.

— Eu... mecanica... spune Theo cu un zîmbet evaziv.

Şi explic. Explic vechea regulă depunînd un sărut patern pe fiecare frunte. Ştii, cîndva, participiul se acorda cu complementul direct indiferent dacă era plasat înainte sau *după* auxiliar. Dar oamenii omiteau atît de des acordul cînd era plasat după, îneît legiuitorul gramatical a transformat această greşeală în regulă. Asta-i. Limbile evoluează în favoarea leneviei. Da, da, „deplorabil" !

— S-a întîmplat la parterul casei mele, Ben. Erau siguri c-ai să vii să vezi ce fac şi-au tăbărît pe tine la uşa imobilului meu.

Sunt întins pe pat. Julius, aşezat pe podea, şi-a pus capul pe burta mea. Trei

centimetri de Hmba flasca si caldă (vie!) se odihnesc pe pijamaua mea, Theo se plimbă de colo-colo.

— Cînd am ajuns eu jos, totul se terminase. O namilă de poliţai înţolit ca un aviator din Normandia Neman te umflase în hodoroaga lui.

(Mulţumesc, inspectore Caregga.J

— Părerea mea e că te fila. Cînd te-a văzut intrînd la mine, a profitat probabil şi s-a dus să-şi cumpere un pachet de mahorcă. Cînd s-a întors, ăia îşi făceau deja treaba de-o bucată de vreme.

— Ai văzut cine era?

— Deloc. O ambulanţă i-a luat pe atacatorii pe care îi tăbăcise aviatorul. Am impresia că i-a bătut destul de rău.

(Mulţumesc încă o dată, Caregga.)

— Dar tu, Theo, eşti întreg? Nimic rupt[9]

— Un costum făcut praf.

Se opreşte în loc şi se-ntoarce spre mine.

— Pot să te întreb ceva, Ben ? Eşti vîrît în povestea asta cu bombele?

Asta-i bună! Totuşi, mă afectează întrucîţva.

— Nu.

— Păcat.

Ia uite, în scara asta trec din surpriză în surpriză !

— Căci dacă era aşa, n-aş fi departe dc-a te considera un erou naţional !

Drace, ce i-a apucat? Doar n-o să-mi facă figura cu putreda societate de consum, nu el, nu mie, nu la vîrsta noastră, nu cu meseria noastră!

— l)ă-i drumul Theo, ce ţii în tine?

Se apropie, se aşează alături de capul lui Julius al cărui ochi se roteşte (Julius e viu!) şi ia un aer de confident shakespearian.

— Tipul care s-a dezmembrat în cabina

foto...

Şoaptă.

— Da, Theo?

— Era un ticălos de cea mai joasă speţă! Să nu exagerăm, speţa este atît de răs-

pîndită, iar ticăloşia scuzabilă, căci devine o datorie.

— îl cunoşteai?

— Nu, dar ştiu cu ce se ocupa în timpul liber.

— Se masturba în cabinele foto? îi sclipesc ochii.

— Chiar aşa, Ben.

Nu văd ce-i atît de monstruos (şi nici atît de plăcut) în chestia asta.

— în timp ce contemplă mici suveniruri.

Brusc, glasul îi tremură de furie. O furie

pe care nu i-o cunoşteam.

— Hai, Theo, spune tot!

Se ridică, leapădă şorţul cu părăluţe, scoate un portofel din buzunarul hainei şi

din el dă la iveală cevi ce-mi parc a fi o fotografie veche, şi mi-o întinde.

— Priveşte

Este într-adevăr o fotografie alb-negru, destul de veche, zimţată pe margini. Dar foarte întunecată. Foarte neagră. Se poate vedea trupul atletic al profesorului Leonard, cu douăzeci-treizeci de ani în urmă, gol din tălpi pînă-n creştetul ţuguiat al craniului.

Stă în picioare, cu ochii în flăcări, gura căscată într-un rictus drăcesc şi cu braţele încordate imobilizează po masă un alt trup.

— O! nu...

Ridic privirea. Lacrimile curg şiroaie pe chipul lui Theo.

— E mort, Ben.

Privesc din nou fotografia. Ce instinct ne spune că un ceas a stat, chiar dacă indică ora corectă? Copilul pe care profesorul Leonard îl ţintuieşte pe masă e mort, fără nici o îndoială.

— Unde ai găsit-o?

— In cabină. O ţinea încă în mînă.

Tăcere îndelungată, în timpul căreia privesc

fotografia mai de-aproape. Bărbatul gol, muşchii încordaţi lucind ca nişte fulgere (reflexele flash-ului pe sudoare, bănuiesc). Pe ceea ce putea fi o masă, forma albă a unui copil, cu picioarele atîrnînd în gol. Iar la picioarele mesei...

— Ce vezi la piciorul mesei?

Theo apropie fotografia de veioză şi-şi şterge obrajii cu mîinile.

— Nu ştiu, poate haine, o grămadă de haine.

Da, o grămadă de forme care se estompează ca într-un camaieu cu umbre tot mai dense, pînă atinge obscuritatea vibrantă din care ţîşneşte imaginea albă a copilului sacrificat.

— De ce n-ai dat-o poliţiei?

— Ce facee ? Ca să pună mîna pe tipul care 1-a ucis pe sadicul ăsta?

— Dar e o întîmplare, Theo, puteai foarte bine să fii tu.

De-abia pronunţ fraza, că deja nu mai cred ceea ce-am spus.

— Hai să zicem că nu vreau să vîr după gratii „hazardul". E bine, Ben?

— Lasă aici fotografia, nu mai umbla cu ea la tine.

După plecarea lui Theo, am ascuns fotografia în sertarul noptierei şi am căzut într-un somn adine. Ca un bolovan. Cînd am atins străfundul, un soi de gorilă cu gură de incinerator îşi pregătea o tocăniţă din cîţiva copilaşi care se prăjeau într-o tigaie. Şi atunci şi-au făcut intrarea Moşi Crăciunii Căpcăuni. Moşi Crăciunii Căpcăuni...

174

175

23

„ŞI-A VĂZUT MOARTEA CU OCHII" urlă unul dintre ziarele de a doua zi. Urmează patru fotografii mărite scoase din automat, care înghit întreaga pagină. (Drace, chiar aşa, aparatul funcţiona!) Ultimele gros-planuri ale profesorului Leonard.

Tipul e mai mult decît chel ; părul e ras şi sprîncenele epilate. Are fruntea înaltă, netedă, arcadele accentuate, urechile ascuţite, bărbia puternică şi

obrajii buhăiţi de grăsime, tenul palid, dar poate că-i de vină bliţul. (Din nou impresia că am mai văzut acest chip undeva.) în prima fotografie, capul îi e uşor dat pe spate, iar gura dreaptă, fără buze, pare o cicatrice în josul feţei. Sub pleoapele grele, privirea e rece, sumbră, total inexpresivă, de-o profunzime neliniştitoare.

Ansamblul e încremenit, nu din lipsa unei expresii naturale, ci din dorinţa deliberată de a nu exprima nimic. In cea de a doua fotografie, tot acest edificiu puternic de grăsime şi muşchi pare pradă unui tremur general, pleoapele se ridică descoperind în întregime irisul pătruns de o pupilă de-un

negru absolut care atrage irezistibil privirea.

Buzele schiţează un rictus, iar rictusul sapă două şanţuri în care se afundă toată masa obrajilor. In cea de a treia fotografie, chipul se descompune. Accentele circumflexe ale arcadelor se, fisurează, fruntea şi craniul sunt scuturate de valuri, pupilele devorează irisul, gura împarte faţa ca o crevasă, în diagonală, obrajii par aspiraţi, ceva ce pare-a fi un dinte e proiectat înainte, totul e neclar.

Ultima fotografie este fotografia unui mort.

Cel puţin, a ceea ce se vede din el. Probabil că după explozie a fost strivit pe taburetul pivotant. Nu se vede decît orbita stingă, goală, sîngerîndă. O porţiune din pielea craniului este smulsă.

între mîinile Clarei care mă îngrijeşte, căpăţîna mea nu-şi mai doreşte nimic.

— Mai uşurel cu compresele, am senzaţia că sunt o anghinare în bain-marie.

— Sunt doar călduţe, Benjamin.

Cînd surioara mea îmi spune Benjamin, sunt copleşit de emoţie. E ca şi cum ar prelungi prenumele ca să stăvilească un prea-plin de afecţiune.

— Ţi-au făcut un cap al naibii!

— Asta nu-i nimic, dacă ai vedea ce-i înăuntru... Ce zici de fotografii?

Clara se apleacă peste ziar şi îmi dă răspunsul tehnic, precis, răspunsul ochiului ei:

176

177

— Cred că ziariştii scriu orice le trece prin cap; omul asta nu moartea şi-o vede în faţă (de altfel, cine-a mai văzut o bombă care să ucidă în patru timpi?', altceva vede. ceva ce ţine la capătul braţului, chiar sub obiectiv.

(O! da, Clarinette. da, da...)

— Această decornpunere a feţei s-a produs *înainte* de explozie, Ben.

(Da, da, da.)

— Cît despre expresie, nu este o expresie de durere, ci de plăcere.

Uite-o, surioara mea, o privesc îndelung.

Apoi iau o înghiţitură de cafea pe care o las să-mi pătrundă uşurel în trup, înainte de a întreba:

— Spune-mi, dacă ai vedea o fotografie îngrozitoare, răscolitoare, ceva ce nu poţi privi prea mult timp, ce ai face?

Se ridică, îşi pune volumul din Lagarde şi Michard în servietă, îşi ia casca pentru motoretă, mă îmbrăţişează cu precauţie şi, în prag, cînd să iasă, îmi răspunde :

— Nu ştiu, presupun că aş fotografia-o.

După-amiază la cinci, o dată cu venirea lui Therese, înţeleg la ce mă ducea cu gîndul mutra infectă a profesorului Leonard, acel sentiment de deja vu...

— E el, Ben, e el, chiar EL!

Therese e în picioare în faţa mea şi a lui Julius, cu ziarul în mînă, tremurînd din tot

trupul. Vocea îi vibrează cu acea fervoare plină de spaimă care anunţă marile crize.

O întreb cît mai blînd :

— Care el?

— *EV.* urlă ea întinzîndu-mi o carte pe care o scosese din biblioteca ei.

— Al ei ster Crowley!

(A, da! Aloi ster Crowley, faimosul magician englez, bun prieten cu Belzebuth: Lemington 1875 - Hastings 1947, ştiu...)

Cartea e deschisă la o fotografie care seamănă în toate privinţele cu prima dintre cele patru fotografii ale lui Leonard. în orice caz, foarte asemănătoare. Sub fotografie, legenda: *Bestia, 666, Aleister Crowley.*

Şi pe pagina alăturată, acest text cu duhoare sulfuroasă:

„Singura lege este : fă ce vrei. Căci fiecare om e o stea. Dar cei mai mulţi nu ştiu. Chiar şi ateii cei mai îndărătnici sunt nişte bastarzi ai creştinismului. Singurul care a îndrăznit să spună «Eu sunt Dumnezeu» a murit nebun, legănat de scumpa lui Mamă înarmată cu un crucifix. Se numea Friedrich Nietzsche. Ceilalţi, umanoizii secolului nostru, al XX-lea, l-au înlocuit pe Iisus Hristos cu Mammon şi sărbătorile cu războaiele mondiale. Şi totuşi nu sunt mai puţin mîndri de-a fi decăzut mai jos decît predecesorii lor. După avortonii sublimi, avortonii sordizi. După domnia omului prea uman, dictatura infraumanului".

178

179

— Nu a murit, Ben, nu a murit, s-a reîncarnat!

Asta e, a începui.

— Linişteşte-te, fetiţo, e cît se poate de mort, masacrat în cabina unui

automat foto !

— Nu, se ascunde după *aparentele* morţii, ca să reapară altundeva, mai puternic, şi să-şi continue opera.

(Fotografia cu fulgerările cărnii moarte îmi apare în minte : „opera lui" ! Simt că mă enervez.)

— Ben, priveşte, îşi spunea „Leonard" ! Acum sîngele şi vocea ei se retrag în spatele

unei palori înspăimîntate. Ziarul îi scapă din mînă, ca într-un film, şi repetă :

— Leonard...

Julius îşi tîrîie limba.

— Da, se numea Leonard, şi ce-i cu asta? Gata, mă enervez.

— Ce-i cu asta? E numele ce i se dădea diavolului în noaptea de Sabbat. Diavolul, Ben! Mammon! Lucifer !

Gata, mi-am ieşit din fire.

Mă ridic calm, cu cartea lui Crowley în mînă, o ediţie învelită în marochin verde cu un semn auriu, gen biblioteca de ezoterism (am lăsat-o pe Therese să stivuiască tone pe etajerele ei - grozav „educator", ce să mai spun!), o rup fără nici un cuvînt şi azvîrl cele două jumătăţi în celălalt capăt al apartamentului. După care, o apuc pe sărmana mea

surioară de umeri, o zgîlţîi, mai întîi uşurel, apoi din ce în c<; mai violent, şi-i explic, mai întîi calm, apoi din ce în ce mai nevricos, că m-am săturat de prostiile ei astro-previzionare şi de satanismele ei de doi bani, că nu vreau s-o mai aud vreodată vorbind despre asta, că e un exemplu deplorabil pentru Pici („deplorabil", da, am spus „deplorabil"), c-o să-i trîntesc una de-o s-o ţină minte toată viaţa dacă mai începi o singură dată, o *singură dată,* mă auzi, proasto!

Şi, de parcă atît nu era destul, mă reped la bibliotecă, măturînd cu amîndouă mîinile tot ce găsesc în calea mea: cărţi, amulete, statuete de tot felul zboară şuierînd pe deasupra lui Julius şi se sfarîmă într-o explozie de ipsos policrom, izbindu-se de peretele prăvăliei, pînă ce însăşi Yemanja travestiţilor îşi dă duhul bahianez la picioarele surioarei mele devenită stană de piatră.

Apoi mă trezesc afară împreună cu cîinele.

Afară, adică pe stradă. Mă-ndrept ca un disperat spre şcoala Piciului. Dorinţa nebunească să-1 iau pe Pici în braţe, pe el şi ochelarii lui roz, să-i spun cel mai frumos basm de pe lume (fără strop de suferinţă, de la început pînă la sfîrşit) şi în timp ce merg caut în memorie (blîndeţe peste tot, culege fără frică), dar nu găsesc nici unul, procăria asta de literatură de tot rahatul, realism la

toate nivelurile, moarte, noapte, căpcăuni, zîne rele! Trecătorii privesc curioşi după nebunul cu tărtăcuţa bandajată însoţit de-un cîine ce-şi tîrîie limba. Dar, ca şi mine, nici ei n-au habar de poveşti ideale ! Li se filfîie ! Şi rîd cu rînjetul carnivor al ignoranţei, rîsul feroce al mielului cu o mie de dinţi!

Şi brusc mînia mi se risipeşte. Pentru că un micuţ buflei, privind chiondorîş din spatele ochelarilor roz, mi se aruncă în braţe.

— Ben! Ben! Doamna ne-a învăţat o poezie tare drăguţă!

(In sfîrşit! Puţin aer curat! Trăiască doamna!)

— Mi-o spui şi mie ?

Piciul îşi încolăceşte braţele în jurul grumazului meu şi-mi recită dintr-un foc nostima poezie, aşa cum recită toţi puştii, ca un pescuitor de perle, fără să respire cîtuşi de puţin.

Odinioară pe un mic vapor Ugolin copiii şi-a suit, Pretextînd bătrînul vampir c-or Să călătorească gratuit.

Cam după o lună jumătate Bucatele s-au terminat pe rînd Spuse deci: „Fiţi calmi, aveţi de toate; Fiii mei nu m-au scîrbit nicicînd!"

Au tras la sorţi cu firele de paie, De formă ! Atît de subtil rolul! Căci omul ăsta n-are măruntaie Decît ca să le umple golul.

Aşadar, în legenda de-altădată
Ugolin, stoic fiii şi-a mîncat,
Doar ca să le ţină-n viaţă un tată...
O, inima-mi se frînge de tare ce-am oftat.
Jules Laforgue

Bine, asta-i. Am înţeles. îmi ajunge pentru azi.

Şi micuţul vădit îneîntat care îmi zîmbeşte de după ochelarii lui roz.

Care îmi zîmbeşte.

După ochelarii roz.

Micuţul vădit îneîntat.

Copii sunt nişte nătărăi. Ca şi îngerii.

Mă vîr în pat, cu 40 de grade pe puţin.

Black-out total. Interdicţie generală: nimeni să nu vină să mă vadă. Nici măcar Julius.

Cum Clara insistă, îi spun sec s-o consoleze mai degrabă pe Therese.

— Therese? Ce are? E foarte bine! (Asta-i. Să nu exagerăm niciodată răul pe

care îl putem face altora. Să le lăsăm lor plăcerea asta.)

— Clara? Spune-i surorii tale că nu vreau să mai aud vorbindu-se despre magie. Doar dacă o foloseşte ca să-mi indice numerele cîştigătoare. In ordine corectă!

E ora febrilă a autocriticii. Ce te-a apucat? îl laşi pe mezin să alcătuiască o cartografie amănunţită a *underground-u*|*u*| homo, celălalt îşi bate joc de şcoală, vorbeşte ca un birjar, dar ţie nici că-ţi pasă, o îndemni pe angelica ta surioară să fotografieze ce poate fi mai rău pe lume în loc să-şi pregătească bacul, cea care şuşoteşte cu astrele se bucură de binecuvîntarea ta de ani de zile, nici nu te-ai deranjat să-i dai un sfat Lounei şi, iacătă, te gratulezi cu marea criză morală a secolului, cu profil de inchizitor, masacrarea idolilor şi excomunicarea întregii omeniri! Ce-i asta? Ce se întîmplă?

Ştiu ce este. Ştiu ce se întîmplă. In viaţa mea a intrat o fotografie. Povestea cea rea a devenit principiu al realităţii.

Moş Crăciun Căpcăunul...

Chiar în clipa cînd fac această importantă descoperire, uşa camerei se deschide.

— Ei?!

Tanti Julia rămîne în picioare în prag. Un zîmbet uşor. Nu voi renunţa niciodată să-i descriu îmbrăcămintea. De data asta are o rochie ecru, din lînă, dintr-o singură bucată care se petrece peste sînii ei bogaţi. Greu peste greu. Cald peste cald. Şi această densitate atît de suplă...

— îmi permiţi?

Se aşează la căpătîiul meu înainte ca eu să apuc să-i dau încuviinţarea.

— Bravo! Bine te-au mai aranjat drăgălaşii tăi colegi!

O simt pe Clara în spatele acestei prezenţe („Du-te sus şi vezi dacă Benjamin nu-i cumva pe moarte.")

— Ţi-ai rupt ceva ?

Mîna pe care Julia mi-o pune pe frunte e răcoroasă. Se arde, dar nu şi-o retrage, întreb:

— Julia, ce crezi despre căpcăuni?

— Din ce punct de vedere? Mitologic? Antropologic? Psihanalitic? Temă pentru poveşti? Sau să-ţi fac un cocteil din toate?

— N-am chef de glumă.

— Termină cu circul ăsta, Julia, digeră conceptele şi spune-mi ce crezi *tu* despre căpcăuni.

Ochii ei ca paietele reflectează o clipă, apoi un imens surîs îmi oferă panorama dinţilor săi. Se apleacă brusc, îşi lipeşte gura de urechea mea şi-mi şopteşte:

— în spaniolă a iubi se spune *„corner".*

Sub bruscheţea gestului, un sîn i se eliberează din rochie. Şi, pe legea mea, cum în spaniolă a iubi se spune a mînca...

24

— Domnule Malaussene, am ţinut să vă vorbesc în prezenţa colegilor dumneavoastră.

Sainclair îi arată pe Lecyfre şi Lehmann care stau drepţi de-o parte şi de cealaltă a biroului său.

— Astfel încît toate poziţiile să fie limpezi.

Tăcere. (Eu şi tanti Julia am petrecut trei

zile în pat. Pentru mine poziţiile sunt chiar luminoase.)

— N-are rost să nu cădem de acord, nu-i un mod democratic de a rezolva problemele.

Lecyfre lansează această punere la punct cu toată simpatia de care antipatia lui e capabilă. (Mîinile şi părul lui tanti Julia îmi mîngîie încă pielea.)

— Asta nu-nseamnă că dacă pun mina pe unul dintre ticăloşii...

Vocea răzbunătoare a lui Lehmann. (De îndată ce-mi recuperam puterile, ea şi le pierdea delicios pe-ale ei.)

— E o agresiune incalificabilă, domnule Malaussene. Din fericire nu aţi depus plîngere, altfel...

186

(„Cit eşti de frumoasă! Cît eşti de frumoasă! O, iubita mea extaziată... dorinţa mea saltă precum carul lui Haminabab!")

— Din fericire, văd că sunteţi aproape refăcut. Desigur, pe faţă se mai văd semne...

(Trei zile. Să vedem, trei zile înmulţite cu doisprezece fac treizeci şi şase. De cel puţin treizeci şi şase de ori, da!)

— Dar astfel vei fi şi mai credibil în ochii clienţilor!

Această ultimă remarcă a lui Sainclair stîrneşte rîsul celorlalţi doi. Mă trezesc şi mă alătur lor. La întîmplare.

Aşadar, reiau slujba după patru zile de concediu de boală. Reiau slujba sub ochiul camerelor de filmat umane ale lui Coudrier.

Oriunde mă aflu în acest blestemat de Magazin, le simt ochii aţintiţi asupra mea. Dar de văzut, nu-i văd. Foarte plăcut. îmi petrec timpul lansînd priviri furişe spre toate azimuturile. Nimic! Ăştia doi ştiu meserie! De zece ori pe zi mă izbesc de clienţi, tot privind în urmă. Oamenii se clatină, iar eu culeg pachetele împrăştiate. Apoi, „Domnul Malaussene este chemat la biroul de Reclamaţii." Domnul Malaussene se duce. Domnul Malaussene îşi face meseria aşteptînd cu oarecare nerăbdare ziua concedierii sale: apariţia reportajului lui tanti Julia, care întîrzie. Coborînd de la Lehmann trec pe lîngă librărie unde

187

descopăr un exemplar din viaţa lui Aleister Crowley identic cu cel pe care

l-am rupt.

Bătrînul Risson nii-1 vinde după o lungă predică dezaprobatoare. Sunt absolut de acord cu el, biata mea Therese, asta nu-i literatură.

Dar nu contează, vreau totuşi să repar ce-am stricat. Chiar îl voi ruga pe Theo să-ţi aducă o nouă Yemanja.

(O aud pe Julia rîzînd: „Nu vei avea niciodată nimic al tău, Benjamin Malaussene, nici măcar furiile nu-ţi aparţin". Apoi, ceva mai tîrziu în noapte: „Şi uite că şi eu te vreau.

Ca portavion, Benjamin. Vrei să fii portavionul meu? Voi veni din cînd în cînd să aterizez aici, să-mi refac plinul de simţiri!" Aterizează, frumoasa mea, şi ia-ţi zborul ori de cîte ori vrei, eu, de-acum încolo, navighez pe apele tale.)

Dar camerele invizibile ale comisarului Coudrier nu sunt singurele care mă urmăresc.

Un Magazin întreg n-are ochi decît pentru căpăţîna mea ca un curcubeu. Asta înseamnă o mulţime de ochi. Nu-1 văd pe Cazeneuve.

Concediu de boală prelungit? Lovitura inghinală pe care i-am expediat-o! Cred că i-a ţîşnit sperma prin urechi! Regret, Cazeneuve.

Sincer, regret. (Iarăşi rîsul Juliei în mintea mea: „Pe viitor îţi voi spune «celălalt obraz».) Totuşi, unde sunt plantaţi cei doi poliţai? „Domnul Malaussene este chemat la biroul de Reclamaţii..." Vin, vin.

188

După care o sâ-i fac o vizită domnişoarei Hamilton, aşa, ca să verific cum îmi funcţionează generatorul de dorinţă după ce am cunoscut-o cu adevărat pe tanti Julia.

La Lehmann în birou, clienta urlă. Un deodorant spray s-a jucat de-a grenada în delicata ei mînă care a luat proporţiile unei mănuşi de box. Reuşit numărul lui Lehmann despre „neglijenţa criminală" de care dau dovadă. Dar clienta nu-şi retrage plîngerea.

Mai mult, dacă şi-ar putea înfige tocurile ascuţite în conopida plîngăcioasă care-mi ţine loc de mutră... (Aşa-i viaţa, bătrîne Lehmann, nu poţi cîştiga de fiecare dată.)

Aşadar, după beşteleală, mă duc să-i dau bună ziua domnişoarei Hamilton. Să aflu dacă rotunjimile ei îmi mai suscită perpendiculara, sau Julia s-a instalat decisiv în exuberanţa biblică a grădinii mele. Urc etajele şi „cu-cu, domnişoară, iată-mi mutra!".

Domnişoara Hamilton e cu spatele la mine, ocupată să-şi întindă pe unghii un lac la fel de transparent ca vocea ei. Mîna ridicată în lumină dezvăluie unghiile ca nişte norişori.

Dar toată această frumuseţe artificială îmi e de-ajuns ca să mă asigur că nu-i Julia. îmi dreg totuşi glasul. Domnişoara Hamilton se întoarce. Dumnezeule! Doamne Dumnezeule! Un cap ca al meu! Sub fardul neputincios,

două cocarde spectrale aproape că-i închid ochii. Buza superioară e sfîrtecată şi atît de

189

umflată încît mai-mai că-i astupă nasul! Iisuse, cine i-a făcut asta? Laconic, răspunsul mi se-nvîrte în minte aidoma unei monede pe o farfurie: acceleraţie evidentă împotriva căreia nu poţi face nimic. Tu, idiotule, tu, ticălosule, tu ai făcut-o! Trupul de femeie de pe trotuar al ei era. Pe ea ai lovit-o!

îmi trebuie un timp ca să-mi revin în fire.

Cine i-o fi înşirat toate gogoşile : Malaussene „principiu explicativ", Malaussene „cauză evidentă", Malaussene Ţap-Distrugător. Cine? Cazeneuve? Lecyfre? Şi de ce i-a crezut? Şi eu care credeam că mă simpatiza! Premiu pentru perspicacitate, Malaussene! Bravo bravissimo! Poţi spune că eşti, fără doar şi poate, un rege! Tu eşti responsabilul! Tu şi porcăria ta de slujbă! Tu şi mirosul tău de ţap!

Ne privim un timp, eu şi domnişoara Hamilton, aşa, fără să fim în stare să rostim nici un cuvînt, apoi două lăcrămioare se scurg pe obrazul ei în ruină, şi cu o şterg ca un trădător după masacrarea adormiţilor.

M-am săturat. M-am săturat, săturat, săturat, săturat! (Mai ales, m-am săturat...)

Stojil! Sunt în acea stare de spirit în care am absolută nevoie de prezenţa lui Stojil.

Pentru că el, Stojilkovici, a cunoscut toate deziluziile. Mai întîi, Bunul Dumnezeu, în care a crezut cu tărie şi care s-a strecurat în

190

sufletul lui curat, lăsîndu-1 vraişte în cele patru vînturi ale Istoriei. Apoi, eroismul războiului, cu simetria lui absurdă. Iar după aceea, o dată revoluţia îndeplinită, sfînta obezitate a Tovarăşilor. In sfîrşit, singurătatea de lepros a celui exclus. Totul a eşuat în lunga lui viaţă. Ce i-a rămas? Şahul, şi chiar şi aici i se întîmplă să piardă. Atunci? Umorul. Umorul, această expresie ireductibilă a eticii.

Aşadar, îmi petrec o parte din noapte în tovărăşia bătrînului Stojil. Dar nici vorbă să împingem lemnele. Am mai multă nevoie să-mi vorbească.

■— Bine, micuţule, cum vrei tu.

Punîndu-mi mîna pe umăr, mă ia să facem un tur complet al Magazinului. Mergem de la un etaj la altul şi, cu frumoasa lui voce gravă, îmi vorbeşte, chiar şi despre cele mai neînsemnate obiecte (oale-minune, conserve de tocană, cămăşuţe de noapte, scări rulante, pleiade, corpuri de iluminat, flori din material textil, covoare persane) pe un ton mistico-istoric, de parcă ar fi vorba despre un impunător muzeu al civilizaţiei vizitat de doi marţieni paralizaţi de

înţelepciune.

După care, ne aşezăm piesele pe tablă.

N-am putut rezista. Dar avea să fie o partidă ca să ne distrăm, să pălăvrăgim, în timpul căreia Stojil îşi va urma monologul de bas

191

îndepărtat şi inspirat. P'nă cînd ajunge (Dumnezeu ştie pe ce cale) la evocarea lui Kolia, tînărul ucigaş de nemţi, cel care a înnebunit la sfîrşitul războiului.

— Aşa cum ţi-am mai spus, pusese la punct treizeci şi şase de moduri de a ucide.

Era, desigur, figura cu tovarăşa însărcinată şi căruciorul, dar, de asemenea, se strecura în patul anumitor ofiţeri. (La nazişti, numai ofiţerii SA erau amatori de chipuri angelice !) Sau le făcea surpriza unui accident, un eşafodaj care se prăbuşeşte, o roată de maşină care se desprinde, genul ăsta de întîmplări.

Cînd moartea i se datora lui, de cele mai multe ori avea un caracter fortuit, accidental, greşeala n-are noroc, cum spuneţi voi francezii. Doi dintre ofiţerii cu care se culca fără să se ascundă (ştii, un fel de Lorenzaccio balcanic) au murit din cauza unor crize cardiace.

Nu s-a găsit nici o urmă de otravă sau de violenţă. De fiecare dată, ceilalţi ofiţeri l-au apărat de investigaţiile făcute de Gestapo. Il doreau aproape toţi şi procedînd astfel, îşi apărau propria moarte. Probabil că realizau cumva acest lucru pentru că îl numeau în glumă *LEIDENSCHAFTSGEFAHR.*

— în traducere ?

— „Riscurile pasiunii", foarte nemţeşte, cum vezi, foarte Heidelberg! Şi încetul cu încetul a devenit întruchiparea angelică a

192

morţii. Chiar şi pentru ai noştri, care cu greu îl puteau privi în faţă. Cred că şi asta a contribuit la nebunia lui.

întruchiparea morţii. Fulgerător îmi vine în minte fotografia, muşchii încordaţi ai lui Leonard, craniul ascuţit şi lucios, picioarele copilului mort..., şi întreb:

— Nu folosea niciodată explozibili?

— Bombe, sigur că da, uneori. Frumoasa tradiţie maximalistă.

— Ucidea, deci, şi nevinovaţi? Trecători...

— Niciodată. Asta era obsesia lui. Inventase un sistem de bombe direcţionate pe care serviciile ruseşti şi cele americane l-au perfecţionat după aceea.

— Bombe direcţionate?

— Principiul e simplu. Faci cît mai multă zarvă pentru cît mai puţine

stricăciuni. O explozie foarte zgomotoasă pentru proiectarea unei grenade dirijate spre un obiectiv foarte precis.

— Cu ce scop ?

— Ca să dai impresia unui atentat la întîmplare cînd, de fapt, victima este bine aleasă. în caz de anchetă, se invocă întîmplarea. Am fi putut foarte bine să fim eu sau tu sau, avînd în vedere zgomotul, o duzină de alte persoane. în general, Kolia îi înlătura în felul acesta pe colaboraţionişti, iugoslavi pe care îi ucidea în mijlocul mulţimii.

193

Pauză, timpul necesar ca Stojil *SL* revină la partidă. Apoi, pe tonul unui jucător cumpătat:

— Şi, dacă vrei să ştii părerea mea, tipul care operează în Magazin în acest moment procedează la fel.

25

194

Să admitem. Să admitem că cel care pune bombele nu omoară la întîmplare. Victimele sunt alese. Poliţia, indusă în eroare, crede în existenţa unui ucigaş nebun. In ochii ei, numai şansa fereşte clienţii de un carnagiu. De fapt, o dată, au murit două persoane în loc de una.

Bine. Să presupunem aşadar că poliţaii ar fi derutaţi, mergînd pe pista unui dement care ucide orbeşte. Deşi laboratoarele lor au analizat cu siguranţă bombele. Dar să admitem, totuşi, că n-au ajuns la nici o concluzie satisfăcătoare, întrebări: Dacă ucigaşul îşi cunoaşte victimele şi le înlătură una cîte una. 1) De ce numai în Magazin ? Obiecţie, poate foarte bine să le elimine şi în altă parte şi tu să nu ştii. De acord, dar puţin probabil. Patru victime în acelaşi loc fac această ipoteză foarte fragilă. 2) Dacă ucigaşul îşi cunoaşte victimele şi le înlătură pe rînd : ele nu se cunosc? Probabil că da. 3) Dar dacă hoiturile astea de toate tipurile se cunosc, de ce se încăpătînează să vină să-şi facă tîrguielile la Magazin? Eu cred că aş evita pulberăria asta dacă trei dintre cunoscuţii mei ar fi fost „aranjaţi" aici.

195

Concluzie: victimele nu se cunosc Litre ele, dar ucigaşul le cunoaşte pe toate separat.

(Un tip care ştie să-şi facă prieteni in toate mediile.) Să zicem. Atunci, ne întoarcem la prima întrebare : de ce le măcelăreşte exclusiv în incinta acestui Magazin ? De ce nu în euibuşorul lor ori la un stop sau la frizerul unde merg în mod obişnuit? Deocamdată nu am răspuns la această întrebare. Aşadar, trecem direct la întrebarea numărul 4) Cum naiba face să introducă petardele în Magazin unde poliţaii ziua controlează, iar noaptea fac ronduri? Ca să nu

mai vorbim de santinela Stojilkovici. Un răspuns ? Nici un răspuns.

Bine, întrebarea numărul 5) CP] AMESTEC AM EU ÎN TOATĂ TĂRĂŞENIA ASTA ? Căci e fapt cert, sunt prezent de fiecare dată cînd e o explozie. Şi de fiecare dată scap cu viaţă.

Dintr-o dată, sudoare rece, se elimină întrebările 1, 2, 3 şi se revine la ipoteza de lucru a comisarului Coudrier. Ucigaşul nu o cunoaşte pe nici una dintre victime. Cu mine are ce are, şi numai cu mine. Vrea să-mi bage frica-n oase. îşi petrece timpul urmărindu-mă şi de fiecare dată cînd are ocazia, bumm! aruncă în aer pe cineva din preajma mea. Dar dacă mă urăşte atît de mult încît să mă vîre într-o afacere aşa de importantă, de ce nu-mi pune dinamită mie personal? Asta ar fi cel mai rău, nu? Şi, de altfel, în acest caz, cine-i de fapt tipul? Aici se cască un adevărat hău în

196

memoria mea. Nu văd nimic. Şi din nou, revenim la întrebarea numărul UNU: De ce să mă compromită exclusiv *în interiorul* Magazinului? De ce indivizii nu sunt doborîţi cînd trec pe lîngă mine pe stradă, de ce nu sar în aer în metrou cînd se aşează în faţa mea? Nu, are legătură cu Magazinul. Dar dacă totul ţine de prezenţa mea în Magazin, ar fi destul ca eu să plec pentru ca jocul de-a măcelul să înceteze, nu? Din nou, întrebarea numărul 6). De ce mă lasă comisarul Coudrier să respir aerul acesta? Din simpla plăcere de-a momi un criminal la fel de şiret ca el? Foarte posibil. E un încăpăţînat răbdător acest Coudrier. Se simte provocat, ridică mănuşa.

Mai ales că nu pielea lui e în joc. între bine şi rău se joacă o micuţă partidă la cel mai înalt nivel. Deocamdată răul conduce cu patru la zero.

Iată genul de întrebări pe care continuă să şi le pună visător Benjamin Marlowe ori Sherlock Malaussene, drăguţa mea, lăsînd halatul să-i cadă la picioare. în ciuda mirosului lui Julius-Flutură-Limbă, în încăpere se simte încă parfumul lui tanti Julia.

(„Ai într-adevăr simţul de familie încrustat în suflet, Benjamin ; eşti îndrăgostit de surioara ta Clara încă de cînd s-a născut, dar cum morala îţi interzice incestul, faci dragoste cu alta căreia îi spui tanti.") Parfumul

197

ei pluteşte în aer şi zîmbesc. („Ce-ar deveni lumea dacă tu ai înceta s-o mai explici, tanti **Julia?")** Ochiul lui Julius îmi urmăreşte striptisul solitar. Stă culcat la piciorul patului.

Nu **mai** dă năvală să mă întîmpine ? Nu mai sare-n sus de bucurie le ideea unei plimbări **în doi.** Adulmecă supa înainte s-o înghită. Pe **tot** ce vede proiectează o privire împovărată de înţelepciune. în voiajul său în Epilepsie **1-a** întîlnit pe Dosto, şi Feodor Mihailovici i-a **explicat totul.** De atunci ne face

figura **cu maturitatea,** bătrînul Julius. Ciudată impresie. **Mai** ales că limba care îi atîrnă îi conturează un **cap** de copil etern. Dar mirosul! Aş **putea profita** de recenta lui înţelepciune ca să-1 învăţ să se spele singur...

—-Ei, Julius, ce zici? **Ridică** spre mine o privire pofticioasă în **care pot citi** că înţelepciunea supremă a unui cîine este să nu se spele *niciodată.*

— **Cum** vrei...

Somnie. La urma urmei, o zi zdrobitoare.

Dar care îmi mai rezervă totuşi o ultimă surpriză înainte să mă vîr în aşternut. Cînd dau **la o parte cuvertura,** descopăr pe pernă o **foaie de hîrtie** pe care este scris ceva. Bine.

Ce **fel** de surpriză? Declaraţie de iubire ori de **război ?** Apuc biletul cu degetul mare şi **arătătorul, îl apropii de** veioză şi descopăr **scrisul lui** Therese care **nu** mi-a mai adresat **nici un cuvînt** de cînd **cu** sfînta tornadă. E-un

198

scris de sergent-major, perfect strunit, absolut impersonal, pe care ai putea jura că 1-a deprins de la un învăţător caligraf al celei de a treia Republici. Nelinişte. Apoi zîmbet. Therese îmi trimite un semn de pace. Cu un umor care mă uimeşte din partea ei, îmi comunică pronosticul. Aşadar, Clara m-a interpretat întocmai.

„Dragă Ben, vor fi : 2ti, 3, 22 sau 7 cu o foarte mare probabilitate pe 28. Te îmbrăţişez. Therese, iubita ta soră."

OK, Therese. De mîine voi juca aceste trei numere. Dacă în cele din urmă Clara îşi vinde fotografiile şi Therese ne face rost de un loto pe an, aş putea duce o foarte plăcută viaţă de rentier... (In fond, am o singură ambiţie : să rentabilizez familia. Nu mă sacrific, investesc.)

Asta-i. Adorm. Dar mă trezesc imediat.

Cercul viclean al întrebărilor, la început insidioase, apoi tot mai precise îmi reaprinde beculeţele. Mă gîndesc din nou la fotografia ascunsă în sertarul noptierei. Nu sub auspiciile ororii, de această dată. Nu, mă gîndesc la ca ca la un indiciu. Singurul indiciu. Şi că Theo vrea s-o ferească de ochii poliţiei. Nu vreau să-1 trădez pe Theo, dar va trebui totuşi săi explic că jucăm un joc periculos. Cît se ia pentru tăinuire de dovezi? Obstrucţionarea unei anchete, poate chiar complicitate ! Theo, Theo, trebuie să dăm fotografia poliţiştilor

199

dacă nu vrei să fim vîrîţi în asta pina-n gît.

îmi plac oxidul de carbon şi vaporii ue plumb emanaţi de acest oraş, Theo, nu vreau să fiu lipsit de ele. Atunci pentru ce arn păstrat eu această fotografie? Ca să nu rişte el nici o neplăcere în drum spre casă'.' Nu-i destul.

Am păstrat-o ca s-o studiez mai îndeaproape.

Am mirosit ceva. Cu intuiţia mea obişnuită.

Celebra mea intuiţie: cea care m-a făcut să diagnostichez pasiunea la domnişoara Ilamilton.

(Mamma mia...) Scot, deci, fotografia din sertar şi o privesc foarte de-aproape. Nu remarcasem că piciorul drept al copilului era tăiat şi se afla în mîna stîngă a lui Leonard! Şi ce putea fi totuşi maldărul de la piciorul mesei? Haine? Nu-s de acord, Theo, e altceva. Dar ce? Habar n-am. Umbra din fund, acum. Pare ici şi colo bîntuită de umbre mai atenuate.

Dumnezeule, tot întunericul ăsta... şi fulgerul cărnii mutilate!

200

26

Cu mîinile crispate pe ţevile puştilor, cei din Brigada Mobilă săriră în maşinile blindate.

Pocnetul portierelor, apoi şuierul prelung al unui fluier şi sirenele girofarurilor ţîşniră din gurile garajului. Motocicliştii eliberau deja drumul, înfipţi în şa, încordîndu-şi fundul rotund ca nişte husari la atac. Parisul se dădea în lături din calea lor. Maşinile înnebunite se căţărau pe trotuare, iar trecătorii săreau pe bănci. Trei ca/arme de pompieri dădură frîu liber monştrilor roşii ale căror clopote răsunau mai tare ca sirenele.

Mai era şi ţipătul prelung şi alb al ambulanţelor precum şi săbiile elicopterelor ce despicau aerul îmbîcsit al capitalei. La rîndul ei, clădirea complet rotundă a Televiziunii îşi slobozi haita, laboratoare auto şi maşini acoperite de antene, urmată curînd de colegii din presa scrisă în hîrburile lor de maşini de serviciu, ca şi de fraierii de la radiourile independente în Solexurilc personale. Se îndreptau cu toţii spre sud, animaţi de cea mai profesională excitaţie. In Piaţa Italiei, o dubită ivită din

201

Boulevard de FHopital se ciocli de o autopompă ce ţîşnise din Gobolins. Albastru contra roşu, nu a fost nici un învingător, ci un număr egal de caschete pe asfalt. O ambulanţă curăţă locul şi se întoarse do acolo de unde venise.

Autostrada Sudului: convoiul lărmuitor crea un soi de sorb care înghiţi armata de curioşi, mulţimea nesfîrşită şi sănătoasă a însetaţilor de sînge care se porniră să claxoneze şi ei de parcă erau la nuntă. Cei şaptesprezece kilometri au fost parcurşi dintr-o suflare, cît ai clipi din ochi. Urgenţa tensiona într-atît atmosfera încît nici n-aveai timp să te întrebi unde te duci că deja erai acolo.

SAVIGNY-SUR-ORGE. Acolo se întîmpla. Mai exact, în căsuţa aceea drăguţă îmbrăcată în trandafiri, de pe malul rîului Yvette. Obloane închise, un pustiu uriaş împrejur, parfumul morţii. Liniştea aşteptării. în această tăcere se furişează umbra trăgătorilor de elită, ici lipiţi în spatele unei maşini, colo pe un

vechi acoperiş de ţiglă, în altă parte, sub prelata unui camion, comunicînd toţi cu şeful prin walkie-talkie, cu degetul pe trăgaciul puştii cu lunetă, nici nu mai sunt propriu-zis oameni, ci numai priviri şi gloanţe. Comentatorul TV, care pînă atunci adoptase un ritm de meci de fotbal, acum abia şoptea, şoptea într-un suflet că acolo, în interiorul acelei

202

căsuţe cu balconaşe pline de flori, chiar acolo se retrăsese ucigaşul din Magazin care, se pare, îi luase ostatic pe propriul tată. Casa era burduşită cu explozibil, suficient să arunce în aer tot oraşul, şi evacuaseră cartierul pe o rază de trei sute de metri de jur împrejur.

Linişte adîncă şi în Magazinul unde imaginea căsuţei domina pulsaţia colorată a vreo sută de ecrane. Angajaţi şi clienţi deopotrivă erau cu toţii adunaţi în sala de prezentare a televizoarelor şi stăteau tăcuţi, în picioare.

Cei patru pereţi tapetaţi cu aceeaşi imagine le promiteau un epilog care să nu le înşele aşteptările. Era ora douăzeci şi douăsprezece minute. Totul începuse la ora douăzeci şi zero minute. Poliţia optase să acţioneze în direct, la ora Jurnalului, pe toate canalele, care fuseseră prevenite chiar înainte de începerea operaţiunilor. Suspectul era bănuit de mai mult timp. De ce nu-1 arestaseră mai curînd? se întreba în şoaptă comentatorul. îşi dădu singur răspunsul: strîngerea probelor astfel încît acestea să constituie o prezumţie de vinovăţie suficientă pentru a da atacul. Rezistenţa opusă de suspect acum echivala cu cea mai flagrantă mărturie. De altfel, înainte de a se baricada, îşi strigase vinovăţia în faţa tuturor. Promisese că la cea mai mică încercare de a-1 încercui va arunca în aer toată

203

casa. Aşa că erau în aşteptare. Aşteptarea.

In special pentru un om, acel singur om pe umerii căruia apăsa întreaga responsabilitate a operaţiunii. Şi camera video părăsi o clipă faţada cu flori, alunecă peste *no man's land* şi se aşează pe el, Omul care aştepta. Era un bărbat scund, îmbrăcat într-un costum verde închis. O haină cam mare, ce semăna mult cu o redingotă. Avea Legiunea de Onoare, şi vesta de mătase cu albinuţe aurii era bine întinsă pe abdomenul rotunjit. O mînă, vîrîtă între doi nasturi ai vestei, se odihnea pe stomac, fără îndoială chinuit de ulcerul responsabilităţii. Pe cealaltă o ţinea la spate, să-şi ascundă poate crisparea degetelor.

Colaboratorii lui se ţineau la o distanţă respectuoasă. Nu era genul de şef căruia să-i tulburi meditaţia fără să fii pedepsit. Cu capul aplecat parcă sub greutatea calculelor, strecură pe sub arcadele sprîncenate o privire întunecată pe carc-o bănuiai aţintită pe căsuţa cu flori. O şuviţă de păr negru şi greu în formă de virgulă îi însemna fruntea albă şi lată.

Dar ce mai aştepta comisarul Coudrier ca să dea atacul final ? Aştepta. Ştia din experienţă că bătăliile se pierd din cauza grabei.

Ştia, de asemenea, că pînă acum îşi datorase toate succesele, cariera, ca să nu mai vorbim de Gloria sa, simţului înnăscut al oportunităţii.

204

Să prinzi momentul. Momentul precis. Nu avusese niciodată alt secret. Aşadar, aştepta.

Sub ochiul camerelor, în tăcerea atentă a colaboratorilor, în faţa casei cu flori, el aştepta, îi întinseseră un megafon pe care îl refuzase printr-un gest. Nu era omul Negocierilor. Ci al Aşteptării. Şi al Acţiunii fulger. Deodată în spatele Omului Singur se produse agitaţie. El nu se întoarse. O 504 decapotabilă cu 6 cilindri în V, rozulie, arcuită, periculoasă ca o ştiucă, îşi croi drum prin mulţimea de ziarişti şi poliţai. încremeni cu un oftat în dreptul Omului Singur. Din ea săriră doi bărbaţi, fără ca măcar să se sprijine de portierele rămase închise. Un dublu salt de feline.

Camera le surprinse chipurile în timp ce înaintau către şeful lor. Cel mai scund avea urîţenia chinuită a unei hiene. Celălalt era complet chelbos, exceptînd două labe ce-şi năpusteau semnele de exclamare pe maxilarele puternice. Primul era îmbrăcat ca un vagabond, al doilea ca un jucător de golf.

— Jib Hiena şi Lab Lăbosul!

— Chiar aşa, copii.

— Mai răi ca Ed Coşciugul şi mai periculoşi ca Cehul de Lemn !

— Chiar ei, Jeremy, i-ai recunoscut.

— Şi?

— Şi ce ?

— Urmarea!

205

— Urmarea mîine la aceeaşi oră,

— O! nu, ce dracu', Ben ! Eşti srirbos !

— Poftim ?

— Continuă, ce, nu ne poţi lăsa aşa !

— Vrei să mă uit prin caietele tale şi să-ţi arăt dacă sunt cu adevărat scîrbos?

(Da, aşa... şovăire.)

Apoi Jeremy se întoarse spre Clara.

(Capacitatea asta a lui ca în caz de urgenţă să-şi regăsească zîmbetul de pe cînd avea cinci ani.)

— Clara, roagă-1 tu.

Vocea Clarei:

— Hai, Ben...

Asta-i, nu era nevoie de mai mult ca să spulbere şi ultima redută a rezistenţei mele.

— Atunci, cel mai mărunt şi mai urît dmtre inspectori (imposibil de spus care era mai rău) se aplecă spre urechea Omului Singur.

Urmă o şoaptă, apoi umbra unui zîmbet traversă chipul Şefului. Dar era o umbră în care putură citi cu toţii certitudinea victoriei. A fost de-ajuns ca domnul comisar Coudrier să ridice o mînă, să pocnească din degete şi fidelul Caregga apăru, ţîşnind din cutia magică a devotamentului.

O secundă toate ecranele televizoarelor se înceţoşară. Capul comentatorului apăru iar.

Asediul casei promitea să fie de lungă durată, explică el, aşa că le propunea telespectatorilor

206

să-l asculte pe doctorul Pelletier, psihiatru de renume mondial, care va încerca să contureze pentru noi personalitatea asasinului. Comentatorul se întoarse către invitat şi chipul acestuia se lipi de ecran. De îndată, toate tinerele clin Franţa fură cuprinse de emoţie, ca şi mamele lor, de altfel. Profesorul Pelletier era un bărbat tînăr - doar dacă nu era un bărbat căruia cunoaşterea îi conserva tinereţea -, de o frumuseţe palidă şi fragilă, care vorbea cu glas blînd, cu inflexiuni calme, un glas a cărui profunzime amintea de glasul paznicului de noapte Stojilkovici. In primul rînd, ţinea să aducă un omagiu uriaşei inteligenţe a criminalului. Nimeni în analele crimei nu a ţinut atît timp în şah poliţia unei întregi ţări, comiţînd de atîtea ori aceeaşi crimă, în acelaşi loc şi prin aceleaşi mijloace.

In timp ce spunea acestea, doctorul Pelletier zîmbea uşor, astfel îneît uitai că vorbea despre un asasin temut. „In împrejurarea de faţă, această inteligenţă nu mă surprinde, continuă el, căci l-am cunoscut pe omul acesta în copilărie, pe băncile şcolii, timp de mai mulţi ani, fără să-i pot răpi vreodată locul de fruntaş al clasei. Eram pe atunci într-o competiţie îndîrjită, cum numai şcoala ştie să suscite şi, într-un fel, acestei emulaţii îi datorez poziţia socială pe care o ara astăzi. Aşa că să nu aşteptaţi din partea mea o judecată

207

morală a acestui prieten de altădată. Mă voi mulţumi ca, în limita posibilităţilor mele (care, nu mă îndoiesc, sunt şi azi mult sub cele ale prietenului meu), să explic fundamentul actelor sale aparent nebuneşti."

— Clara, încă o ceaşcă de cafea, te rog.

Ţipetele lui Jeremy şi ale Piciului.

— Mai tîrziu, Ben, urmarea, te rog, urmarea!

— îmi acordaţi timpul să-mi sorb cafeaua, nu? Nu suntem la teatru! De altfel, practic s-a terminat...

— S-a terminat? Şi cum s-a terminat?

— Au aruncat şandramaua în aer cu bazooka?

— Aşa... şi cu tot explozibilul dinăuntu, Savigny a fost şters de pe hartă. Halal poliţiştilor!

— Au intrat printr-un tunel subteran!

— Micuţule, nu putem folosi de mai multe ori trucul cu subteranul în aceeaşi povestire, nu ţine!

— Cum, Ben? Tcrmină-ţi cafeaua, pentru Dumnezeu!

— S-a întâmplat exact cum prevăzuseră Lab Lăbosul şi Jib Hiena în minţile lor sucite. Tipul ăsta, criminalul, nu era chiar atît de şiret. Nu prost bîtă, dar, în sfîrşit, departe de-a fi un caid al neuronilor, aşa cum

208

îl prezenta profesorul Pelletier. Aşadar, cînd 1-a auzit pe doctor făcîndu-i acel minunat portret la televizor, a plecat de lîngă fereastra unde stătea de veghe si s-a apropiat de aparat. (în spatele obloanelor închise, în oglindirile albăstrii, Jib Hiena a văzut că tipul îşi urmărea propria epopee pe micul ecran.) Şi cînd profesorul Pelletier (în paranteză fie spus, era psihiatru cum sunt şi eu; de fapt, un bun prieten de-al celor doi poliţai din timpul tinereţii lor nebunatice), deci, cînd falsul psihiatru a început să spună că erau colegi de şcoală, că-1 admira enorm şi tot tacîmul, celălalt şi-a spart capul întrebîndu-se 1) în ce an se petreceau toate astea şi 2) cum se face că uitase complet un prieten atît de bun. Două întrebări fatale, căci încă mai căuta răspunsul cînd pistolul de calibrul 38 al lui Lab Lăbosul î se înfipse în ceafă. Ba cred că în acel moment purta deja la mîini cătuşele lui Jib Hiena.

— Şi cum au intrat cei doi în casă?

— Pe uşă, cu şperaclul.

Tăcere. întotdeauna în această fază a povestirii e o tăcere uşor neliniştitoare în care pot vedea cum funcţionează sinapsele copiilor în spatele ochilor ficşi, sub sprîncenele încruntate. Caută o fisură, o neglijenţă (elipsă abuzivă, escamotare, înşelătorie) nedemnă de talentul meu şi de perspicacitatea lor.

209

— Ţine, Ben, e chiar tare de tot din partea lui Lab Lăbosul şi a lui Jib Hiena.

Uf!

— Dar tatăl ? Chiar aşa!

— Tatăl era tot atît de ostatic cum am fost şi noi! Ba mai mult, din cauza lui vînase fiu-su Magazinul.

— O, da!?

Tresăriră toţi trei deodată, Therese continuîndu-şi umila sarcină de

stenodactilografă.

— Tatăl era inventator. Pretindea că cele trei firme principale pentru care lucra Magazinul îi furaseră invenţiile. Nu era complet fals, dar nici pe deplin adevărat.

— Cum asta? Triumful povestitorului...

— Ei bine, era genul de om care nu are niciodată noroc. A inventat, într-adevăr, o sumedenie de chestii formidabile (gen oala-minune, pix), dar întotdeauna cu două-trei zile *după* ce le inventase un altul (mai mult ca perfectul, Jeremy, iar CD. este plasat înainte).

Ei, o dată, merge, de două ori în cel mai rău caz, dar o viaţă întreagă! Ai de ce să te simţi victimă. în cele din urmă 1-a convins pe fiul său că cele trei firme îl înşelau, iar fiul a hotărît să se răzbune punînd bombe în Magazin. Asta-i tot.

— Ce făcea tatăl cînd Jib Hiena şi Lab Lăbosul au intrat în casă ?

— îl asculta şi el pe amicul Pelletier la televizor. Trebuie să vă spun că tatăl nu observase că fiul lui fusese atît de strălucit în şcoală. Ca să spunem tot, cei doi păstrau doar amintirea unor neînţelegeri pe această temă.

Deci, tatăl asculta, n-avea încotro, şi nu-şi mai revenea, ba chiar îşi ceru scuze de la fiu.

Toţi anii în care se arătase atît de nedrept! îşi cerea iertare şi plîngea...

27

După povestirea asta mi-a trebuit ceva timp ca să-i potolesc pe puşti. Torentul ficţiunii înnebunise de tot morişca întrebărilor.

Printre altele, Jeremy întrebă cum introdusese „Criminalul" (adorau acest cuvînt, îl preferau asasinului) bombele în Magazin. Cu asta, m-a prins pe picior greşit. Clara a fost cea care mi-a salvat onoarea răspunzînd că, pentru moment, nu se ştia, dar „criminalul" urma să fie interogat de un foarte tînăr inspector de la Poliţia Judiciară, un anume Jeremy Malaussene, care se pare că avea o idee despre această problemă. „Aş vrea eu", şopti Jeremy zîmbind larg şi se vîrî în pat fără să mai pună alte întrebări.

Cînd am intrat împreună cu Julius în camera noastră, am găsit-o lună. De ani de zile nu mai fusese atît de curată. Mirosul lui Julius de-abia se simte, predomină parfumul Juliei. Clara, care s-a furişat în urma noastră sub pretext că vrea să mă consulte cu privire la un sonet de Baudelaire pe care nu-1 înţelege prea bine, se scuză zîmbind.

— Nu se mai făcuse de mult timp curat, Ben; am profitat de-o fereastră în

orar...

îmi amintesc deodată de fotografie. Aseară am lăsat-o pe noptieră, iar de dimineaţă am uitat s-o ascund în sertar. Arunc o privire.

Bineînţeles, nu mai este acolo. Mă uit la Clara.

Două lacrimi îi tremură uşor pe gene.

— N-am făcut-o intenţionat, Ben.

(Brută nesimţitoare. Să laşi la voia întîmplării aşa ceva...)

— Ben, iartă-mă, chiar nu am vrut...

Acum cele două lacrimi au devenit hohote

şi suspine ce-i zgîlţîie trupul. Mă întreb prosteşte ce anume le provoacă: amintirea ororii sau ruşinea indiscreţiei.

— Ben, spune ceva...

Evident. Spune ceva.

— Clara!

Iată. Am spus ceva. De cîţi ani n-am mai plîns? (Vocea mamei: „tu n-ai plîns niciodată, Ben, în orice caz, eu nu te-am văzut niciodată plîngînd, nici cînd erai bebeluş. Ai plîns vreodată?" - Nu, micuţa mea mamă, niciodată în afara serviciului.)

— Ben...

— Ascultă, Clarinette, eu sunt de vină, doar eu. La ora asta fotografia trebuia să fie sub ochii poliţiştilor. Theo a găsit-o. Cînd mi-a arătat-o, plîngea ca tine acum. Dar nu voia ca tipul care 1-a răzbunat pe copilul ucis să fie arestat... Clara, mă asculţi?

— Ben... am fotografiat-o.

(Bravo. Tacîmul e complet. Evident, din moment ce-a văzut-o...)

încă două-trei smiorcăieli. îşi şterge lacrimile.

într-o zi am întrebat-o de unde îi venea (dincolo de pasiunea pentru fotografierea propriu-zisă) acest obicei de a fotografia răul ori de cîte ori îi iese în cale. Mi-a răspuns că era ca atunci cînd micuţă fiind eu îi puneam în farfurie ceva ce nu-i plăcea. „Niciodată nu ţi-am spus că era ceva rău, Ben, dar cu cît îmi plăcea mai puţin - andivele, de exemplu, cu amăreala lor - cu atît *gustam* mai atentă.

Ca să *ştiu,* înţelegi? Nici după aceea nu-mi plăceau mai mult, dar din moment ce ştiam de ce, puteam să mănînc fără să te mai plictisesc cu capriciile mele. Ei bine, cu fotografiatul e oarecum acelaşi lucru; nu ştiu să-ţi explic mai bine de-atît."

Şi-acum cînd ai fotografiat această fotografie, *ştii!* Şi ce-ai putea să ştii sărmana mea micuţă?

— Clara, e îngrozitor că ai văzut acea...

— Nu şi dacă serveşte la ceva.

Cu asta, a schimbat tonul. Din nou glasul de-o precizie blîndă.

— Am mărit cîteva detalii.

(Doamne Dumnezeule!)

— într-unele am atenuat contrastele, în altele le-am accentuat.

214

1

(Aşa, discuţie tehnică.)

— Sunt trei lucruri curioase.Vrei să vezi?

— Bineînţeles că vreau !

(N-o să te las singură în tot acest alb-negru.)

în două secunde, o duzină de fotografii mărite e întinsă pe pat. Fragmente de umbră, picioarele mesei, mormanul de pe podea, cîteva clişee din ce în ce mai albe, altele din ce în ce mai întunecate. Şi, detaliu remarcabil: nu există nici o porţiune din cele două trupuri! Ca şi cînd n-ar fi figurat niciodată în fotografie. Total escamotate ! Cu-atît mai frapant cu cît se pare că ochiul Clarei a prins *totul,* totul în afară de copilul mort şi asasinul lui.

Şi iată, oroarea ororilor ştearsă de privirea îngerului. Şi, folosind tonul uşor amuzat al ghicitoarelor, Clara mă întreabă:

— După tine, ce e maldărul de la piciorul mesei?

— Eu şi Theo ne-am pus aceeaşi întrebare.

— Uită-te bine, nu-ţi aminteşte de nimic?

— Clara, Doamne, ce vrei să-mi amintească?

— Priveşte...

Scoate din servietă carioca roşie şi, ca un copil, urmăreşte cu vîrful ei, subliniază hotarul unde umbra densă care constituie mormanul se pierde în obscuritatea camerei propriu-zise.

Făcînd asta, desenează o formă. Punctele şi curbele sunt unite printr-un contur. Şi pe măsură ce conturul se precizează, capătă, de

215

fapt, sens, un sens ce îmi este familiar.

Abdomen umflat, gît înţepenit, urechi ascuţite, bot căscat şi o limbă ce atîrnă şi care te duc cu gîndul la Guernica lui Picasso, eboşa unei labe, silueta unui cîine !

— Julius?... Julius!

Lovitură de cimbalc în Spaţiu-Timpul meu.

— Ce să caute Julius în fotografia asta ?

— Nu e Julius, bineînţeles, e un alt cîine, Ben, dar *în aceeaşi stare ca Julius în perioada paraliziei!*

Acum surioara mea are ceva dintr-un Sherlock Holmes drogat cu cocaină.

— Şi asta, Ben, ne conduce la o altă constatare !

— Constată, draga mea, constată.

— Scena fotografiată s-a petrecut *în* Magazin, chiar pe locul unde a făcut Julius criza.

— Ce te face să spui asta ?

— Cînd Julius a trecut pe acolo, a adulmecat probabil ceva...

— Glumeşti, fotografia are cel puţin douăzeci de ani!

— Patruzeci, Ben, datează din anii patruzeci. Marginile nu se mai taie cu zimţi din anii cincizeci. De altfel, pentru confirmare, s-ar putea face o analiză de determinare a vechimii sărurilor.

Pe cuvîntul meu, mi-au transformat surioara preferată într-un laborator de poliţie!

— Dar e o problemă...

-—Care?

—• Nu e prima oara cinci Julius a venit să te ia de la Magazin după partida de şah.

— Nu, de ce?

— Cum de-a făcut criza doar în acea noapte'.

îl revăd pe urîciosul cu sprîncene stufoase interzicîndu-mi să ies pe uşa dinspre bufet şi ordonîndu-mi să cobor pe scara rulantă.

— Pentru că de obicei o luăm prin altă parte. Trecea pentru prima dată prin acel loc.

— Şi totul s-a petrecut în faţa raionului cu jucării, nu?

Cînd aud asta o privesc de parcă ar începe cu-adevărat să mi se facă frică.

— De unde ştii ? Nu ţi-am spus niciodată acest lucru!

— Priveşte !

O nouă plimbare a cariocii roşii pe o fotografie albicioasă. Desenează o formă musculoasă care se înalţă uşor într-o parte pînă la tavan. Alte două săgeţi arată marginea unui capişon, apoi spumegarea bărbii bogate. Este unul dintre Moşi Crăciunii de stuc ce, de mai bine de o sută de ani, susţin neobosiţi etajele de deasupra raionului cu jucării.

— Nu mai sunt în altă parte în Magazin, Ben.

(Blow-up, fotografia care provoacă...)

— Asta-i tot, Clara?

— Nu, Leonard nu era singur.

— Mai era cel puţin cel care fotografia.

— Acela şi alţi cîţiva.

Trei sau patru, după o altă călătorie a cariocii în profunzimile întunecate ale vechii fotografii. Şi poate că mai erau şi alţii, în afara cîmpului vizual.

— OK, draga mea, e destul. Să ascunzi cu grijă toate astea şi mîine îi dau lui Theo fotografia ca s-o trimită la poliţie.

218

28

— Nici gînd, mai bine crap !

O spuse trîntind furios furculiţa în farfurie şi strigînd atît de tare, în ciuda dorinţei de-a se stăpîni, încît clienţii cei mai apropiaţi tresăriră şi se întoarseră spre noi.

— Ce te-a apucat, Theo? Uite, ai spart farfuria.

— Ben, nu insista, nu voi da niciodată această fotografie poliţiştilor.

Ţelina cu sos remoulade se răspîndi ca o zeamă de ipsos pe faţa de masă cu carouri roşii.

— Ştii care-i riscul ?

încercă discret să lipească cele două bucăţi ale farfuriei. De astă dată întîmplător...

ţelina şi-a împlinit rolul de ciment între farfurie şi faţa de masă.

— Tu nu rişti nimic, n-ai decît să arunci detaliile Clarei, asta-i tot. Cît despre mine...

Privire rapidă.

— Asta mă priveşte direct.

Lăsă cuvintele să-i scape printre dinţi, într-o şoaptă feroce, în timp ce punea sinistra

219

fotografie in portofel. E rîndui rrou să-1 privesc cu suspiciune şi să-i intere întrebarea din acea seară:

— Theo, eşti amestecat în povestea asta cu bombele?

— Dacă aş fi, nu ţi-aş fi arătat fotografia.

Răspunsul a venit spontan, si are dreptate.

Dacă avea vreun amestec, n-ar fi încercat să mă sperie vîrîndu-mi sub nas un indiciu.

— Ştii cine este? Acoperi pe cineva?

— Dacă aş ştii cine este l-aş propune pentru Legiunea de Onoare! Bastien, adu-mi altă farfurie, că pe-asta am spart-o.

Bastien, smecheraşul de ospătar, se aplecă glumind.

— Scenă casnică?

Sunt luni de zile de cînd necioplitul ăsta ne ia drept un cuplu.

— închide gura şi adu-mi ceva în stare solidă! Fără ţelină cu sos remouiade ! Cine e francezul ăla fără seamăn care a inventat ţelina cu sos remouiade, îmi poţi spune?

Muştruluit, Bastien şterge masa şi bombăne:

— Nimeni nu te obligă să comanzi!

— Ba da, curiozitatea! Dorinţa de noi experienţe! In viaţă există momente cînd vrei să-ţi crezi ochilor! Nu?

Şi toate astea spuse cu o răutate insistentă.

— Nu? Da ori nu? Praz cu vmegretă, te rog!

220

Imaginea fundului mare al lui Bastien care se îndepărtează înjurînd.

— Theo, de ce refuzi să dai fotografia poliţailor?

îşi întoarce toată furia împotriva mea, mai-mai să mă expedieze la dracu':

— Citeşti vreodată ziarele?

— Ultimul pe care l-am citit a fost cel cu moartea lui Leonard.

— Ei, bine! Ai avut noroc că l-ai citit, ai avut un exemplar din primul tiraj. Al doilea a fost retras.

— Retras? De ce?

— Familia defunctului. Atentat la viaţa particulară. Un telefon bine plasat şi nu le-a trebuit mai mult de două ore pentru a pulveriza toate numerele puse în vînzare. După care a atacat direcţiunea fiţuicii, s-a judecat în regim de urgenţă şi tocmai au cîştigat procesul în această dimineaţă.

— Atît de repede ?

— Atît de repede.

O discretă alunecare a uriaşului Bastien şi prazul cu vinegretă e aşezat pe masă.

— Şi atunci, asta nu-mi explică-n nici un fel de ce vrei să păstrezi fotografia.

Privire consternată.

— Ce ai în cap, ţelină cu sos remouiade? Ben, realizezi ce putere au ticăloşii ăştia cu funduri curate ? A fost destul să dea un telefon si cotidianul care îndrăznise să publice

221

cele patru fotografii ale defunctului surprins în momentul climaxului a fost retras! (Căci măcar atîta lucru ai înţeles, nu ? *ce reprezintă* fotografiile astea de la automat"') După care urmează un proces fulger şi storc maximum de la ziar. Ce s-ar întîmpla acum. ducă trimit fotografia poliţiştilor, spune-mi ?!

— înăbuşă afacerea.

— Ordin venit de sus. cînd trebuie, te-ai ramolit mai puţin dccît credeam. Vrei să-ţi spun şi urmarea ?

Se aplecă brusc deasupra farfuriei şi cravata i se scufundă în vinegretă.

— Uite ce urmează: cu această probă în mîinile lor, poliţaii găsesc esenţialul: *mobilul.*

Pînă acum s-au tot vînturat cu teza despre nebunul care ucide la întîmplare. Acum ştiu.

Ştiu că o bandă de lepădături satanicoide au oficiat cîndva - şi poate că mai oficiază încă liturghii negre cu sacrificii umane şi tot cortegiul de torturi pe care aşa ceva le presupune, folosind ca victime *copii,* da, domnule, *copii*!

Theo e în picioare în faţa mea, cu pumnii sprijiniţi pe masă, iar cravata se derulează din farfurie şi se caţără pînă la gît ca o coardă de fachir. întruchipare a urletului de furie, dar abia şopteşte, şopteşte şi lacrimile îi tremură iar pe pleoape.

— Cravata, Theo, fii atent cu cravata, aşază-te...

222

— Şi în acelaşi timp poliţiştii înţeleg şi restul. Cineva i-a reperat pe sacrificatorii ăştia ticăloşi şi i-a înlăturat metodic, unul cîte unul, şi acest cineva îi va doborî pe toţi dacă poliţaii nu-şi mişcă fundul. Or asta le-ar plăcea cel mai mult poliţailor, ca răzbunătorul să facă treaba in locul lor, numai că iacătă, există o instituţie, Poliţia, şi ea trebuie *să funcţioneze,* înţelegi ? Şi mai e ceva, aceşti funcţionari care funcţionează sunt şi ei oameni, ţipi ca tine şi ca mine (în sfîrşit, nu chiar ca mine), cu ciudăţeniile lor, *curiozitatea* lor, Ben, şi-ar da zece ani din pensie ca să-1 încolţească măcar pe unul dintre mîncătorii ăştia de copii, să vadă ce ascund în pîntece, să înţeleagă! Şi, după părerea ta, ce crezi c-o să i se întîmple acestui căpcăun scăpat cu viaţă din mîinile lor?

— 0 să-şi petreacă restul vieţii într-o văgăună, la închisoare.

— Exact.

Se aşează şi îşi desface cravata pe care o împătureşte apoi cu grijă.

— Exact, într-o văgăună atît de adîncă îneît nimeni n-ar şti niciodată nimic, fără proces, direct la închisoare, pentru că, ţi-o garantez, domnule, nici nu poate fi vorba ca un asemenea scandal să împroaşte cu noroi nişte oameni cu telefoane atît de eficiente ca ale Leonarzilor.

— Dar familiile copiilor?

223

Se scurge un timp în care Theo îşi contemplă prazul ca şi cînd acesta ar fi fost lucrul cel mai greu de identificat din cîte văzuse el în viaţă. Apoi, visător:

— Ce este un orfan în opinia ta, Ben?

(... „n-aveatată, n-aveamamă"... îmi răsună sinistru în cap.)

— De-acord, Theo, e cineva pe care nimeni nu-1 caută.

— Da, domnule.

Incăpăţînarea cu care se uită la prazul ăla!...

— Da, Ben. Şi orfanul este credulitatea întruchipată. E cineva care-şi doreşte un singur lucru: să găsească pe cineva, să-i urmeze pe domnii care-i promit bomboane. Or acelor domni le plac la nebunie orfanii!

E în Theo ceva ce face un efort disperat să nu se gîndească la mai mult decît ceea ce spune, o fixitate a întregii lui fiinţe: imaginea omului care luptă împotriva imaginilor.

Zdrobeşte circumspect prazul ca pe ceva dezgustător, abia mort ori care nu este încă viu.

— Cînd zic „orfan", limitez alegerea. Ar trebui să spun „părăsiţi". Copii părăsiţi, de care nimănui nu-i pasă, nici măcar instituţiilor menite să-i adăpostească, frumoasa noastră lume îi furnizează cu duiumul: negrisori scăpaţi dintr-un alt masacru, tineri asiatici în derivă, fugari, generaţia spontană

a asfaltului, au din ce să se servească... Nu voi da fotografia poliţiştilor.

Pauză în care varsă prazul pe el, prazul care are densitatea unui înecat.

— Şi-apoi să-ţi spun ceva, poliţiştii n-or să întîrzie mult şi-or să-1 prindă pe răzbunătorul nostru. Nu sunt proşti şi au mijloacele necesare, n-or să meargă mult timp pe pista falsă a întîmplării. E o cursă de viteză. Zorro nu are avans mai mare de-o jumătate de lungime, poate chiar mai puţin. Fără îndoială că nu va avea timp să-i căsăpească pe toţi. Deci, n-o să ajut Poliţia să-1 prindă. O, nu, nu tocmai eu!

Şi, în sfîrşit, după o ultimă privire spre chestia aia palidă care băltea în farfuria lui, verde şi alb topit în clisa uleiului în care zăceau nemişcate ca nişte ochi rondelele de praz...

— Ben, te rog, s-o ştergem, prazul ăsta m-a dat gata.

29

S-a întâmplat în această dimineaţa, chiar înainte de telefonul de la Louna. Ieşeam de la Lehmann şi făceam un ocol pe la librăria de la primul etaj ca să verific unul dintre acele detalii lipsite de importanţă în aparenţă, dar care impulsionează anchetele şi economisesc paginile.

Pur şi simplu voiam să-1 întreb pe bătrînul domn Risson de cîţi ani trudea la Magazin.

— Anul ăsta se fac patruzeci si şapte de ani! Patruzeci şi şapte de ani, domnule, de luptă în apărarea beletristicii şi-n care am vîndut ce s-a nimerit. Dar, mulţumesc Domnului, am reuşit să păstrez un raion de Literatură!

Patruzeci şi şapte de ani în Magazin ! Nu l-am întrebat la ce vîrstă începuse. Am continuat să răscolesc, să răsfoiesc, pe scurt, să-i legitimez mîndria. Am făcut un scurt tur prin *Moartea lui Vergilius,* am dat peste o ediţie legată din *Manuscrisul de la Saragossa,* apoi am întrebat:

— Cîte exemplare din Gadda aţi vîndut de la reeditarea în colecţia de buzunar?

226

— *Blestemata încurcătură din strada Mierlei'?* Nici unul.

— Ei bine, tocmai aţi vîndut unul, am de făcut un cadou.

Frumosul lui cap alb a arborat o mutră aprobatoare, genul „justă şi severă".

— Să vă fie de bine, asta este o carte! Mai bine decît elucubraţiile alea despre Aleister Crowley !

— Şi aceea era un cadou, domnule Risson, iar pe lume există tot felul de gusturi.

— Şi nu destul dezgust, după părerea mea.

în timp ce-mi făcea pacheţelul (parcă avea

veşnicia în faţă !), m-am apropiat de subiect:

— Nu luaţi niciodată concediu? Am impresia că v-am văzut întotdeauna la raion.

— Concediile sunt pentru generaţia dumitale trepidantă, tinere, eu fac totul încet şi nu închid decît o dată cu Magazinul.

Ocazia era prea bună ca să nu profit imediat de ea.

— Şi de cîte ori a fost închis Magazinul în patruzeci şi şapte de ani?

— De trei ori. O dată în patruzeci şi doi, o dată în cincizeci şi patru cînd au înălţat etajul şase şi o dată în şaizeci şi opt, în timpul comediei ăleia.

(în timpul „comediei ăleia"...)

— Şi în patruzeci şi doi de ce a fost închis ?

— Schimbarea conducerii, gestiunii şi mentalităţii, aş zice. Precedentul consiliu de

227

administraţie era în esenţă de sorginte evreiască, dacă înţelegeţi ce vreau să spun.

Dar acelea erau vremuri în care se ştia ce li se cuvine de drept adevăraţilor francezi! (Pardon?)

— Şi cit timp a stat închis Magazinul?

— Şase luni bune. Aceşti „domni" au făcut greutăţi, ştiţi. Slavă Domnului, Istoria a tranşat pînă la urmă.

(Dacă Dumnezeu există, o să ţi se cace în cap cînd va veni clipa, idiot împuţit.)

— A fost părăsit timp de şase luni?

— Păzit cum se cuvine de Miliţii ca nu cumva să vină şobolanii să golească vaporul.

(Şi cînd te gîndeşti că pînă acum găseam lepădătura asta delicios de

simpatică, bunicul pe care nu l-am avut şi tot ghiveciul ăsta nostalgic.)

L-am luat pe sărmanul Gadda din mîinile lui, promiţîndu-mi să-1 dezinfectez, şi i-am spus:

— Mulţumesc foarte mult, domnule Risson, voi mai trece pe aici să stăm de vorbă.

— Cu plăcere, rareori mai întîlneşti tineri respectuoşi.

M-a prins pe scara rulantă. Sabia de foc ce mi-a străpuns capul. O durere totală. Asezonată cu viziunea grotescă extrasă din Chester Himes: un negru uriaş alergînd prin noaptea new-yorkeză avînd înfipt în tîmplă

228

un cuţit a cărui lamă ieşea prin cealaltă parte a craniului. Apoi durerea s-a potolit şi mi-a revenit surzenia. Gata cu larma vocilor, gata cu muzica ambientală, gata cu orice.

Dar prea tîrziu. Mizeria asta blestemată m-a lăsat să-1 aud pe bunicul visurilor mele regretînd timpurile bune de altădată. Dumnezeule, cum era posibil ca această dejecţie umană care avea în loc de creier un sac de rahat să-i îndrăgească pe Gadda, Broch, Potocki şi să aibă aceeaşi părere cu mine despre Aleister Crowley ? Cînd voi înţelege ceva despre ceva ? în orice caz, aveam data: 1942. Dacă în Magazin se întîmplase ceva, atunci se întîmplase, în cele şase luni din acel an. Ziua sau noaptea? Noaptea, judecind după fotografie. Noaptea, într-un magazin păzit de Miliţie.

în acest punct mă aflam cînd, în sfîrşit, i-am reperat.

Cele două camere vii.

Arguşii comisarului Coudrier.

Mi-au sărit în ochi atît de evident îneît m-am întrebt cum de nu-i remarcasem mai curînd. Uriaşul şi micuţul. Grasul şi slăbănogul. Domnul şi vagabondul. Cheliosul şi hirsutul. Lab Lăbosul şi Jib Hiena. Aproape, în sfîrşit, cu toată distanţa pe care viaţa o pune între realitate şi ficţiune, orice ai face.

Dar, totuşi, cum de nu i-am remarcat mai repede ? Pe-ăştia doi! Cu mutrele astea? Unul, cel solid, se ascundea în spatele vitrinei cu

229

marochinărie fină, iar celălalt, mister Hyde, la cincisprezece metri mai încolo, înfuleca o prăjitură cu ciocolată în spatele dantelăriilor pentru femei. Eram atît de uimit că nu-mi mai puteam lua ochii de la ei. S-au prins imediat că fuseseră reperaţi. Şi, zău aşa, nu erau mai puţin surprinşi decît mine! Ne-am privit un timp, apoi cel solid roşi brusc şi-mi făcu un semn scurt cu capul pe care l-am înţeles imediat. Vexat ca un păduche şi voinic ca un dog. M-am scuturat! Am privit în altă parte. Mai exact, între cei doi, ca să-1 evit pe gurmand cu prăjitura lui cu tot. Şi lucrurile se complicară şi mai mult. Căci în spatele lor, cam la zece metri în spatele lor, chiar în faţa mea, era raionul de

arme. Cu rastelurile cu puşti şi panoplia completă cu pistoale de alarmă, cuţite de tranşat, fluiere cu ultrasunete, capcane cu colţi, toate minunăţiile care fac să strălucească ochii vînătorului - adevăratul iubitor şi cunoscător al naturii! De altfel, la tejghea se afla chiar unul dintre aceşti ecologişti în ţinută de camuflaj, cam de cincizeci de ani, însoţit de cei doi ciraci ai lui, nişte adolescenţi de-o curăţenie dubioasă.

Discutau toţi trei despre calităţile unei puşti cu aer comprimat cu reflexe albăstrii pe care şi-o treceau din mînă în mînă, şi-o puneau pe umăr într-o străfulgerare, trasau scurte curbe pe cerul lor, apoi dădeau din cap aprobator, părînd a fi cunoscători încă din leagăn.

230

Vînzătorul, tot numai zîmbet, îi aproba întru totul. Era atît de bucuros să aibă clienţi la curent cu noutăţile în domeniu, îneît ochii nu mai supravegheau galantarul. Atunci am văzut mîna afundîndu-se în cutia de carton cenuşiu de unde scoase cit se poate de firesc două cartuşe, fără să încerce măcar să se ascundă. Mîna aparţinea unuia dintre bătrîneh lui Theo, unul într-adevăr micuţ şi absolut bătrîn şi pe care, evident, l-am recunoscut şi m-a recunoscut şi el, şi care (să mi se taie capul de nu-i aşa!...) mi-a arătat clar cartuşele zîmbindu-mi larg, înainte de a le vîrî în buzunarul din stînga al bluzei gri. Un gest pe care îl văzusem de trei ori: prima dată a fost cutia neagră a unei telecomenzi în timp ce Cazeneuve culegea tancul AMX 30, altă dată un vibromasor... iar a treia oară... nu, a treia oară a fost mişcarea de răsucire a unui robinet de aramă...

Mi-am îndreptat imediat privirea spre cei doi poliţai care mă fixau de parcă eram regele tolomacilor, din moment ce am rămas pe loc, cu ochii în gol. Cel mic a ridicat sprîncenele şi a dat din umeri: „Ei, ce-i, băiete, n-ai ce face ?" Asta voia să spună. Am privit din nou spre standul de arme. Atunci s-au întors. Dar bătrînelul dispăruse. M-am simţit uşurat.

Două minute mai tîrziu, încă pradă surzeniei, m-am aruncat în adîncurile subsolului,

231

navigînd în căutarea lui Gimini Cricket.

Gimini Cricket, asta-i!, avea aceeaşi mutră caraghioasă, cîrnă şi emaciată din cauza arhibătrîneţii! Poliţaii mei patrulau ceva mai încolo, nu puteam să nu-i *văd,* ca şi cum privirea îmi fusese magnetizata de evidenţa lor profesională.

Mutrele pe care le făceau de fiecare dată cînd ni se întîlneau privirile ! Toate ameninţările lumii se citeau pe figurile lor descompuse...

Nici urmă de Gimini. Pentru prima dată am realizat cît de numeroase erau bluzele cenuşii ale lui Theo. Şi asemănătoare în bătrîneţea lor. Nenumărate, asemănătoare şi singuratice. Fără nici un contact între ei, bătrînii ăştia moderni! Theo ! Sâ-1 previn pe Theo că unul dintre protejaţii lui a

şterpelit muniţie de la standul cu arsenal!

Theo era în colţul pentru tapete, ocupat să consilieze o femeie solidă, gen Castafiore.

Femeia îşi meliţa dorinţele, iar Theo aproba şi iar aproba, li căra mai multe suluri de tapet puse unul peste altul!

Am fixat cap-compasul pe Theo, dar nici nu ajunsesem la jumătatea parcursului cînd trei evenimente simultane îmi bulversară programul. Mai întîi, imaginea foarte clară a lui Gimini la vreo zece metri de mine, golind praful din cartuşe în şanţul metalic din vîrful unui burghiu, cu un ochi la ce făcea şi cu

altul la mine, zîmbindu-mi complice. Era imposibil de reperat de către cei doi poliţai, se pierdea printre vreo alţi şase bătrînei identici, toţi în toiul meşteritului. Apoi, o bătaie puternică pe umăr ce mi-a provocat un „poc" în căpăţînă şi, în sfîrşit, vocea tunătoare a lui Lecyfre umplînd tot volumul craniului meu destupat.

— Ei, Malaussene, visezi sau ce-i cu tine? De cinci minute eşti chemat la telefon prin megafoane ! Foarte urgent, se pare că e sora ta.

— Ben?

— Louna?

— Ben ! Vai! Ben !

— Ce e, Louna? Ce s-a întîmplat? Linişteşte-te...

— Jeremy...

— Ce-i cu Jeremy? Louna, drăguţo, linişteşte-te.

— A avut loc un accident la colegiu, trebuie să te duci acolo imediat. Ben... O! Ben...

30

— Din fericire, fratele dumneavoastră era singur în clasă.

(„Din fericire...")

Curtea centrală a colegiului e toată o baltă fumegîndă în care zac carcase contorsionate din tot ce a putut rezista incendiului. Furtunuri lungi şi flasce şerpuiesc printre resturi.

Un miros înţepător de plastic topit persistă în umiditatea din preajmă. („Dar, ştiţi, cel mai greu de suportat sunt cei incendiaţi... un miros ce nu-ţi dă pace... îţi stăruie în păr preţ de două săptămîni...") Imaginea sonoră a micuţului pompier în mintea mea şi nările încep să lucreze, să lucreze ca să mă convingă că nu, printre mirosurile negre, nu-i şi cel de carne arsă. Două jeturi reuşesc să înece resturile calcinate. Cele trei clase au ars în întregime.

— Prefabricate...

Una dintre porcăriile de carton care iau foc la primul pîrţ. Picioarele

mesei, structurile metalice, topite sub efectul căldurii, s-au încălecat între ele şi stau înţepenite în poziţii groteşti. Ţinuţi la distanţă de pompieri, elevii

234

pendulează între doliu, glumă şi amintirea încă puternică a spaimei.

— Din fericire, s-a intîmplat în recreaţie.

(„Din fericire...")

Una dintre maşinile roşii începe să-şi înfăşoare furtunurile. Prin minte îmi trece imaginea stupidă a unei furculiţe înfăşurînd spaghetc.

— S-a izolat...

Spaghete ce zac în sosul negricios de caracatiţă, în ce regiune a Italiei se prepară aşa ceva?...

— Focul era în toi cînd ne-am dat seama...

— De ce nu era în recreaţie împreună cu ceilalţi?

— N-aş şti să vă spun.

— N-aţi şti să-mi spuneţi ?

— Cred că era, vreau să spun este, un copil foarte independent.

(N-ar şti să spună, crede, vrea să spună...)

— într-adevăr, focul a izbucnit brusc...

Da, da, ştiu, brusc ca un băţ de chibrit. Un

chibrit care era cit pe ce să ardă o sută de puştani. Dar, *„din fericire",* acolo nu era decît Jeremy al meu.

— Din fericire, ai?

— Scuzaţi ?

— Aţi spus „din fericire", nu?

— Scuzaţi, vă rog?

Ochii lui iau deodată dimensiunile ochelarilor, îmi dau seama că iti-am ridicat în

235

picioare, m-am aplecat deasupra lui, şi că el se face mic în fotoliu.

Moment în care sună telefonul. Ridică grăbit, fără să mă scape din priviri.

— Alo, da? da? în acel loc, da? („în acel loc...", „din fericire"...)

— Spitalul Saint-Louis, da, la Urgenţă, bineînţeles, vă mulţumesc nesp...

Cînd închide, nu mai sunt de mult în biroul lui.

Laurent a ajuns înaintea mea la spital.

Cînd sosesc, e în plină discuţie cu un doctor brunet, micuţ de statură, cu privire ageră.

De cum îi văd, încerc să citesc ceva pe figurile lor. Nu văd nimic altceva decît ceea ce se poate citi pe feţele profesioniştilor cînd se întîlnesc doi adevăraţi profesionişti. Marele blond şi micuţul brunet, prieteni la cataramă încă de la primele cuvinte. Fraternitatea măreţei ştiinţe. Şi tot restul...

Spectacol care, de altfel, mă linişteşte puţin. Dacă Laurent pactizează cu acest vraci înseamnă că Jeremy e pe mîini bune.

— A, Ben! Ţi-1 prezint pe doctorul Marty.

Ne strîngem laba.

— Nu vă neliniştiţi, domnule Malaussene, o să-1 scăpăm pe fiul dumneavoastră.

— Nu e fiul meu, e fratele meu.

— Asta nu-i schimbă prea mult starea sănătăţii.

A emis-o foarte firesc, fără să zîmbească sau să-mi facă cu ochiul. Dar în spatele ochelarilor percep un licăr de veselie, ceea ce este liniştitor. Şi schiţînd un zimbet întreb:

— Pot să-1 văd ?

— Cu condiţia sâ va schimbaţi expresia, nu ţin deloc să-i subminaţi moralul.

Ciudat tip acest Marty. A vorbit pe acelaşi ton flegmatic, vag glumeţ, dar am convingerea că dacă nu-mi iau altă mutră n-o să-1 văd pe Jeremy.

— Dacă-mi spuneţi ce are...

— Diverse arsuri, indexul drept secţionat, o spaimă s-o ţină minte toată viaţa, dar refuză cu încăpăţînare să se dea bătut. Preferă să glumească cu infirmierele.

— Un deget tăiat?

— 1-1 vom pune imediat la loc.

Ciudată chestie şi încrederea. Dacă Jeremy

şi-ar fi pierdut capul, e ceva ce-mi spune că micuţul glumeţ cu vorba atît de directă i l-ar pune la loc pe umeri tot atît de sec. Competenţa în persoană. Şi ceva în plus, o omenie...

— Bine, acum vă convine mutra mea? Mă studiază un timp, apoi, întoreîndu-se

spre Laurent:

— Ce părere ai, Bourdin[9]

Este gol-goluţ în spaţiul acela. Trupul îi este acoperit de pete vineţii care au cruste pe margini. Buzele şi urechea dreaptă sunt atît

de umflate că par adăugate, artificiale. Are capul complet ras. Şi cînd intru în micul cuib aseptic, infirmiera care îl veghează moare de rîs. Dar dacă priveşti mai atent vezi că în acelaşi timp plînge. Iar el flecăreşte cu toată viteza, fără să clipească. Are un trup atît de mic. Este într-adevăr un copilaş, dacă nu ţii cont de amploarea şi degajarea limbajului său.

Trebuie să mă apropii foarte mult ca să-mi remarce prezenţa. Atunci,

zîmbeste. Zîmbetul se transformă într-o grimasă de durere. Apoi, trăsăturile îşi reiau locul, cu precauţie parcă.

— Salut, Ben. Uite, am un cap ca al lui Ed Coşciugul!

Infirmiera înalţă spre mine ochii scăldaţi de durere şi admiraţie.

— Aş vrea să vorbim între patru ochi, Ben.

Şi, ca şi cum ar cunoaşte-o dintotdeauna:

— Marinette, te-ai putea duce să-mi cumperi o carte? O să-mi citeşti după ce pleacă el.

Nu ştiu dacă o cheamă cu adevărat Marinette, dar se ridică docilă, iar eu o conduc pînă la uşă.

— Nu-1 obosiţi, îmi şopteşte, peste zece minute intră în sala de operaţie.

Şi adaugă cu un zîmbet tandru:

— O să-i citesc în timpul anesteziei.

Uşa se închide peste lumina de pe coridor.

— Aşa, eşti singur, Ben?

— Sunt singur.

— Atunci, vino şi aşează-te, am o veste teribilă.

Lipesc un scaun de pat. Jeremy aşteaptă o clipă savurînd suspansul. Apoi nu se mai poate abţine:

— Asta e, Ben, am găsit!

— Ce-ai găsit, Jeremy?

— Cum a introdus „criminalul" bombele în Magazin!

(Dumnezeule...) Un timp nu aud decît respiraţia lui greoaie şi bătăile inimii mele.

Apoi întreb:

— Cum ?

— Nu le-a introdus, *le-a fabricat în interior !* (Chiar aşa! Mai bine că stăteam jos.)

— Fără glumă?

Efortul pe care l-am făcut ca să spun asta şi pe un ton atît de vesel!

— Fără glumă! Am încercat, merge, „încercat?" Asta e, simt că se profilează ce

e mai rău. Răul cu paşii lui de-acum familiari.

— Ben, în Magazin găseşti tot ce-ţi trebuie ca să arunci Parisul în aer dacă vrei.

Aşa e. Numai că trebuie să vrei.

— Şi în colegiu la fel.

Tăcerea ce urmează... asta da, tăcere!

— Aşa că am făcut o experienţă.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Jeremy, ce experienţă? Doar n-o să-mi

spui că...

239

— Am fabricat o bombă *in timpul orelor;* nimeni nu şi-a dat seama.

(Da, mi-a spus-o.)

— Iei ceva, n-are importanţă ce, un ierbicid, de exemplu, pentru cloratul de sodiu...

Şi iată că frăţiorul meu Jeremy, care se-ndreaptă vioi spre cei doisprezece ani ai lui, îmi înşiră o delicată reţetă de bombă artizanală, cmoţionîndu-se tot mai mult în timpul expozeului, glasul lui amintindu-mi-1 pe-al lui Theo : „îţi dai seama, unul chiar s-a trambalat toată ziua cu cinci kilograme de ierbicid în buzunare!"

— Vorbeşte mai încet, Jeremy, potoleşte-te, nu trebuie să te oboseşti.

(Şi, mai ales, nu trebuie să te audă de cealaltă parte a uşii, ce naiba! Un frăţior incendiator. Fratele meu e un copil incendiator! Iar eu, pedagog, educator...)

— Totul a mers ca pe roate, Bcn, şi uite că în clipa cînd s-o dezamorsez ca s-o aduc acasă să ţi-o arăt, „dovada zdrobitoare", înţelegi? Uite că porcăria asta îmi explodează în mîini.

(Iar tu ai dat foc la şandrama, Jeremy! Dumnezeule, AI DAT FOC LA COLEGIU !)

— Dar mă crezi, nu-i aşa, nu?

Pentru prima oară glasul îi tremură de nelinişte.

— Ei, Ben? Mă crezi, spune-mi?

240

Tăcere. Tăcere îndelungată. îl privesc. Din nou tăcere. Şi apoi lacrimile care se rostogolesc din ochii lui cu genele arse,

— Uite, nu mă crezi. Eram sigur! O ! Ben, ştii bine că nu te-am minţit niciodată...

(Iehova, lisus, Budha, Allah, Lcnin, Cutărescu şi toţi ceilalţi... ce v-arn făcut eu oare?)

— Da, Jeremy, te cred, acesta va fi ultimul capitol al povestirii mele. îl voi spune celorlalţi diseară, figura cu bomba fabricată în Magazin, genial! Va fi epilogul...

241

31

Trăiesc şi mor ard în văpăi şi mă înec Destul frig îndur şi atîta căldură Viaţa îmi e prea blîndă şi prea dură Necazuri bucurii laolaltă petrec

— Clara, cînd reciţi marchează pauzele.

In poezie, tăcerile joacă acelaşi rol ca în muzică.

Sunt o respiraţie, dar şi umbra cuvintelor şi strălucirea lor, depinde. Ca să nu mai vorbim de tăcerile ce anunţă ceva. Există tot felul de tăceri, Clara. De exemplu, înainte să începi să reciţi ai fotografiat pisica albă de pe mormîntul lui Victor Noir. Să presupunem că am tăcea după recitare. Să fie aceeaşi tăcere ?

— „Să fie", Benjamin, „să fie"? Mă întreb...

Mă ironizează blînd, mă ia de braţ şi ne

continuăm plimbarea prin însoritul cimitir Pere-Lachaise, unde Clara îmi atrage atenţia că aproape toate pisicile sunt negre sau albe.

La o adică, negru cu alb. Dar niciodată colorate. Eu mă gîndesc la Jeremy căruia i-au sudat degetul în urmă cu zece zile şi poimîine se va întoarce acasă. Mă gîndesc la Julia care şi-a petrecut nopţi întregi ridicîndu-mi moralul

242

(„Nu, nu e nimic *monstruos* în asta, Benjamin, copilăria este experimentală prin natura ei, e tare neplăcut, dar nu e monstruos, iar tu nu ai nici o vină, sărmanul de tine, destinde-te, mi-ţi mai face griji, nu-mi închide gura cu teoria...") Julia, al cărei parfum mă învăluie încă. Mă gîndesc la bătrînelul pe care nu l-am mai revăzut în magazin şi care a simţit probabil privirile convergente ale celor doi poliţai. Şi mă gîndesc la Clara care mîine dă bacul şi nu a înţeles probabil mare lucru din acest sonet de Louise Labe.

— Louise Labe, draga mea, să ne întoarcem la Louise Labe! Recită strofa a doua şi încearcă să respecţi tăcerile, examinatorul îţi va fi recunoscător.

Intr-olaită rîd şi plîng amar Şi în plăceri îndur atîta chin Binele se duce, durează prea puţin Intr-olaltă mă usuc şi dau vlăstari

— Despre ce este vorba, după părerea ta, Clara? Ce este acest zbucium al tuturor nervilor, această cutremurare, acest scurt-circuit?

— Aş zice că este neliniştită, neliniştită şi în acelaşi timp sigură pe ea.

— Nelinişte şi certitudine, da, eşti pe-aproape, recită versul următor, doar atît, versul următor.

Astfel Iubirea inconstant mă poartă

243

— Iubirea, Clarinette, iubirea ne aduce în această stare, uită-te la sora ta, de exemplu.

La care, se opreşte în mijlocul-aleii şi mă fotografiază.

— Eu la tine mă uit! Apoi:

— Cine era de fapt Louise ? Vreau să spun, în raport cu ceilalţi din epoca ei, Ronsard, DuBellay?

— Era fiinţa cea mai desăvîrşită a Renaşterii, poezia cea mai subtilă şi sălbăticia musculară cea mai radicală. Mînuia spada şi se deghiza în bărbat ca să participe la turniruri. A luat parte şi la asaltul zidurilor căţărîndu-se

pe metereze la asediul de la Perpignan. După care îşi ascute cît mai fin pana de gîscă şi scrie acest sonet care întrece toată poezia timpului său.

— Există portrete de-ale ei ? Era frumoasă ?

— Se spunea despre ea că era *frumoasă strună.*

Aşa a continuat plimbarea noastră, Clara fotografiind, iar eu disecînd pentru ea acest sonet sublim, ea aruncîndu-mi priviri uimite, iar eu gîndindu-mă, asemeni lui Cassidy de Crosby, că dacă aş fi profesor mi-ar plăcea această meserie pentru tot felul de motive nepotrivite, printre care şi gustul meu exagerat pentru genul acesta de admiraţie naivă.

După mormîntul lui Victor Noir e rîndul mausoleului lui Oscar Wilde să fie fotografiat.

244

Theo doreşte o copie mărită pentru dormitorul lui. Datorită Clarei, o va avea.

O dată Oscar Wilde vîrît la cutie, gata cu plimbarea, e timpul să mergem să-1 luăm pe Pici de la şcoală. Ultima imagine pe drumul de întoarcere: trei sau patru bătrîne murmurînd sumbre incantaţii la mormîntul lui Allan Kardek. (Căror vecine le doreau binele?) Cum Clara vrea să le imortalizeze, una dintre ele se întoarce şi ne face semn s-o luăm din loc. Face un gest sfîşiind aerul cu degetele ca nişte gheare, însoţindu-1 cu un sîsîit de pisică.

Şi exact în această secundă în Magazin explodează a patra bombă.

A patra bombă...

în ziua mea liberă !

E o bombă artizanală: pulbere de puşcă cu aer comprimat pusă într-o cutie cu vîrfuri de burghiu plus o mică butelie de gaz (gen camping) plus ...etc, acţionată de la distanţă printr-un sistem declanşator luat de la un televizor.

O bombiţă.

împănează cu aşchii de ceramică pe reprezentantul unei firme germane de articole sanitare care urina liniştit în closetul expoziţiei suedeze de la ultimul etaj (nişte latrine tare drăguţe, strălucitor de albe, foarte rezistente - usa n-a sărit în aer -, atît de bine

245

izolate fonic că nimeni n-a auzit deflagraţia un pîrţ discret, nimic altceva), care urina, aşadar, reprezentantul, victima.

Contemplînd nişte fotografii vechi pe care le lipise pe pereţii pisoarului!

„Din nefericire" tată de familie. (Numeroasă.) Şi de mai multe ori bunic.

Poate chiar colecţionar de timbre.

Oricum, împănat cu aşchii de ceramică imaculată. Şi cu vîrfuri de metal. Şi cu alice.

Şi gol.

Gol?

Gol puşcă. Din cap pînă-n picioare. La piele, na.

Dezbrăcat de suflul bombei?

Nu, de mîna lui, înainte de explozie.

— Dar ceea ce am vrea să ştim, domnule Malaussene, e ce făcea sora dumitale, Therese, în faţa acelor WC-uri scandinave, împietrită ca o statuie, pînă ce au forţat uşa şi au descoperit cadavrul. Iată, asta am vrea să ştim.

Şi eu.

246

32

— Dar te-am prevenit, Ben!

Stă în picioare, neclintită ca Destinul, înconjurată de trei poliţai care par în pragul demisiei. In jurul lor, Poliţia Judiciară e activă ca un stup - dacă admitem că albinele bat la maşină, fumînd ţigară de la ţigară printre cadavre de ceşti.

Pe scurt, iubita mea surioară Therese stă în picioare în faţa acestui birou jegos, toată numai coate şi genunchi, prea înaltă pentru vîrsta ei, şi văzînd-o acolo, în fumul gros, printre atîţia bărbaţi ce se fiţîie de colo colo, o bruscă undă de iubire mă străbate.

— Despre ce m-ai prevenit, micuţo? Sosia lui Lab Lăbosul ar hăpăi-o dacă nu

s-ar teme că-şi rupe dinţii. Celălalt visează cum să-şi refacă forţele cu o prăjitură cu ciocolată. Cei doi sunt imaginea disperării.

— Timp de-o oră n-am putut scoate ceva mai de soi de la ea !

E şi un al treilea poliţai pe care nu-1 cunosc, un tînăr blonduţ care mai că e gata să dea apă la şoareci. „O să vorbesc doar cu fratele meu Benjamin, de altfel, l-am prevenit."

247

— Despre ce l-ai prevenit, f'ir-ar să fie? Blondul era exasperat.

Şi cum era într-adevăr foarte rinar. adăugă :

— Vrei să te aşezi la masa, scrumbie ce eşti ?

In disperare de cauză, au fost nevoiţi să aştepte sosirea lui Caregga cu suspectul Numărul Unu, aflat acum în faţa lui Therese, zîmbindu-i frăţeşte, in timp ce alţi poliţai îmi percheziţionau casa, răvăşind şi azvîrlind totul în fosta prăvălie şi în camera mea, cu o asemenea furie de *a găsi* (să găsească ce ?) că sunt în stare să-1 despice pe Julius în două doar ca să cotrobăie şi înăuntrul lui.

— Despre ce m-ai prevenit, Therese? Tresare şi mă priveşte ca trezită din somn.

— Ţi-am spus : 28, 3, 11 sau 7, *cu o foarte mare probabilitate pe 28,*

(A! bine, deci nu erau numere cîştigătoare...)

— Ba chiar le-am scris negru pe alb, pentru cazul în care mi-ai fi contestat din nou spusele.

(„contestat spusele..." am fost uluit de acest neaşteptat umor...)

— Ce înseamnă aiureala asta? încercaţi să ne îmbrobodiţi, ori ce?

Blondul îşi dă acre de bărbat în toată puterea cuvîntului. Ceilalţi doi aşteaptă.

Undeva se trîntesc nişte uşi, Se cer explicaţii. Poliţia. Micuţa mea Therese, ne aflăm în localul Politiei Judiciare.

248

— Therese, vrei să le explici acestor domni despre ce vorbim?

— Recunoşti că am avut dreptate? (Asta e ceea ce se cheamă un „prealabil".)

— Da, ai avut dreptate, Therese, recunosc.

— în acest caz, le explic cu plăcere acestor domni...

O mică frază, suficientă însă ca să imobilizeze tot decorul. Blondul se strecoară în spatele unei maşini de scris. Urechile giniţorilor se măresc imperceptibil.

— E foarte simplu, domnilor...

Therese în picioare. Ei stînd jos. Peisajul

s-a schimbat. Ea e Maestrul, ei sunt învăţăceii care se străduiesc să priceapă.

— Foarte simplu, oricare dintre dumneavoastră ar fi putut ajunge la aceleaşi concluzii.

Cu condiţia să-şi dea silinţa.

Da, aşa începe, cu vocea ei ascuţită, pe tonul unui curs de la Şcoala de poliţie: „Exerciţiu de investigaţie astrală pe tema morţii".

Explică şi capul ei osos se înalţă din straturile de fum, respirînd altundeva, ca întotdeauna, le explică acestor „domni" că tema astrală a celor patru victime precedente indica limpede că aveau să moară de moarte violentă, chiar în ziua morţii, nici în ajun, nici a doua zi, şi în acel loc geografic anume: Magazinul.

— Şi ziua pensionării mele cînd e? ironizează blondul care joacă, fără să ştie, rolul lui Jeremy.

249

— Tacă-ţi fleanca. Vamni, miriie sosia lui Lab Lăbosul împrumutînd partitura mea. am pierdut destul timp şi aşa.

— Uită-ţi interesele şi îa-i depoziţia, n-are importanţă ce spune, chiar şi o reţetă de plăcintă cu vişine, patronul o să-şi facă curînd apariţia.

Şi Jib Hiena o invită politicos pe Theresc să continue,

— In ceea ce priveşte potenţiala victimă, a cincea, nu-i ştiam nici

identitatea, nici vîrsta, aşa că nu mai puteam porni de la parametrii naşterii, ci, dimpotrivă, trebuia să mă bazez pe un ipotetic punct de sosire - ceea ce voi numiţi „moarte" şi care, evident, nu este decît o „trecere" - apoi, bazele unui raţionament deductiv solid o dată stabilite pe această platformă, să încerc să cobor pe firul timpului pînă descopeream punctul de apariţie a subiectului - ceea ce numiţi „naştere", dar care, bineînţeles, nu e decît „încarnare".

Ginitorii comisarului Coudrier privesc în faţă ca şi cînd acolo n-ar mai fi nici un zid, în timp ce blondul bate ca un nebun la maşina a cărei bandă exsanguinată aşterne pe hîrtie litere palide ca moartea. Thercse s-a pornit.

— Or ţinînd cont de datele de ..încarnare" ale celor patru victime precedente, de natura tranzitelor astrale care au fost semnul „trecerii" lor la Magazin - sau, dacă vreţi, al morţii lor - mi s-a părut că după toate

250

probabilităţile în ziua de 28 a acestei luni, şi în acelaşi loc moartea va interveni prin tranzitul lui Saturn către Saturn radical.

Therese s-a sculat foarte devreme în această dimineaţă. A fost prima clientă care a trecut pragul Magazinului. A IVemătat de groază la mîngîierile investigatoare ale unui agent de poliţie pe jumătate adormit. A rătăcit pe aleile încă pustii sub privirea intrigată a vînzătoarelor care nu voiau să ia această siluetă inspirată drept o hoaţă în căutarea unui chilipir.

Apoi se pierdu în mulţime, amesteeîndu-se cu ea în cele mai ascunse colţuri ale Magazinului, aşteptînd clipa cînd moartea avea să-i confirme raţionamentele, dar tennndu-se totodată de justeţea lor, căci, sărmana, nu dorea moartea nimănui, „Ben, mă crezi, spune, ştii că nu te-am minţit niciodată!" *(da.,* exact aceleaşi cuvinte ca acelea spuse de Jeremy pe patul de spital), „te cred, draga mea, niciodată n-ai vrut răul cuiva, e adevărat, continuă, te ascultăm...", neştiind unde avea moartea să lovească, dar convinsă de-o lumină obscură (blondul înalţă privirea de pe maşină, da, „lumină obscură", aşa a spus) că momentul o dată venit, va şti locul şi secunda.

Şi „momentul o dată venit", în faţa uşii închise a veceului dublu venit din nordul îngheţat au găsit o copilă împietrită. Nimeni nu auzise explozia, etajul fiind de altfel

251

practic pustiu la acea oră de scară - zece minute înainte de închiderea birourilor şi de ultimul aflux de clienţi.

Şeful raionului în persoană a reperat-o pe Therese. Un tip solid cu glas subţirel. Crezînd că nu ştie cum să intre, a încercat să-i deschidă uşa. încuiată pe dinăuntru. Intrigat, a aşteptat. Dar lunganca mută şi împietrită 1-a cam băgat în sperieţi. Aşa că a făcut apel la calea ierarhică. Care cale ducea la

poliţie.

Care a forţat uşa.

Cadavrul împănat.

Şi fotografii pe pereţii plini de sînge.

— Ştii, Ben, am găsit data de naştere exact în secunda cînd a murit: 19 decembrie 1922.

Maşina mitralieră a blondului se împotmoleşte într-un scrîşnet metalic. Aruncă o privire stupefiată pe un paşaport deschis pe birou şi citeşte cu voce tare:

— Helmut Kiinz, cetăţean german, născut la Idar Oberstein, la 19 decembrie 1922.

— Presupun că-ţi dai seama de gravitatea situaţiei, domnule Malaussene.

E mult trecut de miezul nopţii. Caregga a însoţit-o pe Therese pînă acasă. Chiar şi Poliţia Judiciară a adormit. Singură, lampa cu reostat din biroul comisarului Coudrier arată că totuşi Casa continuă să gîndească.

Comisarul e aşezat în spatele biroului, iar eu

stau în picioare în faţa lui. Fără Elisabeth, fără cafeluţe. Nimic altceva decît „educatorul" faţă în faţă cu celălalt „educator".

— Pentru că toate astea încep să alcătuiască o faimoasă reţea de prezumţii împotriva dumitale.

Uşoară creştere a luminii ca să indice gravitatea momentului. (Comisarul Coudrier creează aceste variaţii ale luminii printr-o discretă apăsare cu piciorul pe o pară de cauciuc. Presupun că fiecare poliţai îşi are trucul său.)

— Şi oamenii mei nu ar înţelege dacă nu aş ţine cont de ea.

(Therese, Therese...)

— Voi rezuma situaţia, dacă doreşti.

(Nu ţin neapărat...)

Dar el o rezumă totuşi. In opt puncte care cad în penumbra dintre noi ca tot atîtea capete de acuzare.

1) Benjamin Malaussene, controlor tehnic la Magazin, prăvălia care de şapte luni este vînată de un ucigaş necunosut, este prezent la locul exploziei de fiecare dată.

2) Cînd nu este el, e sora lui Therese.

3) Numita Therese Malaussene, minoră, pare să fi prevăzut momentul şi locul celei de a patra explozii - detaliu ce poate intriga pe orice funcţionar de poliţie reticent la astro-logică.

4) Je're'my Malaussene, de asemenea minor, a incendiat colegiul cu o bombă artizanală care are cel puţin o componentă chimică ce a fost deja

utilizată de către ucigaşul de la Magazin.

5) Topografia Magazinului pare să-i intereseze în mod deosebit pe cei din familie, dacă judecăm după numeroasele fotografii găsite în servieta surorii mijlocii, Clara Malaussene, drăgălaşă minoră, fotografii mărite descoperite cu prilejul unei percheziţii operate la domiciliul familiei, mandat eliberat la... etc.

6) Cel mai mic dintre copiii Malaussenc visează de luni de zile Moş Crăciuni Căpcăuni, tematică sinistră care nu este lipsită de legătură cu fotografiile (cu nimic mai puţin sinistre) descoperite la locul ultimei explozii.

7) Sarcina surorii Louna Malaussene, de curînd majoră, infirmieră, e la originea unei întîlniri între Benjamin Malaussene şi profesorul Leonard, victima celei de a treia explozii.

8) Pînă şi cîinele familiei (vîrstă şi rasă nedeterminate) pare să nu fie străin de această afacere, fiind victima unei crize nervoase pe locul omorurilor. (Analiza fotografiilor descoperite în latrina expoziţiei suedeze relevă, în cel puţin una, prezenţa unui cîine suferind de o afecţiune similară.)

254

Din nou creşterea luminii. Aşezat în faţa mea, comisarul Coudrier pare singurul om luminat în noaptea parizianã.

— Interesant, nu-i aşa, pentru o echipă de poliţişti epuizaţi, şi care ar vrea să termine o dată.

Tăcere.

— Şi asta nu-i tot, domnule Malaussene.

Vrei să arunci o privire aici?

îmi întinde un plic de carton, umflat de pare gata să crape, şi care poartă ştampila unei celebre edituri pariziene.

— L-am primit alaltăieri, aşteptam să-ţi vorbesc despre el.

Plicul conţine două pînă la trei sute de pagini dactilografiate. Totul este decretat *roman,* intitulat IMPLOZIA şi semnat Benjamin MALAUSSENE. O singură privire îmi e de-ajuns să recunosc povestirea pe care le-o servesc puştilor de la începutul afacerii şi care şi-a găsit încheierea în urmă cu cincisprezece zile, o dată cu mărturisirea lui Jeremy.

Stupoarea mea e atît de mare, îneît Coudrier se simte obligat să precizeze.

— Am găsit originalul la dumneata.

Vuietul continuu al Parisului adormit.

Urletul unei maşini de poliţie îl traversează ca un vis urît. Pe biroul comisarului Coudrier lumina scade uşor.

— Inţelege-mă bine, băiete...

(„Băiete...")

255

— Beneficiezi de un singur atu: convingerea mea intimă. Convingerea că eşti nevinovat, desigur. Nici unul dintre colaboratorii mei nu o împărtăşeşte. In aceste condiţii nu e uşor să-i determin să ancheteze pe alte piste.

Dacă nu vin şi alte fapte în sprijinul convingerii mele...

Aud aceste puncte de suspensie cum cad unul după altul! Şi atunci cedez. La naiba cu Theo. La naiba cu acel Zorro de serviciu.

Mărturisesc că am văzut un bătrînel cu bluzon cenuşiu cum şterpeleşte două cartuşe la raionul de arme, umplînd apoi cu pulberea acestora vîrful metalic al unui burghiu.

— De ce nu ne-ai spus imediat? (Chiar aşa, de ce?)

— Poate că ai fi salvat viaţa unui om, domnule Malaussene.

(Din cauza prietenului meu Theo, domnule comisar, a amicului Theo cu prazul lui cu vinegretă.)

— Oricine ar fi, vom verifica.

O spuse, după părerea mea, fără prea mare convingere. Chiar aşa, căci se simţi dator să adauge:

— Aprinde nişte lumînări dacă vrei să-1 regăsim...

33

— îţi dai seama? îţi dai seama ce ai făcut?

— Am vrut să-ţi fac o surpriză, Ben.

— Bravo, chiar este !

Greu să descriu cît sunt de furios. De ce trebuia să fie Clara, tocmai Clara mea, cea care să aibă ideea să multiplice manuscrisul şi să-1 trimită la *unsprezece* edituri? UNSPREZECE! (11!)

— N-are sens să te superi aşa, e un material foarte bun, ştii, poliţiştii s-au amuzat mult cînd l-au citit.

S-o strîng de gît pe Louna? S-o strîng de gît pe Louna care intervine cu glasul ei visător, ţinîndu-şi degetele împletite pe semisfera maternităţii ei iminente? Preţ de-o secundă îmi pun această întrebare.

— Mai ales portretul pe care i-1 faci lui Coudrier-Napoleon, asta chiar că i-a făcut să rîdă.

— Louna, te rog, taci din gură. Las-o pe Clara să se explice.

(Ce naiba au copiii în cap? Dar adolescenţii? Ce au în căpăţînă? Să fie numai cei

făcuţi de mama, cei fabricaţi după acest tipar, sau toţi sunt la fel ? Fie-vă milă, arătaţi-mi pe cineva, n-are importanţă pe cine, chiar şi un pedagog, care să-mi explice !) Ancheta nu este încheiată, poliţaii sunt cu ochii pe mine de luni de zile, Jeremy dă foc la iubita-i şcoală, iar a doua zi după această catastrofă

Clara trimite povestirea la unsprezece edituri (Clara! Unsprezece !), povestirea al cărei epilog dă reţeta bombei jeremiene şi secretul fabricării ei *intra muros.* DE CE?

— Ca să te consolez, Ben.

(Să mă consoleze...)

— I-am cerut părerea Juliei şi a fost de acord.

(Bravo, încă o nebună în preajma mea.)

— Şi apoi e tare nostim, Ben, te asigur, poliţiştii pur şi simplu s-au prăpădit de rîs.

(Am băgat de seamă, da, mai ales Coudrier...)

— Atunci, cum îţi explici refuzul editorilor, Louna?

Pentru că în această dimineaţă pe tava cu micul dejun pe care mi-a adus-o Clara, am primit primul răspuns. Un răspuns amabil, dar ferm. Semnatarul recunoaşte „incontestabila fantezie" a capodoperei, dar deplînge „structura puţin schematică" (mie-mi spui!), se întreabă asupra „oportunităţii publicării din moment ce o afacere similară ţine cronica actualităţilor" (şi eu mă întreb), ca să conchidă

258

că oricum „acest tip de lucrare nu-şi are locul într-un program editorial".

(Iarăşi îneîntat...)

— Asta nu înseamnă nimic, Ben, mai rămîn zece edituri! Ştii bine că defectul tău e că niciodată nu ai încredere în ce faci.

Fiara din mine se încordează. Privirea i se fixează pe pîntecele Lounei. îşi spune: „în vreo zece zile o să-i am şi pe-ăştia doi în cîrcă". Rînjesc. Colţii îmi lucesc periculos.

E momentul ales de Therese ca să emită o ipoteză de-o rară profunzime psihologică.

— Poate că eşti pur şi simplu vexat din cauza acestui refuz, Ben?!

(Există posibilitatea pensionării anticipate din funcţia de frate mai mare?)

Asta în ceea ce priveşte familia. Dacă acum aruncăm o privire şi înspre serviciu, nici aici nu e mai puţin trist, cum ar zice Jeremy. Nici urmă de bătrînelul cu cap de greier. Nici urmă de poliţai. Sunt singur.

Singur într-un cîmp minat. O uşă care se trînteste cît de uşor, un articol mai greu care cade de pe galantar, un cuvînt spus mai tare, totul mă face să tresar. Chiar şi vocea domnişoarei Hamilton. Mereu sunt gata să leşin. Paranoia acută.

La biroul de Reclamaţii, necazurile clienţilor îmi storc lacrimi *adevărate* şi Lehmann, care pierde o mulţime de timp să mă consoleze, a lansat zvonul că m-am luat de băutură.

259

— E-adevărat? mă întreabă Theo, n-ai prefera să tragi iarbă ? E la fel de rea pentru sănătate, dar e mai bună pentru moral.

Şi Sainclair, înţelegător:

— Aveţi o slujbă deprimantă, domnule Malaussene, şi, ca să spun tot, e un miracol că aţi rezistat atîta timp. In curînd vă vom găsi altă treabă. Ce ziceţi, supravegherea parterului v-ar conveni ? Ne gîndim să ne despărţim de Cazeneuve.

De ce a dispărut bătrînul Gimini Cricket? Pentru că l-am reperat eu? Dar făcea totul ca să fie reperat! Fără accidentul lui Jeremy, aş fi participat la toate fazele activităţii lui de artificier. Atunci? Pentru că a simţit că sunt supravegheat de cei doi poliţai ai lui Coudrier. Iar cei doi, de ce s-au evaporat şi ei? De ce n-au fost înlocuiţi de alţii, mai greu de detectat? în tot Magazinul nu mai e un singur poliţai. Nici Theo şi nici bătrîncii lui n-au fost interogaţi. Ce înseamnă singurătatea asta? îmi trebuie o bombă. Trebuie ca o bombă să explodeze. Trebuie să ştiu unde, cînd şi cine! Trebuie să pun urgent mîna pe ticălosul care mă face să port tichia vinovăţiei de luni de zile. Am nevoie de toate astea. Fără ele voi fi închis în locul lui. Nici o dovadă, doar un munte de indicii şi de prezumţii. Suficient ca să mă trimită la pîrnaie pînă la majoratul gemenilor Lounei. Şi cine-o

să-i crească pe prostănacii ăia? Jeremy? El o să-i iniţieze în secretele bombei cu neutroni! Mama? Mama...

— Mama, mama...

Theo mă găseşte plîngînd ca un disperat în duşul de lîngă vestiare : „Mama, mama...".

Sughit deasupra lavaboului, inundîndu-mi faţa cu apă rece şi zbierînd ca un viţel: „Mama, mama...", disperare dublată de-o litanie: „Tată, pentru ce m-ai părăsit?" care se-nalţă în spirală din acele timpuri uitate ale catehismului cînd mama voia să mi-1 ofere pe Bunul Dumnezeu în chip de tată, „Mamă, mamă, pentru ce m-ai părăsit?" Şi Theo care mă consolează, aşa cum făcea Yasmina bătrînului Amar, Theo pe care l-am trădat turnîndu-1 pe bătrînelul lui justiţiar...

— Unul din bătrînii mei, zici?

— Unul dintre bătrînii tăi, Theo, cel cu cap de greier, cel care manipula robinetele în ziua aceea cînd patrulai prin faţa automatului foto, de aceea voia să te îndepărteze, ca să nu rişti să fii rănit de explozie... l-am turnat poliţailor, Theo, prea multe prezumţii contra mea...

Mîna lui Theo care închide robinetul şi, pentru că suntem în plin catehism, îmi şterge faţa cu un gest biblic, prietenul meu Theo.

Mare minune... dacă nu-mi văd drăgălaşa mutră imprimată pe dosul prosopului absorbant...

— Nu e chiar atît de grav, *Bun,* oricum, datorită fotografiilor din privata suedeză, poliţaii au prins firul corect.

— Cum îl cheamă pe bătrin ?

— Habar n-am. Nu le spun pe nume, le dau porecle.

— Unde locuieşte?

— Să vedem, vreo cămăruţă pe undeva sau un culcuş respectabil.

— De ce a dispărut ?

— Tu ce zici, Ben, de ce dispar la vîrsta asta?

— Crezi că a murit?

— Li se întîmplă, da, şi acest lucru e mereu surprinzător, cu mutrele lor asemeni veşniciei.

Theo, *nu trebuie* să fie mort.

(„Aprinde nişte luminări dacă vrei să-1 regăsim"...)

— Mai e o ipoteză...

— Da?

— Şi-a terminat contractul, i-a înlăturat pe toţi căpcăunii şi s-a evaporat în natură.

262

34

Timp de mai bine de-o săptămînă Julia, Theo şi cu mine am scotocit prin underground-ul vîrstei a patra pariziene, Theo condus de bătrîneii lui, Julia de propriul instinct de căutătoare, iar eu urmînd rînd pe rînd cînd pe unul, cînd pe celălalt, prea împietrit ca să pot lua o iniţiativă cît de mică, dar şi prea înnebunit ca să stau departe de teatrul cercetărilor. Totul a fost trecut prin sită, de la sucursalele cele mai dezolante ale Armatei Salvării, pînă la cluburile de bridge cele mai şic, trecînd printr-o droaie de asociaţii cu scop eminamente lucrativ: dormitoare ticsite, closete turceşti, supă transparentă, directoare opace, apă băltind la toate etajele. Fiecare zi îl apropia pe Theo de sinucidere şi pe Julia de următorul ei articol.

— Ben, am descoperit ceva!

(Bătăi pline de speranţă ale bătrînei mele inimi.)

— Ce, Julia, ce?

— Cel mai mare trafic cu droguri al secolului. Toţi bătrînii ăştia cad pradă dealerilor.

263

(Puţin îmi pasă, Julia, mă doare-n cot, găseşte-1 pe bătrînelul *meu.* uită puţin de meserie, pentru Dumnezeu!)

— Se droghează ca disperaţii, Ben. Sunt de înţeles, de altfel, ei trebuie să uite totul, chiar şi viitorul, iar cînd nu vor să uite, trebuie să-şi amintească, deci:

doză dublă !

Luase foc şi ştiam din experienţă că nimic pe lume nu putea stinge acest incendiu.

— I-au dibuit alţii cu mult înaintea mea.

Am reperat cîteva tranzacţii. Crede-mă, asta-i adevărata piaţă de narcotice !

(De parcă ăsta era momentul să mai adaug un subiect în plus la grijile mele...)

— Ai grijă, Julia, fii prudentă ! Nici vorbă, îşi luase avînt.

— De nevoie, cu doctorii ăştia care nu le dau niciodată doza suficientă ca să le calmeze durerile...

(Julia, fie-ţi milă, ocupă-te de mine, MAI ÎNTÎI EU, Julia!)

— Şi toate astea cu binecuvîntarea autorităţilor, căci un bătrîn care dă în primire după o supradoză nu-i mai mult decît o ruină care se dărîmă.

încetul cu încetul, Theo începe să recruteze pentru Magazin, Julia să facă săpături pentru articolul ei, iar eu m-am trezit singur cu problema mea. Singur cu scurta frază a

lui Theo care îmi răsună în cap: „dar dacă şi-a terminat contractul, Ben, şi s-a evaporat în natură"...

Nu, Gimmi Cricket nu-şi terminase contractul. Mai avea de executat un căpcăun. Al şaselea. Ultimul. Mi-a spus-o chiar el. Ieri seară. A venit şi s-a aşezat în faţa mea, cît se poate de firesc, pe bancheta de muşama a unui metrou de noapte, în timp ce eu eram disperat să dau de el. Bătrînelul meu cu cap de greiere.

Trec peste surpriză ca să intru direct în dialog.

— Ultimul?

— Da, tinere, au fost şase. Şase care îşi ziceau „Capela celor 111".

— De ce o sută unsprezece?

— Pentru că 111 înmulţit cu şase fac 666, cifra Bestiei. 111 trebuia să fie numărul victimelor jertfite.

Schiţă un zîmbet străbătut de un soi de îngăduinţă.

— Da, cifre simbolice, tinere, tîmpenii.

întotdeauna cele mai mari monstruozităţi au pornit din lucruri copilăreşti.

Bine. Să revenim, totuşi, la surpriză.

Aşadar, Gimini Cricket se aşează în faţa mea.

Şi-a dus arătătorul la buze ca să mă împiedice să scot un strigăt de uimire.

A zîmbit.

A spus:

— Da, sunt chiar eu.

In afară de noi, în vagon mai erau trei ţipi adormiţi. De-abia îl părăsisem pe Stojil care nu putuse să facă mare lucru pentru moralul meu. Stojil care se mulţumise să-mi repete neobosit:

— Nu e departe, micuţule, crede-mă : orice ucigaş adevărat devine propria lui fantomă.

— Ce e un ucigaş adevărat, Stojil ?

— Un ucigaş fără pofta de-a ucide.

Ei bine! Ucigaşul meu lipsit de poftă era aşezat acolo, chiar în faţa mea.

Se instalase ca un pitic pe tron, fîţîindu-şi fundul ca să ajungă pînă la spetează. Picioarele îi atîrnau în gol, ca ale micuţilor mei în paturile lor suprapuse. Iar ochii lui aveau aceeaşi strălucire ca a lor. Nu mai purta bluza cenuşie de orfan, ci un tergal de vîrsta lui, perfect potrivit condiţiei sale. Bănuţul purpuriu al Legiunii de onoare clipea la butonieră. îşi începu povestirea fără să se mai obosească să-i facă o introducere. Nici o clipă nu i-a trecut prin cap că m-aş putea repezi la el, să-1 leg fedeleş şi să i-1 livrez porto-franco lui Coudrier. Nici o clipă nu mi-a venit această idee. El, pe măsură ce povestea, creştea; eu, pe măsură ce ascultam, mă făceam tot mai mic. Poveste fără nimic surprinzător, de altfel.

Şi relatată fără să-i pese de efect. Drept în

miezul lucrurilor. (Un miez ce răspîndea un groaznic miros de hoit!) 1942: închiderea Magazinului din cauza pogromului european.

Şase luni de şicane juridice. Proprietarii se încăpăţînau să se apere, iar civilizaţia se juca de-a păstrarea aparenţelor. Şase luni care au condus, bineînţeles, la gurile căscate ale crematoriilor: „Istoria a tranşat", cum zicea nebunul ăla de Risson ascuns în spatele zidului de cărţi. Consiliul de administraţie - *exit.*

1942: Şase luni în care Magazinul este abandonat penumbrei silenţioase a adîncurilor sale. Mărfurile dorm somnul războiului, iar de jur împrejur, cordonul negru al miliţiei.

Anume ideologi cu cămăşi brune au pretins chiar să păstreze Magazinul închis ca pe-un mormînt pînă în ziua aniversării Mileniului naţional-socialist.

— Tinere, vorbeau despre asta de parcă ar fi fost mîine, convinşi că devorînd Europa anexaseră şi Timpul.

De fapt, după cîteva săptămîni, Marele Magazin devenise prada favorită a unui mister faraonic. Imobilitatea lui oarbă genera zvonuri ca un cadavru paraziţi. Umbla vorba despre mişcările secrete ale măruntaielor sale.

Pentru unii, era unul dintre locurile importante ale Rezistenţei, pentru alţii, cîmpul experimental al torturilor gestapoviste, iar

pentru cîţiva, nimic altceva decît muzeul închis al unei istorii moarte, devenită dintr-o dată străină. îl priveau cu toţii, dar parcă nu-1 mai recunoşteau.

— Nimic nu devine mai repede legendă decît un loc public brutal sustras din circuitul zilnic!

Da, între timp imaginaţia înainta cu paşi mari pe cîmpul fără capăt al legendelor. Doar cîteva luni, şi un întreg mileniu se scursese deja în mintea oamenilor.

Timpul acestei eternităţi fulgurante l-au trăit cei şase căpcăuni ai „Capelei celor 111" în taina penumbrei acesteia sufocate de mărfuri fosilizate.

— Cine erau ?

— O ştiţi, ca şi mine. Şase indivizi cu vederi diferite, adunaţi la un loc prin faptul că împărtăşeau acelaşi dispreţ pentru ceea ce Aleister Crowley numea „sordizii avortoni ai secolului XX", dar hotărîţi să se bucure cît mai deplin de tulburarea furnicarului.

— Profesorul Leonard era printre ei ?

— Da. Mai ales el se pretindea urmaş al lui Aleister Crowley. Altul se reclama de la Gilles de Rays, şi aşa mai departe, toţi adunaţi într-un sincretism demonic despre care pretindeau că este sufletul timpului lor.

Chiar aşa, tinere, ei erau *sufletul epocii lor,* un suflet ce se hrănea cu carne vie.

— Carne de copii ?

— Şi de animale, uneori, printre care un cîine căruia Leonard i-a sfîrtecat beregata cu dinţii.

(Aşadar asta ai adulmecat, bătrîne Julius ! Dacă aş povesti-o, nimeni nu m-ar crede...)

— Cum îşi procurau victimele?

— In timpul foametei, Gilles de Rays deschidea cămările ca să atragă copiii. Oferindu-le împărăţia jucăriilor.

(Moşi Crăciuni Căpcăuni...)

— Cei mai mulţi dintre aceşti copii erau încredinţaţi de părinţii lor aflaţi în pericol unei filiere sigure ca să-i treacă în Spania, în Statele Unite, cît mai departe de masacrul ce avea loc. De fapt, filiera se pierdea în noaptea Magazinului. Şi cel de al şaselea, ultimul, cel ce procura copiii, va muri acum.

— Cînd?

Am pus întrebarea aşa cum tresari, fiind convins chiar în aceeaşi clipă că nimic pe lume nu i-ar putea smulge răspunsul.

— Pe 24, luna asta.

M-a privit zîmbind. Şi a repetat foarte clar:

— Pe 24, la ora 17 şi 30 de minute, la raionul de jucării. Şi vei fi acolo, tinere. îmi închipui că şi comisarul Coudrier.

Gimini m-a făcut să schimbăm de şase ori metroul. Paşii lui nu scoteau nici un ecou pe culoarele placate cu ceramică. Abia atunci am observat că purta cipici cu talpă de piele.

„Vîrsta...", a şoptit cu un zîmbet de scuză.

269

Mi-a răspuns la toate întrebările. în afară de singura, unica, cea care le conţinea pe toate:

— De ce m-aţi luat părtaş la această răzbunare ? -

Metroul se înclină în partea dinspre Goutte d'Or. Negri moţăiau în noapte. Capete adormite pe umeri ce vegheau.

— De ce eu?

M-a privit îndelung, de parcă ar fi consultat un registru lăuntric şi în cele din urmă răspunse:

— Pentru că eşti un sfînt.

Cum îl priveam ca viţelul la poartă nouă, îmi dezvoltă conceptul:

— Faci un lucru admirabil în acel Magazin, **o** muncă *de-un deplin umanism.*

(Mie-mi spui...)

— Să-ţi asumi greşelile tuturor, să iei pe umerii dumitale păcatele Comerţului, te comporţi ca un sfînt, ca un Christ!

(Iisus? Eu! Iisuse Christoase...)

— Te-am aşteptat atîta timp...

Toate luminiţele de Rusalii s-au aprins brusc în ochii lui. Şi astfel iluminat dinlăuntru, mi-a explicat pentru ce a făcut astfel îneît bombele să explodeze sub nasul meu! După el, eliminarea răului absolut trebuia să aibă loc **sub** privirile simetricului acestuia, binele **total, Ţapul** Ispăşitor, simbolul nevinovăţiei persecutate: mandea. Da, *trebuia* ca Sfîntul să asiste la aneantizarea demonilor.

270

— Vei depune mărturie, tinere, eşti singurul depozitar al adevărului, singurul demn de asta!

Inutil să spun că de îndată ce mi-am văzut greierele dispărînd în noaptea pariziană m-am năpustit într-o cabină telefonică să-1 sun pe Coudrier. Mă ascultă tăcînd mîlc, apoi zice :

— Ţi-am spus că ai o meserie periculoasă...

(Nu pentru mult timp, pe cuvîntul meu de

sfînt!)

— Zici că pe 24 la ora şaptesprezece şi treizeci de minute, la raionul de jucării? Asta înseamnă joi. Voi fi acolo, încearcă să fii şi dumneata, domnule Malaussene.

— Nici gînd!

—• Atunci nu se va întîmpla nimic şi dumneata vei fi în continuare suspectul preferat al oamenilor mei.

înţeles. Il mai întreb :

— Aveţi vreo idee despre identitatea ultimei victime, furnizorul de copii?

— Nici cea mai mică idee. Dar dumneata?

— Mi-a spus doar că voi avea o surpriză.

— Asta-i. Să aşteptăm surpriza.

Julius mă aştepta la piciorul patului. Julius care, în toată afacerea asta, dovedise mai mult fler decît mine. Julius care răspunsese la toate întrebările. Julius căruia încă nu-i făcusem baie. l-am mîngîiat capul căzut pe gînduri, iar pe-al meu l-am lăsat să cadă de

271

sus direct pe pernă. Acolo l-a intimpinat palma rece a unei reviste cu copertă lucioasă.

Era numărul din *Actuel,*

Cel care relata despre viaţa Sfintului. în sfîrşit, a apărut!

Am deschis la paginile care mă priveau, şi, ca să spun tot, am încercat un sentiment mai degrabă de uşurare. Daca bătrînul meu Zorro va citi vreodată asta, va trebui să revizuiască dimensiunile sfinţeniei mele.

Pe de altă parte, jubilaţie intensă imaginîndu-mi mutra lui Sainclair. Şi bucurie totală la ideea de-a fi alungat, în sfîrşit eliberat de această muncă purulentă. Pentru că, indiferent de anchetă, Sainclair va fi acum obligat să mă pună pe liber!

Pentru prima oară după mult timp (şi în ciuda perspectivei zilei de joi) am adormit ca un om pe care-1 aşteaptă fericirea.

272

35

— Ai copii, Malaussene ?

Nici un muşchi al feţei nu se mişcă. Ca şi data trecută, m-a primit în biroul lui. Dar nu-mi oferă nici whisky, nici ţigări. Nici măcar un loc. Şi de această dată, Sainclair nu are pentru ce să se felicite. Mă întreabă numai:

— Ai copii ?

— Nu ştiu.

— Ar fi în interesul dumitale să te lămureşti, pentru că am să-ţi trîntesc un proces pe care o să-l pierzi şi care te va ruina pînă la a şaptea spiţă. Ar fi cinstit să-ţi previi eventualii moştenitori.

Numărul din *Actuel* e deschis chiar sub ochii lui, dar el mă priveşte pe mine.

— E un lucru destul de frecvent să muşti mina care te hrăneşte. Oricum asta te va costa scump. Dar după ce ţi-ai deşertat sacul...

Face un calcul mintal rapid...

— Nici nu are preţ, domnule Malaussene.

Zîmbetul pe care doream să i-1 şterg îi

reapare pe faţă cu uşurinţa elastică a faimoasei adaptări. Cea care-i va lipsi întotdeauna idiotului de sfînt ce sunt.

273

— Căci ai semnat un contract, 'înţelegi, un contract care defineşte clar rolul controlorului tehnic. Şi, cînd va sosi momentul, te vei trezi în faţă cu 855 de angajaţi care afirmă toţi - cu toată bună-credinţa - că niciodată nu ţi-ai îndeplinit corect sarcina, că ai preferat să joci acest rol abject de martir, născut din propria minte bolnavă, şi că, dacă firma a comis vreo greşeală, aceea e că te-a păstrat în rîndurile sale.

Pauză.

— De trei ani de cînd am preluat conducerea Magazinului, domnule Malaussene, nu a fost concediat nici un angajat.

Repetă, concomitent cu lărgirea aceluiaşi zîmbet :

■—*Nici unul.*

(Aşadar, e adevărat, nu are decît un singur zîmbet.)

— Iată de ce te-am păstrat printre noi.

Acum în glasul lui intervine altceva. Ceva

în care constă întreaga forţă a Samclair-ilor de pretutindeni. Crede cu tărie în teoria pe care tocmai o pune pe picioare. Aceasta nu este adevărul *lui,* ea este chiar *adevărul.* Cel care face să răsune clopoţelul casei de marcat.

Singurul.

— Şi încă ceva.

(Da, Sainclair?)

— In locul dumitale, mi-aş pierde urma, pentru că dacă aş fi U7iul dintre clienţii care

274

au avut de-a face cu dumneata în ultimele şase luni, cred că aş vrea să te găsesc...

Indiferent cit timp mi-ar lua.

(Chiar văd un spate inâlţîndu-se în faţa mea. Un spate în stare să provoace o eclipsă de soare: „Nu te lăsa călcat în picioare de îngîmfaţii ăştia, micuţule, atacă!")

— Asta-i tot.

(Cum, tot?)

— Poţi pleca. Eşti concediat.

Aici fac tîmpenia, şoptind cu un aer sfîrşit:

— Dar mi-aţi spus că poliţia a interzis mişcările de personal pe timpul anchetei...

Izbucnirea rîsului directorial:

— Glumeşti! Te-am minţit, Malaussene, pur şi simplu, te-am minţit, în interesul Firmei, bineînţeles; te achitai perfect de rol şi nu voiam să-ţi dai demisia.

(Bine. Bine, bine, bine... Futut, na. M-a

futut.)

Şi, condueîndu-mă amabil, pînă la uşă: -- De altfel, nu te pierdem chiar de tot:

ne-ai economisit o mulţime de bani, acum ne

vei aduce şi mai mult.

Asta e. Te pregăteşti pentru juisarea secolului şi, o dată venită clipa, ea are gust de Fernet Brânca. Asupra acestui punct, ca şi asupra altor cîtorva, Julia are dreptate: nu investi niciodată în promisiunea plăcerii.

Totul imediat sau deloc. Intreabă-i deci pe

cei din faţă care se hrănesc cu speranţa venirii unui Viitor Luminos,..

Astfel filosofam trecînd pentru ultima oară pe sub privirea lui Lehmann. Ah ! Acea privire de om trădat pe care mi-o lansează din cuşca lui transparentă, în timp ce scara rulantă mă scufundă în cel mai adine abis... Ruşine! Mi-e ruşine, cînd ar trebui să fiu tot numai bucurie!

Sunt atît de scufundat în amărăciune că sunt cît pe ce să-mi sparg capul cînd ajung la capătul scării. Şi cînd îmi recapăt echilibrul (rîsul micuţelor vînzătoare de la jucării), aud vocea domnişoarei Hamilton vaporizînd, cu un zîmbet complet nou :

— Domnul Cazeneuve este chemat la Biroul de Reclamaţii.

Orarul vieţii ar trebui să prevadă un moment precis al zilei în care să-ţi poţi căina soarta. Un moment specific. Un moment care să nu fie ocupat nici de serviciu, nici de hrană, nici de digestie, un moment complet liber, o plajă pustie pe care să poţi măsura cu piciorul întinderea dezastrului. Cu această măsură în priviri, ziua ar fi mai bună, iluzia înlăturată, iar peisajul perfect balizat. Dar dacă ne gîndim la propria nefericire între două înghiţituri, cu orizontul obturat de iminenta reluare a slujbei, ne înşelăm, evaluăm prost, ne credem mai îngrădiţi decît suntem.

Ba, uneori, te crezi chiar fericit!

Iată la ce visam acum două secunde, lungit în pat, în timp ce Julius îmi împrumuta din căldura lui, cînd a sunat telefonul. Mă simţeam bine. Tocmai măsurăm dimensiunea exactă a paparei, rumegînd gustul unic al înfringerii în care se transformase victoria mea asupra lui Sainclair. Trebuia să văd cu ochii mei măsura perfectă a grădinii nefericirii, cînd nenorocita asta de sonerie mi-a spulberat brusc toate calculele suscitînd gestul cel mai plin de iluzii: ridicarea receptorului.

— Ben, Louna a ajuns la termen.

„A ajuns la termen"...numai Therese poate pronunţa asemenea formulări. Cînd o să-mi dau duhul, în loc să fie răvăşită de moartea mea, ea se va declara „foarte afectată de decesul fratelui ei mai mare".

Bun, Louna „a ajuns la termen". Am luat adresa clinicii, m-am lăsat dus pe scări în metrou, m-am agăţat de bară şi acum aştept ca totul să treacă. Simt ceva cum palpită în mine la gîndul să descopăr mutra complet nouă a gemenilor. (Aceeaşi pentru amîndoi?) Ceva ce devine curînd la fel de puternic ca în urmă cu cinci ani la apariţia Piciului, şi încă mai în urmă la cea a lui Jeremy, şi încă şi mai demult la apariţia Clarei - pe ea eu am moşit-o (moaşa era beată, iar doctorul o ştersese cu banii), Clarei eu i-am lărgit micuţa cuşcă şi i-am făcut onorurile casei, cu mama

care, în chip de fundal, repeta întruna : „Eşti un fiu bun, Benjamin, întotdeauna ai fost un fiu bun..."

Da, ceea ce simt e fericire. în sfîrşit, un soi de fericire. Toate măsurile pe care mi le luasem, stînd culcat pe pat, nu mai fac doi bani. Totuşi, să ne străduim să gîndim just.

„Louna a ajuns la termen": pudic optimism pentru a desemna ceea ce e de fapt începutul unor noi catastrofe. Pentru că gemenii, să nu ne amăgim, înseamnă încă două guri de hrănit, patru urechi de distrat, douăzeci de degete de supravegheat şi momente de cumpănă sufletească pe care să le alini, şi încă şi încă! Toate astea, inclusiv procesul lui Sainclair care se profilează, ruina la orizont, poate chiar închisoarea, în orice caz dezonoarea şi (atenţie, Zola !) decăderea alcoolică. Ce încurcătură! De cum împlinesc cinci ani, îi trimit pe teren, pe gemeni! Asta voi face! Mutilare şi la cerşit cu voi! Şi să faceţi bine să cîştigaţi! Dacă vreţi să hăpăiţi şi altceva decît farfurii goale!

De ce „realitatea" se împotriveşte întotdeauna tuturor proiectelor mele ? De ce viaţa mă contracarează ? Asta e întrebarea pe care mi-o pun stînd în picioare la căpătîiul Lounei în clinica seîncitoare şi plină de flori, cu privirea fixată asupra lui Laurent care o strînge

pe sora mea în braţe „iubirea mea, iubirea mea", după ce-şi lipeşte mutra

de acvariumul aseptic, conceput să protejeze copiii de voracitatea taţilor, şi caro bîiguie:

■—Am trei Louna, Ben, trei Louna! Am avut una, acum am trei!

(Crede-mă că nu va fi la preţul uneia!) Şi totul se termină la Kutubia, Amar servindu-ne tuturor cuş-cuş din partea casei, ca întotdeauna cînd îi aduc vestea unei naşteri.

— Am descoperit un lucru important, Ben (Laurent filosofînd cu ajutorul autorizat al unui Mascara de 16 grade). Realitatea este întotdeauna mai suportabilă decît fantasmele, chiar dacă e rea ! Nu voiam deloc copii, şi am doi! Ei bine, nu e nici o grozăvie, grozăvia, Ben, constă în a-ţi fi frică de această minunăţie. (Surpriză...) O! Ben, cum am putut să-i fac asta Lounei? (Sughiţuri...) Poceşte-mi mutra, Ben, te implor, poceşte-mi mutra, fă-o pentru sora ta ! (autoflagelare, cămaşa sfîşiată...)

— încă un gît de Mascara?

— Da, nu-i deloc rău anul ăsta.

— Ben ?

Mîna Juliei mi se încolăceşte pe pulpă.

— Mi-a spus Clara, nu-ţi face griji pentru povestea cu procesul, Sainclair te-a îmbrobodit. Dacă va fi să fie un proces, acesta va fi împotriva ziarului, iar dacă judecătorul se

dovedeşte într-adevăr răuvoitor, ne va costa un franc daune şi dobînzi.

— Franc vechi, pre-gaullian, un micro-franc, precizează Theo a cărui privire mîngîie fesele lui Haduch.

O seară liniştită, Clara taie carnea pentru Jeremy, Therese ţintuită în turn unde programează neobosită înmormîntarea lui Uum Kulthum, Piciul îl iniţiază pe Julius în ritualul ceaiului de mentă. Amar ne anunţă pentru a suta oară că restaurantul său va fi distrus pentru înălţarea Noului Belleville.

— îmi pare rău pentru tine, Amar.

— De ce? Odihna e un lucru bun, fiule.

Şi-mi povesteşte iarăşi cum va profita de

pensionare ca să-şi îngrijească reumatismele scufundîndu-se în nisipul sudului saharian.

(Capul alb al lui Amar, cu Sahara în jurul gîtului...)

Şi la sfîrşit de tot (Laurent beat mort adormit cu capul în farfurie, Jeremy şi Piciul ghemuiţi în blana lui Julius care le ţine de cald ca o cloşcă, Theo dispărut de mai mult timp împreună cu Haduch, Therese metamorfozată într-un derviş rotitor, mina Juliei anunţînd iminenţa asaltului final), Clara, micuţa mea Clara, anunţă marea veste :

— Am o surpriză pentru tine, Benjamin.

280

36

Surpriza (sunt sigur că mai am chef de surprize?) ia forma unei telegrame. Telegrama, de la o prestigioasă editură (dacă n-o numesc e doar pentru că prea se mănîncă între ele...), este redactată în aceşti termeni, de-o concizie cvasi-cominatorie:

„FOARTE INTERESAŢI, PREZENTAŢI-VĂ URGENT."

Nu-i neplăcut să descoperi că, în ciuda ta, eşti un geniu. Destul de măgulitor să te gîndeşti că nişte luni de vorbărie inconsecventă, destinată unei bande de copii insomniaci şi unui cîine epileptic, dactilografiată de o secretară impasibilă, pusă la poştă de o comisionară iresponsabilă, e destul ca să facă să saliveze pe unul dintre dragonii editurilor.

Este ceea ce îmi spun cînd mă trezesc.

Este ceea ce îmi spun în metrou. Este ceea ce continuu să-mi spun şi acum cînd înţepenesc aşteptînd în acest birou (salon? sală de conferinţe ? hipodrom ?) în care lambriurile

281

de culoare castaniu-aurie ale Istoriei se armonizează cu îndrăzneaţă geometrie a mobilierului viitorului. Aluminiu şi stucatură, dinamism şi tradiţie, o editura ghiftuită de trecut şi care va înfuleca viitorul, puteam s-o nimeresc şi mai rău.

Amabilitatea manifestată de înfumuratul care m-a primit îmi întăreşte convingerea că doar atît aşteptau, pe mine. De la expedierea telegramei, nimeni nu mai are somn. Ceva din aer îmi spune că au încetat pînă să şi respire.

„Şi dacă Malaussene o să refuze?"

Vînt de panică peste masa de conferinţă.

„Dacă a primit alte propuneri ?"

„O să mărim de patru ori miza, domnilor..."

(IMPLOZIA... Nu-i deloc rău titlul Clarei.)

— Să vă servesc cu ceva? înfumuratul a dat la iveală un minibar

din străfundul unei biblioteci.

— Scotch? Porto?

(Ar fi ora pentru un mic porto, nu? Da.)

— Cafea.

Doar atît: cafea. Tăcere prelungită. Picior peste picior. Lungă privire a înfumuratului.

Rotitul argintiu al linguriţei mele.

— Cu adevărat remarcabil, domnule Malaussene.

(Pronunţă lungind vocala „a".)

— Dar nu sunt autorizat să vă spun mai mult.

282

Rîs discret.

— E un privilegiu pe care şi-1 rezervă directorul editorial.

Rîs discret.

— O personalitate remarcabilă, veţi vedea.

(Şi ea?)

— între noi îi spunem familiar Regina Zabo.

(Fie şi Regina Zabo, doar suntem între

noi.)

— înţelepciune în judecată şi francheţe în cuvinte.

Umbra unei ezitări, apoi un semiton mai jos:

— Toată problema se trage, într-adevăr, de aici.

(Problemă? Ce problemă?) Zîmbet, uşoară tuse, semne exterioare ale unei distinse încurcături, apoi, totul deodată:

— Mda, v-am anunţat prezenţa.

Exit înfumuratul. A trecut o jumătate de oră. O jumătate de oră de cînd aştept apariţia Reginei Zabo. Mai întîi mi-am zis că-mi vor ţine de urît cărţile şi, modest, m-am întors spre bibliotecă, am întins mîna plin de respect, am scos cu precauţie un volum: coperte goale. Nici urmă de carte în interior.

Am încercat în altă parte: idem.

în încăpere nu există nici o singură carte ! Nimic altceva decît aceste rafturi cu coperte în culori stridente. Nu mai e nici o îndoială, Malaussene, te afli la un editor.

283

Mă consolez calculînd cît mi-ar putea aduce publicarea unui *bestseller.* Dacă ţinem cont de tot: drepturi de ecranizare, televiziune, lecturi radiofonice, nici nu poate fi calculat.

Dacă ne menţinem la minimum, oricum depăşeşte mult posibilităţile mele aritmetice. In orice situaţie, se pare că am avut dreptate să scap de acea slujbă ticăloasă de Ţap Ispăşitor. Treizeci de ani la firmă nu mi-ar fi adus nici a zecea parte!

Această clipă de fericire şi-a ales-o regina Zabo ca să-şi facă intrarea. Regina Zabo!

— A! Bună ziua, domnule Malaussene! E o femeie înaltă, scheletică, pe care a fost

plantat un cap obez.

(Bună ziua, doamnă...)

— Nu, nu te mişca, de altfel n-o să te reţin mult timp.

O voce stridentă care nu se-ncurcă cu formulele.

— Deci?

A urlat acest „deci?" de m-a făcut să tresar. (Deci ce, Maiestate?) Probabil că i-am prezentat o scăfîrlie uluită, căci izbucneşte într-un hohot bucălat. De necrezut, chiar ai zice că numai întîmplarea a făcut ca acest cap să cadă pe trupul ei!

— O! nu, domnule Malaussene, să nu fie nici o neînţelegere între noi, nu pentru carte v-am chemat, noi nu scoatem platitudini de acest gen!

284

înfumuratul cu rol de paj tuşeşte. Regina Zabo se întoarce dintr-o bucată:

— Platitudini, nu ? Asta a fost părerea durnitale, Gauthier!

Apoi, din nou spre mine:

— Ascultă, domnule Malaussene, asta nu e carte, nu are nici un proiect estetic, porneşte în toate părţile şi nu ajunge nicăieri. Şi niciodată nu te vei descurca mai bine.

Renunţă imediat, bătrîne, nu asta e vocaţia dumitale!

Pajul Gauthier ar vrea să fie invizibil. In ceea ce mă priveşte, Regina Zabo începe să-mi stîrnească interiorul.

— Adevărata dumitale vocaţie e asta! îmi aruncă pe genunchi numărul din

Actuel pe care 1-a scos de nu ştiu unde. Cînd a venit avea mîinile goale, nu?

— Nici nu-ţi închipui cîtă nevoie avem de un tip ca dumneata într-o editură. Ţap Ispăşitor! Exact ce îmi trebuie. Ştii, domnule Malaussene, m-am săturat pînă peste cap să tot fiu beştelită la birou !

Urmează un rîs superacut care seamănă cu o scăpare necontrolată. Şi se opreşte tot atît de brusc.

— De la scriitorii începători care consideră că nu au fost bine citiţi sau ageamiii care afirmă că sunt prost publicaţi, pînă la cei vechi în meserie care se declară prost plătiţi, toată lumea mă înjură, domnule Malaussene!

285

în douăzeci de ani de meserie n-am întîlnit unul, mă auzi, nici măcar un singur scriitor care să fie mulţumit de soarta lui!

Regina Zabo îmi face impresia unei fetiţe supradotate de vreo cincizeci de ani şi care pare teribil de surprinsă de vivacitatea inteligenţei sale. Dar mai e ceva. Ceva nedesminţit trist în această veselie forţată. Da, ceva amar ce zace sub masa electrificată a acestui chip bucălat.

— Uite, domnule Malaussene, chiar săptămîna trecută, un postulant se prezintă ca să afle ce părere avem despre manuscrisul lui expediat înainte cu două luni. Era ora nouă dimineaţa, Gauthier aici de faţă (eşti de faţă, Gauthier?) îl primeşte în biroul lui şi, încă nu complet treaz, vine să caute în

dosarele mele o fişă de lectură care se afla de fapt la el. In timpul absenţei sale, celălalt s-a apucat desigur să răsfoiască în hîrtiile lui Gauthier.

Dă peste fişa de lectură pe care scrisesem: „E un rahat". Da, suntem concişi între noi; treaba lui Gauthier constă tocmai în a îmbrăca această concizie. Pe scurt, fişa nu era destinată lecturii autorului manuscrisului în chestiune. Ei bine, ce crezi, care a fost reacţia lui, domnule Malaussene?

(Eh! bine, pe cinstea mea...)

— S-a dus şi s-a aruncat în Sena, chiar acolo în faţă.

286

Cu un gest fulgerător desemnează fereastra dublă care dă spre fluviu.

— Cînd l-au pescuit, avea asupra lui fişa de lectură semnată cu numele meu. Foarte neplăcut.

Asta e, am înţeles ce nu-i în regulă cu ea.

Cândva, Regina Zabo a fost o fiinţă sensibilă, o fată ce suferea pentru întreaga omenire.

O adolescentă chinuită. Ceva de genul ăsta.

Enigmatică purtătoare a *suferinţei existenţiale.*

Cînd chinul a devenit calvar şi după o mulţime de ezitări, s-a dus şi-a sunat la uşa psihiatrului la modă. Celălalt Ascultător a înţeles imediat că acest copil inteligent era stingherit de atîta umanism şi, cu răbdare, canapea după canapea, 1-a extirpat pînă la cea mai mică rădăcină şi a plantat în loc nişte social. O psihanaliză reuşită: cînd hăpăie, numai capul profită de asta. Restul nu-1 urmează. Am mai întîlnit şi pe alţii, se aseamănă.

— Deci, ca să evit acest gen de neplăceri, te angajez, domnule Malaussene.

(Pe mine? Nu sunt angajat!) Tăcere.

Scurtă privire radioscopică a Maiestăţii Sale.

Apoi:

— Presupun că după un astfel de articol Magazinul te-a concediat?

Privire ultravioletă. Umbra unui zîmbet:

— Poate că în acest scop l-ai şi publicat? Apoi, categoric:

287

— E-o prostie, domnule Malaussene, eşti făcut pentru această meserie şi pentru nimic altceva. Ţap Ispăşitor; este o *atare,* la dumneata.

Şi, conducîndu-mă în pas de atac :

— Să nu-ţi faci iluzii, o să primeşti o sumedenie de propuneri, e lesne de închipuit.

Oricît ţi-ar oferi, să nu uiţi că noi îţi vom plăti de două ori mai mult.

288

37

Apoi soseşte joia fatală. Am încercat să opresc timpul ca să mă concentrez pe fiecare secundă, dar nu se putea face nimic, timpul s-a scurs totuşi prin faliile sufletului meu de sfînt. *(Eu, sufletul meu e fisurat...* asta i-a căzut Clarei la oral la bac.)

La raionul de jucării nu este lume multă, e lucrul cel mai evident. Probabil că a existat un cuvînt de ordine în acest sens, un semn care ţine în mod misterios clientela la depărtare. Eu sunt acolo. Şi îmi dau seama că de la întîlnirea subterană cu Gimini Cricket din noaptea aceea, nu a existat o singură clipă în care să nu mă gîndesc la acest moment.

Obsesia scadenţei era ascunsă în spatele celui mai neînsemnat gînd al meu. îmi este frică. Doamne, cît îmi este de frică! E ora şaptesprezece şi treizeci de minute. Gimini n-a sosit încă. Nici Coudrier. Şi nici vreun alt om al lui.

Micuţa vînzătoare cu chip de veveriţă a slăbit. Obrajii şi-au pierdut provizia de iarnă: Magazinul... oboseala provocată de Magazin... Colega ei, nevăstuica, e ocupată,

289

face ordine pe rafturile răscolite de copii în timpul mareei de la ora patru. Giinini nu e acolo.

Eu, însă, sunt.

Dar victima? Victima este acolo? „O dată sosit momentul o să ţi-o arăt, vei fi surprins..." De ce surprins? De fapt, la asta m-am gîndit neîncetat. (De ce surprins? Prin urmare, o cunosc pe victimă? Personaj public? Vreo figură din mass-media?) La asta şi la tot restul m-am gîndit de zor. La discuţia noastră din metrou. „De ce îi ucizi în Magazin? îi atragi acolo? Cum?" Bătrînelul meu are un zîmbet blînd: „Citeşti din cînd în cînd romane?" I-am răspuns ca da. Şi ceva mai des decît din cînd în cînd. „Atunci ştii că nu trebuie să ronţăi dintr-o dată toate surprizele ficţiunii." M-am gîndit că „ronţăi" este un termen pe potriva vîrstei lui. Dar m-am gîndit totodată: ficţiune? „Ficţiune?" „Perfect, închipuie-ţi că te afli undeva într-un roman, asta te va ajuta să-ţi înfrîngi frica." A adăugat: „Poate chiar să te bucuri". în acel moment am început să nu-1 mai găsesc chiar atît de cinstit. Şi să-mi fie frică. O teamă larvară caro nu m-a părăsit o secundă. Cu efecte secundare lichefiante. „Căcărează", ar zice Rabelais. (Diaree, na...?) Mă întrebam de la ce mi se trage. Asta era, frica... Şi Therese? Cum naiba făcuse s-o repereze pe

290

Therese si s-o identifice ? „Dintre toţi fraţii şi surorile, ea îţi seamănă cel mai mult." (A! bine, pentru că-i ştia. aşadar, şi pe ceilalţi?) Da, da, pe Pici cu Moş Crăciunii lui căpcăuni, pe Jeremy şi atracţia lui către ştiinţele experimentale, ochiul Clarei... „Nu-i nici un mister, tinere, prietenul dumitale

Theo vă iubeşte foarte mult." Bineînţeles, Theo, aşa-i. Theo i-a vorbit despre noi. „într-un fel, voi sunteţi familia lui, aşa cum el este familia noastră." A noastră? Ah ! da, bătrîneii din Magazin. Şi tocmai asta m-a făcut să vin azi la Magazin, asta şi nu avertismentul lui Coudrier la telefon, asta, faptul că simt o ciudată ameninţare planînd asupra familiei mele, în caz că dau bir cu fugiţii. Şi totuşi, continuam să-1 îndrăgesc, bunicul meu mitic, „ronţăitorul meu de căpcăuni", oricît de prăpădit era. Metroul ne zgîlţîia precum viaţa şi ca să-şi păstreze echilibrul pe fese se sprijinea în palmele lui mici, întinse de-o parte şi de alta. Parcă erau roţile laterale ale unei biciclete pentru copii.

Da, l-aş fi luat cu plăcere pe bătrînel, l-aş fi instalat în casă în chip de bunic, dacă n-ar fi fost povestea asta cu bombele şi întîlnirea asta blestemată. Pentru că totuşi, despre un asasinat îmi vorbea stînd acolo, aşezat pe funduleţul lui...

— Vei depune mărturie, tinere, eşti singurul demn de asta!

291

E acolo. A venit. A îmbrăcat iarăşi bluza gri a bătrîneilor lui Theo. Şi-a lipit pe faţă trăsăturile senilităţii de pe chipurile lor. Este bătrînelul şters de la început. Bătrînelul cu tancul AMX 30. Imposibil să-mi dau seama dacă m-a văzut sau nu. Este în cealaltă parte a raionului. îşi face de lucru cu King Kong-ul robotizat care, cu femeia aceea leşinată în braţe, mi-a subminat complet moralul după şarlatania cu scufundătorul submarin. îmi scot pcriscopul şi caut urma poliţailor prin Magazin. Ce încurcătură! Clientelă răspîndită care piguleşte ici şi colo, neavînd habar despre ceea ce se petrece. Dar victima? Nici urmă de victimă. Nici o mutră cunoscută, în orice caz. Coudrier, ce naiba ! Napoleonul meu de doi bani, nu fă ca mareşalul Grouchy! Vino! Mor de frică. Nu vreau să asist la o crimă. Nu vreau să-i ucidă pe ucigaşi, n-am vrut niciodată, sunt contra! Fă-ţi apariţia, Coudrier, pe toţi dracii! Fă-ţi meseria de poliţai! Umflă-i pe Zorro şi prada lui! Decorează-1 pe primul şi aruncă-1 pe celălalt la lada de gunoi, dar lasă-mă pe mine în pace ! Sunt un onest frate de familie! Nu sunt braţul justiţiei, şi nici ochiul ei! COUDRIER! UNDE EŞTI?

(Dacă mi s-ar fi spus că într-o bună zi îmi voi pune atîta speranţă în venirea poliţailor!...)

Gimini m-a văzut.

îmi zîmbeşte.

292

în spatele pantonnmei de falsă bucurie îmi face semn să aştept, să nu mă impacientez.

Continuă să se joace ca un copil cu gorila neagră care poartă pe braţe trupul atît de alb al Clarei leşinate, O pune la picioare şi o trimite în direcţia mea. Gorila ameninţătoare porneşte clătinîndu-se. Asta e, să ne jucăm.

E momentul! Să avem răbdare...

(Plec. N-are rost să stau aici. Plec! Dacă în cinci secunde nu-1 văd profilîndu-se pe împărat urmat de Garda sa, o şterg!)

Unu...

Doi...

Trei...

Şi dintr-o dată, iluminare. CUNOSC VICTIMA! E dementul ăla de Risson ! Librarul visurilor mele! Totul se potriveşte: vîrsta, putregaiul cerebral, prezenţa în Magazin acum patruzeci de ani. F'urnizorul! El era furnizorul de copii. El, ispititorul, cel care înfuleca bojocii familiilor ameninţate pretinzînd că-i salvează pe micuţi, în timp ce ei umpleau putinile căpcăunilor! Din cîţi cunoşteam, era singurul care putea îndeplini acest rol! Risson. O să apară dintr-o clipă în alta, atras în mod misterios de duhoarea propriei morţi. Şi va sări în aer chiar sub privirile mele! Chiar dacă plec, tot va trece pe aici.

Absolut convins. Era destul ca eu să cunosc ora şi locul pentru a deveni sfînta garanţie

293

morală a acestui asasinat! Ultima dată Zorro s-a mulţumit cu prezenţa lui Thertse. Nici vorbă să plec. Nu sunt un ucigaş. Mi-ar plăcea să fiu! Asta ar face viaţa mai uşoară, fără îndoială, dar nu stă în firea mea de sfint. Să rămîn, să mă joc cu gorila, atît cit va fi nevoie.

Să aştept. Să rezist. Şi de îndată ce se iveşte Risson, să mă reped peste el şi să-1 împing în afara cîmpului minat. Justiţia n-are decît să se spele cu el pe cap după aia, dar fără mine.

Nu sunt întruchiparea Crimei, dar nici Judecătorul nu sunt!

Gorila incandescentă are un mers legănat şi simpatic, de pinguin. Această falsă inocenţă accentuează latura ei sinistră. Ochiul roşu. Foc în gură. Clara în braţele ei... încetează cu prostiile, Malaussene, nu e momentul. Cînd ajunge la picioarele tale, i-o trimiţi înapoi. Şi jocul ăsta prostesc trebuie să dureze. *Să dureze.*

Totul depinde de asta. Pînă cînd se întîmplă ceva, apare Coudrier ori silueta înaltă şi distinsă a lui Risson se profilează la orizontul scării rulante. Maimuţa asta are blana tare neagră. Iar trupul fetei e atît de alb. Negru şi alb. Strălucirea pielii albe pe fondul negru al morţii! Flăcările gurii şi licărul sinistru al ochilor...

Şi deodată văd ochii lui, ai celuilalt, Gimini care mă priveşte. Care îmi zîmbeşte. Bunicul meu mitic...

294

Şi înţeleg.

Cît timp mi-ar fi luat?

Timp ca să trăiesc.

Nu mai puţin.

Aceeaşi privire cu a lui Leonard! Aceeaşi ochi cu ai Bestiei.

Iar ceea ce îmi trimite este propria mea moarte.

Surpriza şi frica sunt atît de violente încît sabia de foc îmi traversează iarăşi capul.

O frigăruie de stridii sîngerînde îmi este extirpată din craniu.

Din nou surd. Şi, desigur, îmi apare Coudrier. La zece metri de acolo. Alături de un manechin de probă îmbrăcat ca el, înţepenit în aceeaşi imobilitate. Coudrier. Caregga alături de hainele de piele. Şi alţii. Bruscă evidenţă poliţienească.

Gorila a mai înaintat un metru.

De ce eu?

Bucuria asta din ochii lui, acolo jos, stîrpitura malefică!

A înţeles că eu am înţeles!

Deodată, înţeleg.

El este al şaselea, ultimul, furnizorul! Dintr-un motiv pe care nu-1 ştiu, i-a doborît pe toţi ceilalţi.

Şi acum mă va azvîrli pe mine în aer.

De ce?

Maiestatea Sa Kong s-a apropiat. Caregga îi aruncă o privire întrebătoare lui Coudrier,

ţinînd mîna dreapă strecurată ia subţioară.

Coudrier îi face repede semn cu capul că nu.

Nu[9] Cum, nu? Ba da, Dumnezeule! Da! Scoate sabia, Caregga ! In scînteierile gorilei e şi-un pic de albastru. Albastru şi galben care fac să ţîşnească roşul sîngenu.

Privire pierdută spre Coudrier

Rugă mută şi surdă spre Caregga.

Elan paralizat.

Nici un răspuns.

Şi acest triumf de nespus de pe chipul bătrînului.

Această bucurie provocată de spectacolul terorii mele. Orgasmul! Realizarea vieţii sale! Dacă ar fi trăit numai în aşteptarea acestei clipe, merita să aştepte şi o sută de ani!

Coudrier nu va interveni.

Spune surdul extralucid din mine către surdul hipervăzător.

Mă vor lăsa cu toţii să sar în aer!

Să sar în aer, pur şi simplu, să sar, sar!

Plonjonul vieţii mele! Drept peste gorila răpitoare de copii! Mi-am văzut clar trupul în spaţiu, paralel cu solul, ca şi cum eram altcineva.

M-am aruncat peste gorilă fără să-1 scap, însă, din ochi pe el, căpcăunul care rînjea. Şi cînd am căzut peste pradă...

Cînd am apăsat pe întrerupător...

El e cel care sare în aer.

Acolo.

296

în cealaltă parte a galantarului.

Bluzonul gri s-a umflat.

Chipul lui, pentru o clipă, în culmea fericirii.

Apoi bluza a revărsat o pastă sîngerîndă.

Care fusese trupul lui.

Implozie.

Şi cînd mi-am revenit, am ştiut că făcuse din mine un asasin.

De ce eu? De ce ? M-au luat poliţiştii.

297

38

De data asta mi-au trebuit rîtcva ore să-mi recuperez urechile. Ore petrecute singur într-un salon de spital care trebuia să fie sonor. Singur, dacă îi exceptăm pe cei vreo treizeci de studenţi medicinişti care ascultă atenţi cuvintele maestrului alb aplecat asupra cazului meu de surzenie cu intermitenţe.

Are zîmbetul celui care Ştie. Ei au seriozitatea uceniciei. într-o bună zi se vor omorî între ei ca să-i ia locul. El se va agăţa de caduccu. Dar toate astea se vor întîmpla departe de mine. Căci cu şase asasinate în cîrcă, voi sta la pîrnaie şi voi număra unităţile veşniciei.

De ce?

De ce eu ?

De ce să-mi pună mie în cîrcă toate astea?

Gimini nu mai e ca să-mi răspundă.

De fapt, cum se numea bunicul meu ideal ? Nici nu ştiu cum îl chema.

Măcar de n-aş mai auzi niciodată. Dar nu, maestrul în alb nu şi-a luat degeaba diplomele. Aşa că, desigur, îmi destupă urechile.

298

— N-a fost propriu zis o leziune, domnilor.

Murmure admirative ale acelor" piranha

ai cunoaşterii.

— Nici un pericol ca simptomele să mai apară vreodată.

Şi, către mine, cu glasul lui suav parfumat:

— Eşti vindecat, dragul meu. Nu-mi mai rămîne decît să-ţi redau libertatea.

Libertatea mea s-a materializat imediat în persoana inspectorului Caregga. Care mă conduce fără o vorbă la Quai des Orfevres.

(Merita să-mi redea auzul ca să mă dea pe mîna unui mut!)

Portiere trîntite. Scâri. Ascensoare. Pocnete de tocuri pe culoar. Iarăşi uşi trîntite. Şi cioc-cioc, la uşa comisarului Coudrier

Tocmai telefona. închide. înalţă capul piivindu-mă. întreabă :

— Cafea ? (De ce nu *?)*

— Elisabeth, te rog...

Cafea.

— îţi mulţumesc. Poţi să te retragi.

(Asta e... Dar lasă-ne cafetiera, da, aşa») Singura uşă care nu se trînteste în şandramaua asta e cea a divizionarului CGUCJÎ'K.T cînd este închisă de Elisabeth.

— Ei, băiete, ai înţeles în sfîrşit? (Nu tocmai, nu.)

— Eşti liber. Tocmai am telefonat familiei dumitale ca să-i liniştesc.

Urmează explicaţiile. Explicaţiile finale.

Iată: nu sunt un asasin. Dar celălalt, piticotul sulfuros pe care l-am aruncat în aer, era. Şi încă de prim rang! Nu numai că şi-a provocat propria moarte obligîndu-mă să mă arunc peste gorilă, dar tot el a aranjat şi întreaga echipă de căpcăuni.

— Cum îi atrăgea în Magazin ? întrebarea îmi vine spontan şi, da, într-adevăr, este chiar ceea ce 1-a frămîntat şi pe Coudrier mult timp.

— Nu-i atrăgea. Veneau acolo de bună voie.

— Nu zău?

— Sinucidere, domnule Malaussene.

Zîmbeşte, pe neaşteptate, şi se întinde în fotoliu:

— Afacerea asta m-a întinerit cu treizeci de ani. încă o ceaşcă?

în timpul prăjelniţei din al Doilea Război Mondial sectele astea la modă erau cu duiumul. Or una dintre primele însărcinări ale comisarului Coudrier după semnarea armistiţiului a fost să-i cureţe pe toţi aceşti cazangii ai diavolului.

— O treabă destul de monotonă, băiete, blestematele astea de secte ale anilor patruzeci se asemănau între ele ca două picături de sînge.

Da, toate după acelaşi tipar. Un curios fenomen de respingere a codurilor morale şi a ideologiilor, în favoarea unei mistici a Clipei.

Totul este permis pentru că totul este posibil.

Iată în mare ce aveau în minte. Iar excesele epocii îi încurajau. Ca să zic aşa, era un soi de emulaţie în aer. La asta se adăuga o critică radicală a materialismului care-i obligă pe oameni să accepte munci de mizerie şi să aibă grija zilei de mîine - comerţul cu tot felul de lucruri relevînd o credinţă abjectă în viitorul care-i va răsplăti. Moarte viitorului! Trăiască clipa! şi slavă lui Mammon, Juisorul, prinţul Clipei Eterne! Iată. în mare. Blînzii demenţi ai epocii se strîngeau aşadar în secte spontane, profitoare şi ucigaşe, printre care şi *Capela celor 111,* o nostimă bandă de şase căpcăuni, adepţi ai *Bestiei 666.*

— Trebuie să mărturisesc că la început am bîjbîit.

Dar s-a prins repede.

— Mai întîi, acea expresie de bucurie de pe chipurile tuturor acestor morţi.

Da, primul, cu şliţul desfăcut, cei doi bătrîni care se îmbrăţişau, celălalt, natalistul, care a atins cerul chiar înainte să explodeze, şi neamţul din toaleta scandinavă...

— Nu era deloc *normal.*

(Nu, într-adevăr.)

Sex şi moarte, asta i-a amintit comisarului de ceva cunoscut, *death and sex,* asta a

adulmecat mintea lui perversă, un aer pe care învăţase să-1 recunoască in anchetele de după război.

— Dar de ce au ales Magazinul pentru...

ceremoniile lor?

— Ţi-am spus. In ochii lor, Magazinul reprezenta templul speranţei material ist,<\ Trebuia să-1 profaneze sacrificînd acolo victimele nevinovate, atrase de strălucirea obiectelor.

Lui Helmut Kiinz, neamţul, îi plăcea să se deghizeze în Moş Crăciun, după cum o dovedeşte colecţia lui de fotografii. împărţea jucării în timpul ceremoniilor...

Tăcere. Glaciaţiune a sufletului. (Cafea, vă rog, o cafeluţă caldă!)

— De ce s-au sinucis ?

Bună întrebare: privirea i se aprinde.

— în ceea ce priveşte sinuciderea lor, deducţiile astrale ale surorii dumitale Therese m-au convins. Astrele le vorbeau acestor domni.

Credeau cu tărie că ziua morţii lor este scrisă în astre. Omorîndu-se ei înşişi în ziua prevăzută, respectau verdictul stelelor, păstrîndu-şi totodată libertatea individuală.

— într-un fel, şi-au asumat rolul Destinului...

— Da, şi făcînd astfel îneît să sară în aer sub privirile tuturor, chiar pe

locul unde trăiseră cel mai intens, şi-au oferit ultima mare bucurie. Un fel de apoteoză.

302

— De unde şi ace! extaz de pe chipul lor lipsit de viaţă.

Aprobare cu capul. Facere (oameni simpli, în fond...)

— Dar eu, ce treabă am eu în chestia asta? (Da, chiar aşa, de fapt!)

— Dumneata ?

Uşoară creştere a luminii.

— Sărmanul meu băiat, ai fost cel mai frumos cadou pe care li-1 putea oferi providenţa : un sfînt. Cu felul dumitale de a lua pe propriii umeri toate păcatele Comerţului, de a plînge lacrimile clienţilor, de a stîrni ura în toate conştiinţele încărcate din Magazin, pe scurt, cu extraordinarul har de a atrage spre propriul piept toate săgeţile rătăcite, te-ai impus ca un sfînt în faţa căpcăunilor! De aceea ţi-au vrut pielea, mai mult: aura! Să compromiţi un sfînt autentic, să-1 convingi că-i un asasin, să-1 desemnezi ca vinovat în faţa răzbunării publice, ce delicioasă tentaţie pentru diavolii ăia bătrîni! Rezultatul? Era cit pe ce să fii linşat de colegi. Din fericire, Caregga era acolo, îţi aminteşti...

— Dar nu sunt un sfînt, ce naiba !

— Asta o va decide Vaticanul la Congresul Riturilor, ca să fiu mai exact, peste vreo două-trei sute de ani. Dacă vor să te canonizeze... Orice va fi să fie, ultimul dintre căpcăuni a mers mai departe ca toţi ceilalţi.

303

Prietenul dumitale Theo i-a vorbit, fără îndoială, despre dumneata, absolut inocent, cu admiraţie, iar rolul dumitalt: de frate mai mare, protector al orfanilor, n-a tăcut altceva decît să-i declanşeze ura. Te-a văzut ca pe-un Sfînt Nicolae salvînd inocenţii din putina cu saramură. Or putina era la el. El o umplea.

într-un fel, îi furai prînzul. fată un om care te-a urît aşa cum nu vei mai fi niciodată urît.

Ca să fie ucis de dumneata, chiar sub ochii poliţiei, a organizat un flagrant delict care trebuia să-ţi fie fatal. Culmea rafinamentului, a avut grijă să te seducă în prealabil. Căci te-a sedus de-a binelea acum cîteva nopţi, în metrou, nu-i aşa? (Da.)

— Inchipuie-ţi ce bucurie cînd a înţeles că ai căzut în cursă. A murit convins că o să ţi se pună în cîrcă toate cele şase omoruri.

(...)

— Cum îl chema?

Privire mută. Lumina care scade.

— în privinţa asta, te loveşti de un secret, băiete. Era respectabil, cum se

zice.

(Ia uite, ai avut dreptate, bătrîne Theo...) în consecinţă, concluziile anchetei vor fi ţinute secrete. în Magazin nu vor mai exploda bombe. Dar Sainclair îi va înlocui pe poliţişti cu paznici ce vor continua să pipăie clienţii pentru a face să crească cifra de afaceri.

Paznicii vor juca rolul monumentelor pentru

304

morţi. (Prima datorie a unui monument pentru morţi este aceea de a fi viu.)

încă două fleacuri. L-am întrebat pe Coudrier de ce nu a intervenit, de ce m-a lăsat să mă arunc peste gorilă, iar el mi-a dat un răspuns gaullian :

— Trebuia să fie făcut ce era de făcut.

Şi, puţin mai tîrziu, în timp ce mă conducea

spre uşă:

— Ai greşit că i-ai silit să te demită de la Magazin, domnule Malaussene, îţi îndeplineai foarte bine rolul de Ţap Ispăşitor.

Ieşind de la Poliţia Judiciară am sperat o clipă că mă va aştepta un 4 CP galben-citron, oprit pe un loc cu staţionare interzisă. Simţeam mare nevoie să mă cuibăresc în vîlcelele proprietarei şi să aţipesc acolo, la umbră.

Dar nu. Nu mă aştepta decît gaura neagră a metroului. Bine. Va fi o noapte fără Julia.

O noapte cu Julius.

305

39

Acasă mă aşteptau mai multe surprize.

Mai întîi un imens teanc de oferte. Pe care, o dată citite, le-am azvîrlit la coş. Toate întreprinderile din ţară îşi propuneau să angajeze un Ţap Ispăşitor.

Gata, sfîrşit, „ţă nu ţe mai întîmple niţiodată", cum spunea un papă despre un război.

Ultimul plic venea de la Ministerul Educaţiei Naţionale. L-am deschis doar cu gîndul că Ministrul îmi va oferi să fiu beştelit în numele său.

Nu-mi oferea nimic. îmi cerea doar să-i rambursez daunele provocate de Jeremy.

Alăturat nota de plată.

Eram pe cale să număr zerourile cînd interfonul a bîzîit.

— Ben? Coboară iute. Avem o surpriză pentru tine.

Evident, m-am repezit pe scări.

Era o surpriză însemnată. (Era chiar una dublă!)

Mama! Era mama!

306

Era drăguţă ca o mămică. Era încă o mămică tînără. Era însărcinată, ca o mămică tînără şi drăguţa.

Am spus :

— Mămico ! Mămico ! A spus:

— Benjamin, micuţul meu!

A încercat să mă strîngă în braţe, dar celălalt, acolo înăuntru, se opunea de pe-acum.

Am spus :

— Şi Robert? A răspuns :

— Nici un Robert.

Am făcut un semn către micuţul dinlăuntru.

— Şi dînsul ? A răspuns:

— E ultimul, Ben, îţi jur.

Am pus mîna pe telefon şi am format numărul Reginei Zabo.

307

în colecţia **Biblioteca Polirom**

au apărut:

Honore de Balzac - *Proscrişii şi alte povestiri*

din Comedia umană Emile Zoi a - *Prada* Mihai Eminescu - *Opera poetică* A.S. Pu.şkin - *Talismanul* (poezii) Nikos Kazantzakis - *Zorba Grecul* F.M. Dostoievski - *Idiotul* Konrad Lorenz - Şi *el vorbea cu patrupedele,*

cu păsările şi cu peştii. Aşa a descoperit

omul cuinele

Gustave Flaubert - *Doamna Bovary* Boris Pasternak - *Doctor Jivago Dulcea mea Doamnă/Kminul meu iubit —*

Corespondenţă inedită **Mihai Eminescu** -

Veronica Micle

Jean-Paul Sartre *-Adevăr şi existenţă* Rainer Măria Rilke *-Elegiile duineze. Sonetele*

către Orfeu

Rabindranath Tagore - *Gitanjali. Jertfa lirică* Dante *-Divina Comedie* Jean-Paul Sartre - *Carnete dintr-un război*

anapoda

Oscar Wilde *—Decăderea minciunii. Eseuri* Miguel de Cervantes - *Nuvele exemplare* (2 voi.) Miguel de Unamuno - *Trei nuvele exemplare*

şi un Prolog

Ernst Jiinger - *Cartea ceasului de nisip* Slawomir Mrozek - *Povestiri 1990-1993*